

BIBLIOTECA

Buletin de biblioteconomie

4 • 1985

Supliment al revistei
„Cîntarea României”

SUMAR

ACTIVITATEA BIBLIOGRAFICĂ DOCUMENTAREA A BIBLIOTECII JUDEȚENE ÎN SPRIJINUL PRODUCȚIEI ÎN LUMINA DOCUMENTELOR DE PARTID

Ioana Crețeanu : *Cerințe și priorități în activitatea bibliografică și documentară în sprijinul producției industriale și agricole în lumina exigențelor Congresului al XIII-lea al partidului*; Constanța Bădic : *Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” Galați*; Liviu Moscovici : *Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași*; Ana Bumbac : *Biblioteca Județeană Constanța*; Nicolae Mariș : *Biblioteca Județeană Bihor*; Elena Sfrangeu : *Biblioteca Județeană „M. Eminescu” Botoșani*; Din concluziile ● p. 1-14

ACTUALITATEA ÎN BIBLIOTECI

● p. 14-21

DIALOG PROFESIONAL

Florica Câmpeanu : *De la descrierea bibliografică tradițională la descrierea bibliografică internațională standardizată (IV)*; Sevastia Bălășescu : *Cartea pentru copii. Convorbire cu redactorul șef al Editurii Ion Creangă, scriitorul Viniciu Gația* ● p. 22-24

INFORMARE. DOCUMENTARE

Emil Vlad : *ABC-ul informării și documentării (III)*; Eliza Roman : *Microcalculatorul în organizarea bibliotecii* ● p. 24-27

MODERNIZARE. TEHNICI NOI

Mircea Regneală : *Microformatele — o nouă dimensiune biblioteconomică (XIII)* ● p. 28

ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR

Tudor Nedelcea : *Biblioteca lui Litu Rebreanu* ● p. 29

LUCRĂRI DE SPECIALITATE ● p. 29-30

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

Ion Stolca : *Prin bibliotecile universitare americane* ● p. 31-32

IN MEMORIAM

Atanase Lupu

● p. 32

Biblioteca Județeană Brașov: exteriorul clădirii și aspecte de la secția de împrumut, sala de lectură sala catalogelor (cop. I, II și IV).

Activitatea bibliografică documentară a bibliotecii județene în sprijinul producției în lumina documentelor de partid

Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, marcând trecerea la cea de a treia etapă a realizării Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, a jalonat cu clarviziune direcțiile de dezvoltare economică-socială în cincinalul 1986—1990.

Sarcini de mare răspundere privind îndeplinirea cerințelor dezvoltării, ale realizării unei noi calități a muncii și vieții întregului popor, rezultă din documentele programatice ale congresului. Ele vizează accentuarea dezvoltării intensive a tuturor ramurilor industriale și asigurarea unui echilibru mai bun între diferite sectoare, alinierea industriei românești, a întregii economii, la nivelul celor mai noi și avansate cuceriri ale științei și tehnicii contemporane; transformarea generală a felului de muncă, de viață și de gândire al țărănimii noastre cooperatiste — obiectiv de bază al noii revoluții agrare — și realizarea unei producții agricole capabile să satisfacă pe deplin necesitățile de consum ale întregului popor și diversele cerințe ale dezvoltării economiei naționale; contribuția cercetării științifice la introducerea cu rapiditate și fermitate în producție a rezultatelor cercetării, a noilor cuceriri ale științei și tehnicii mondiale și soluționarea rapidă a problemelor de importanță hotărâtoare pentru dezvoltarea economică-socială a patriei noastre. Sarcini importante revin pe linia reducerii cheltuielilor materiale și de producție și a creșterii rentabilității și eficienței; a creșterii productivității muncii pe baza unei

organizări mai bune a producției și a muncii, precum și a automatizării, cibernetizării și robotizării producției.

Toate acestea, precum și obiectivele privind dezvoltarea și perfecționarea sistemului de conducere democratică a vieții economice și sociale ridică sarcini de importanță esențială și în fața rețelei de biblioteci publice, ca subsistem al sistemului național de informare. O nouă calitate trebuie să se imprime în planul concepției, organizării și funcționalității acestor instituții, care trebuie să cunoască un mai mare dinamism în relațiile lor cu diversele organisme economico-sociale din perimetrul lor de acțiune, să-și fundamenteze mai temeinic și cu rigoare științifică demersurile informaționale, de popularizare și difuzare a cărții în sprijinul producției, al formării și perfecționării profesionale, pentru stimularea spiritului creator prin infuzia de informație și de gândire novatoare.

Cu o asemenea problematică de mare actualitate a fost organizată de Consiliul Culturii și Educației Socialiste prin Direcția Culturii de masă și cu contribuția Bibliotecii Centrale de Stat, o consfătuire cu cadre de bază din bibliotecile județene. Având un caracter național, consfătuirea s-a desfășurat în trei etape, cuprinzând, pe zone, toate unitățile bibliotecare respective, centrele gazdă fiind Botoșani, Pitești și Oradea.

O idee de bază a acestei consfătuiri a constituit-o cea a integrării bibliotecii în sistemul național de informare. În acest spirit au fost invitați la consfătuiri reprezentanți ai INID. (Au participat Gh. Anghel,

director și I. Tiron, șef serviciu) și ai Oficiului de informare documentară pentru agricultură și industrie alimentară. (A participat Ion Davidovici, șef serviciu).

O altă idee cheie a fost cea a integrării în rețeaua locală de biblioteci și a legăturii directe cu beneficiarii informării. În acest sens s-au organizat vizite la bibliotecile tehnico-documentare și dezbateri cu lucrători din sectoarele de cercetare și proiectare de la Electrocontact (Botoșani), Institutul de Cercetări și Producție pentru Pomicultură Măracineni, Pitești, I.A.P. „Dacia” — Colibași, Pitești; Întreprinderea de Mașini-Unelte „Înfrățirea” Oradea și Stațiunea Experimentală Agricolă Oradea. Au rezultat o seamă de direcții de acțiune convergentă pentru eficientizarea și operaționalizarea demersurilor informaționale asupra cărora ne propunem să revenim într-unul din numerele viitoare. Ne oprim acum mai cu insistență asupra câtorva experiențe pozitive din sfera bibliotecilor județene, cu sentimentul că nedreptățim multe alte biblioteci, cărora paginile revistei noastre le rămân deschise în numerele viitoare.

Esențial pentru tema în dezbateră este materialul de analiză și sinteză privind activitatea bibliografică și documentară a bibliotecilor județene realizat de Ioana Crețeanu, Șeful Serviciului bibliografic al B.C.S. Acesta, ca și concluziile formulate de Direcția de Specialitate pe marginea consfătuirii se înscriu ca orientări fundamentale pentru activitatea de viitor a bibliotecilor județene în sprijinul producției.

Cerințe și priorități în activitatea bibliografică și documentară în sprijinul producției industriale și agricole în lumina exigențelor Congresului al XIII-lea al partidului

Procesul complex al dezvoltării economico-sociale trebuie să se bizuie, așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul C.C. al P.C.R. prezentat la Congresul al XIII-lea, „pe ridicarea nivelului pregătirii profesionale și tehnice, ca factor determinant al dezvoltării economico-sociale”, având în vedere cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, în general.

Subordonind propria noastră activitate acestei cerințe fundamentale de dezvoltare, devine evident că multiplele forme ale informării și documentării trebuie să ia în considerare nevoile activităților concrete, precum și o masă mare de beneficiari — specialiști, muncitori, tehnicieni, ingineri, cadre de conducere — care să primească, permanent, în mod sistematic și pertinent, informațiile necesare rezolvării problemelor cu care se confruntă.

Luând în considerare activitatea de până acum ca și direcțiile desprinse din planurile de muncă pentru 1985, se observă că în centrul preocupărilor bibliotecilor județene se înscrie o statornică și sporită preocupare pentru ridicarea politică, culturală, științifică și patriotică a unor mari mase de oameni ai muncii, diversificați ca vîrste, profesii și preocupări. Calitativ noi sînt caracterul intensiv al acestei activități și o mai atentă considerare a finalității ei educative.

În prim plan se situează multiple activități destinate popularizării și cunoașterii conținutului documentelor de partid și de stat, a tezilor, orientărilor, ideilor și sarcinilor din Raportul prezentat la Congresul al XIII-lea al partidului și din cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului. Li se adaugă activități al căror scop formativ-educativ este acela de a contribui la formarea și dezvoltarea unui grad înalt de cultură și civilizație, la modelarea unei gândiri economice înaintate, la formarea și cultivarea permanentă a spiritului

gospodăresc, civic și cetățenesc, de respectare a hotărîrilor partidului și legilor țării, a normelor eticii și echității socialiste.

Se rețin de asemenea o seamă de activități care dau expresie preocupărilor de a dezvolta sentimentul dragostei față de țara, de popor, față de realizările obținute în anii construcției socialiste și cu deosebire față de realizările obținute în cei 20 de ani care au trecut de la istoricele hotărîri ale Congresului al IX-lea al P.C.R.

Un alt aspect pozitiv este faptul că lucrările bibliografice planificate sînt integrate ansamblului instrumentelor de informare create la nivelul fiecărei biblioteci (cataloge și fișiere tematiche, varietatea lor demonstrînd implicarea activă a bibliotecilor în satisfacerea comandamentelor sociale actuale.

La multe din bibliotecile județene este evidentă deprinderea unei metodologii corespunzătoare de realizare a activităților informaționale, o încercare de coordonare a activităților bibliografice cu alte instituții ce desfășoară activități similare, în scopul eliminării paralelismelor și implicit al satisfacerii mai depline a cerințelor de informare (Constanța, Iași, Timișoara etc.), după cum, pentru a asigura o bună receptivitate și valorificare a instrumentelor de informare create, unele biblioteci și-au nominalizat beneficiarii la nivelul unor instituții și organisme interesate și au dezvoltat bibliografia la cerere (Timișoara, Brăila, Iași, Galați, Sibiu, Giurgiu, Constanța, Baia Mare etc.).

În conținutul activității informaționale este sensibil evidentă implicarea reală, efectivă și eficientă a bibliotecilor, o mai mare responsabilitate și competență în realizarea acesteia, o utilizare intensivă a resurselor, o intervenție activă și permanentă pe multiple nivele și în diverse zone ale activității umane, înlăturarea, în multe cazuri, a formalismului. Aceasta demonstrează că biblioteca publică prin acti-

vitătea bibliografică și de documentare pe care o desfășoară se înscrie în sfera unei intervenții sociale mai active și mai eficiente, că există un sistem informațional specific bibliotecii județene, care se bizuie pe un fond de documente relativ dezvoltat și deopotrivă pe un sistem de instrumente de informare generale și specializate, organizate și dezvoltate în mod corespunzător: sistem de cataloage de bibliotecă (alfabetice, sistematice, de titluri, de colecții, de nouăți), la care se adaugă multiple fișiere bibliografice: pe profesii — Brăila și Oradea; tehnic, analitic pe subiecte — Gorj, Tîrgu Mureș; specializate — cărți din domeniile conducerii și organizării unităților socialiste — Galați; autoconducere, autogestione — Craiova.

Este necesar însă ca în viitor, specialiștii bibliotecilor județene să reflecteze asupra sistemului de fișiere bibliografice pe care trebuie să le promoveze, pentru a lărgi aria informațională (din punct de vedere al domeniilor necesare a fi permanente informate) și implicit pentru a valorifica mai bine potențialul informațional existent (fonduri de publicații și instrumente de informare create la nivel național). De asemenea, prin promovarea sistemului de fișiere bibliografice, trebuie să se realizeze un echilibru între dezvoltarea celor destinate informării social-politice și a celor destinate informării tehnico-științifice și agricole; între dezvoltarea celor destinate copiilor, elevilor, studenților și a celor consacrate adulților, pe categorii socio-profesionale, ca și în ceea ce privește fișierele destinate cercetării bibliografice retrospective și celei curente.

Cataloagele colective, relativ diversificate, dau expresie unei mai bune organizări a fondurilor de documente, unui început de colaborare la nivelul teritoriului și dorinței de valorificare superioară a fondurilor de documente existente în județe pentru domeniile tehnico-științifice (Tg. Mureș: Periodice românești intrate în bibliotecile din Tg. Mureș, 1975—1985; Oradea: Catalogul colectiv al cărții tehnico-științifice, 1981—1985; Constanța: Catalogul colectiv al publicațiilor periodice tehnice 1984—1985 aflate în municipiul Constanța; Brăila: Publicații tehnico-științifice din bibliotecile brăilene și Periodice străine intrate în bibliotecile brăilene; Bacău: Catalogul colectiv (pe fișe) pentru cărțile tehnice aflate în bibliotecile de toate categoriile din orașul Bacău; Vaslui (inițierea) catalogul (ui) colectiv al cărții tehnice din bibliotecile aflate în municipiul

Vastui; **Ploiești**: Creșterea colecțiilor etc.). Ar fi de dorit ca, în perspectivă, aceste instrumente, în-deosebi cataloagele colective pentru cărți și periodice străine (sub formă de fișiere), să se generalizeze la nivelul tuturor județelor în vederea valorificării optime a potențialului documentar existent pe un teritoriu dat.

Se cere însă ca înainte de a decide, și în raport de cerințe și posibilități, fiecare bibliotecă județeană să analizeze în ce măsură bibliotecile tehnice specializate, întreprinderile de pe teritoriul unui județ sînt reprezentate în cataloagele colective naționale (de cărți și periodice) **pentru a nu elabora cataloage colective locale repetind o muncă deja efectuată**. Cataloagele colective generale, dar mai ales cele cu conținut tehnico-științific, pe care bibliotecile județene își propun să le realizeze, să ia în considerare cu **prioritate** înregistrarea publicațiilor străine (cărți și periodice) aflate în toate bibliotecile și cabinetele tehnice ale marilor întreprinderi aflate pe teritoriul unui județ, pentru a crea într-adevăr instrumente de înaltă eficiență. De asemenea, aceste instrumente locale de informare ar trebui să-și îmbogățească conținutul prin înregistrarea și a altor categorii de documente cu un ridicat conținut tehnico-științific și de nouitate (Cataloage de produse și de firmă, prospecte ale mașinilor, norme tehnice etc.).

Prin semnificația indicatorilor de activitate — indici de lectură generali sau pe domenii de cunoștințe, indici de circulație a cărților — bibliotecile județene au o imagine globală, dar suficient de clară, asupra a ceea ce reprezintă cererea de informare și pot detecta cauzele, de multe ori subiective, care provoacă lipsa cererii de informare. Nu e mai puțin adevărat și faptul că treptat, treptat, cererea de informare influențează la rîndul ei activitatea de bibliotecă în sens pozitiv, fie în domeniul completării fondurilor în general, fie al procurării unor categorii de documente cu valoare deosebită pentru activitatea de informare-documentare, fie al cercetării și studiilor. Ne referim, între altele, la preocuparea Bibliotecii Județene din **Baia Mare** de a achiziționa carte avînd ca destinație colectivele de inovatori, cercetători antrenați în activitățile științifice și economice la nivelul județului; la preocuparea devenită constantă la Biblioteca Județeană **Constanța** de a achiziționa în afara cărților și seriialelor, categorii speciale de documente, precum standarde, cursuri universitare și ma-

nuale școlare; la procurarea cu prioritate a publicațiilor de informare documentară elaborate și editate de INID de către bibliotecile județene **Deva, Caraș Severin, Boțoșani** și la studiile pe care mai nou încep să le întreprindă unele biblioteci județene (Covasna: **Pătrunderea publicațiilor documentare, elaborate de INID, în întreprinderi din județul Covasna; Constanța — Eficiența cataloagelor bibliotecii în raport cu beneficiarii săi — „Studiu sociologic“**).

Atenția pe care mulți specialiști din bibliotecile județene au acordat-o sporirii tematicii activităților informaționale demonstrează că există resurse pentru a ne apropia mai mult de cotele de eficiență dorite, că pot exista inițiative, științific fundamentate, care să vină în întîmpinarea satisfacerii cererilor de informare mai speciale dar prioritare, cum sînt problemele producției industriale și agricole, ale conducerii și luării deciziilor. Ne referim la: bibliografiile și cerțările bibliografice: „Căi de reducere a consumurilor specifice de materii prime, energie, combustibili și materiale” și „Noua revoluție agrară, în lumina prevederilor documentelor Congresului al XIII-lea al P.C.R.”. (Biblioteca Județeană Oradea), bibliografiile de recomandare în sprijinul învățămîntului agricol de masă cu secțiuni pe teme — ameliorarea solului și creșterea fertilității pămîntului; combaterea bolilor, a dăunătorilor și buruienilor; culturii intensive, creșterea animalelor etc. — (Biblioteca Județeană Timiș); „Noutățile editoriale” în diverse ramuri industriale — construcții de mașini, metalurgie, chimie industrială, prelucrarea lemnului, petrolieră, construcții, energetică, construcții navale etc. — (Bibliotecile Județene Brăila și Mehedinți); bibliografiile de recomandare pe probleme de conducere a întreprinderilor — chimice, termoficare, textile și țesătorii, construcții și reparații de nave — (Biblioteca Județeană Giurgiu); bibliografiile tematice, publicate sau sub formă de fișiere — conducerea modernă a economiei; probleme actuale ale legării cercetării științifice de practică, de producție (Biblioteca Județeană Iași); „Cărți din domeniul conducerii și organizării unităților socialiste”, „Victoria socialismului în România. Bilanț și perspective în lumina documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R.” — (Biblioteca Județeană Galați).

Atît în planul pe 1985, dar mai ales într-un plan de perspectivă 1986—1990, trebuie însă a fi stabilită o tematică a instrumentelor de informare tehnico-științifică ne-

cesar a fi create, păstrînd un echilibru între domeniile informate — industrie, agricultură, cercetare etc. — instrumente care să răspundă cererii de informare dar să o și reflecte ca pe o cerere reală.

În cadrul soluțiilor de optimizare a tematicii activității de informare și documentare la nivelul fiecărui județ, se va lua în considerare raptul că informarea trebuie să fie necesară și utilă: cadrelor de conducere, pentru luarea deciziilor, cadrelor de specialiști antrenați în activități deosebite (cercetare, proiectare, procese tehnologice, producție, invenții, inovații etc.), tuturor cadrelor angajate în procesele de instruire și perfecționare. În acest sens, este necesar ca și în continuare, în mod sistematic, biblioteca :

1. să identifice categoriile de beneficiari concreți și potențiali antrenați în activități deosebite și de vîrf, pentru a le furniza informații corespunzătoare ;

2. să identifice cerințe de informare indiferent de categoriile de beneficiari, din punct de vedere al domeniilor de activitate, al priorităților acestor domenii, al categoriilor de documente necesare — cărți, broșuri, seriale, standarde, cataloage de produse, rapoarte de cercetare etc. (pentru asemenea cereri biblioteca poate pregăti bibliografii deschise și poate furniza sistematic informații) ;

3. să evalueze concret și permanent potențialul informațional existent în vederea creării, completării și valorificării lui superioare în raport de cerințele de informare (prin studii privind mărirea fondului de publicații, actualitatea lui, domeniile acoperite, dinamica completării lui etc.) ; să dezvolte un sistem de informare curent și sistematic pe baza instrumentelor naționale existente ;

4. să țină seama de specificitatea informării în domeniul tehnico-științific, de informare în agricultură. Cerințele de informare în agricultură diferă prin anumite caracteristici de cerințele de informare din alte domenii, prin aceea că beneficiarii informațiilor pentru agricultură sînt dispersați și diversificați, că profilul informației de care aceștia au nevoie este variat, de la chimie sau biologie, la mecanică, economie și sociologie. Evident, eficiența informării în acest domeniu ține de calitatea unui efort colectiv și mai ales de ajutorul pe care-l pot acorda instituțiile de profil în direcționarea, la nivelul județului, a priorităților în informare : uniunile județene ale cooperativelor agricole de producție, asociațiile intercooperatiste, casele agronomului.

În general, referindu-ne la activitatea de informare pe probleme agricole pe care o desfășoară bibliotecile județene, cu puține excepții (Timișoara, Pitești, Giurgiu, Iași) ea rămâne exprimată la nivelul unor obiective sau sarcini generale, după cum se remarcă prea puține lucrări destinate acestui domeniu. Este necesar ca în planurile de muncă să-și găsească un loc corespunzător în primul rând bibliografiile de recomandare privind rezultatele deosebite obținute de unități frunțase din țară (organizare, producție, inițiative, etc.) ca și exploatarea cu mai mult interes, prin serii distincte, a următoarelor domenii: Cereale și plante tehnice, Creșterea animalelor, Legumicultura, Floricultura, Pomicultura, Viticultura și vinificație, Economia și organizarea întreprinderilor agricole.

Având însă în vedere că adecvarea activității bibliografice și de informare în sprijinul producției industriale, agricole, de cercetare este o problemă în primul rând politică, în consens cu marile țeluri prelungite de Congresul al XIII-lea al P.C.R. și apoi profesională și de specialitate, că acestea se adresează tuturor bibliotecilor din România socialistă, este necesar ca, prin eforturi conjugate, să înnoim și să îmbogățim permanent activitatea bibliografică și de documentare. Aceasta cu atât mai mult cu cât în prezent țara noastră dispune pentru domeniul nostru de activitate de multiple resurse: Bibliografia națională curentă, care furnizează informația pentru întreaga producție de tipar, cataloagele colective naționale cărți și periodice pentru publicațiile străine intrate în bibliotecile din România, ca și întregul sistem de informare documentară asigurat de INID și Oficiul de Documentare Român.

Pentru a ilustra potențialul informațional pe care îl reprezintă aceste surse naționale de informare, cantonându-ne numai la domeniile tehnicii și agriculturii, trebuie să subliniem că în anul 1984: BNC a înregistrat peste 1000 de titluri cărți din producția națională pertinente celor două domenii, din care cca 30% reprezintă titluri pentru domeniile agriculturii, creșterii animalelor, organizării unităților agricole, teze și rezumate de doctorat românești (CZU 621.3 = 63 titluri; 63 = 150 titluri; 631/635 = 102 titluri; 636/637 = 24 titluri); C.c. au înregistrat 7225 de titluri cărți străine intrate în bibliotecile din România, ele reprezentând 2670 de titluri pentru construcția de mașini, electrotehnică, electronică, energetică; 1070 pentru construcții; 460

chimie, chimie industrială; 300 metalurgie; 565 automatizare, informatică și 1610 de titluri din domeniile agriculturii. Din tabloul periodicelor străine intrate în țară, 364 titluri aparțin tehnicii construcțiilor de mașini; 742 electrotehnicii, energeticii, electronicii; 286 de titluri automatizării; 175 de titluri agriculturii.

INID și OID / ramură (profil) asigură prin sistemul de informare tehnico-științifică publicații de îndrumare și documentare pentru cadre de conducere, multiple servicii de informare-documentare pe bază de abonament sau la cerere.

Apreciem că scopurile informării tehnico-științifice, creșterea bazelor de documentare, îndeosebi în producția românească extraeditorială, adecvată acestor scopuri, ca și practicarea schimbului interbibliotecar pot fi ușor descrise de BNC care imaginează și pe această bază furnizează informații privind creația intelectuală, editurile și alte instituții editoare (universități, academii, institute de cercetări), manifestările științifice, multiplele categorii de documente, colecțiile în care acestea apar etc. Sistemul automatizat de BNC poate înlesni astăzi transferul informațiilor rapid și pertinent, integral (BNC cumulări trimestriale, semestriale, anuale, teze de doctorat) sau selectiv (după diverse criterii: categorii de documente, domenii etc.). Pentru aceasta este necesar ca bibliotecile județene să-și manifeste interesul pe baza unor cereri de informare concrete, formulate în acord cu cerințele de informare ale beneficiarilor, proprii și după criteriile convenite de comun acord: categorii de documente, subiecte (teme) tehnico-științifice, instituții editoriale, etc. Acesta ar însemna o valorificare superioară a informațiilor posibilă și necesară, optimizându-se transferul de la nivelul agenției bibliografice naționale la nivelul întregii țări prin intermediul bibliotecii județene. De fapt, aceasta ar reprezenta transpunerea în viață a sarcinilor care implică deopotrivă și efectiv pe toți în sistemul național de informare. S-ar realiza în acest nou sistem de eforturi conjugate:

1. eliminarea unor dublări în abordarea aceluiași teme în diverse județe;

2. asigurarea unor informări sistematice, permanente și unitare în toate bibliotecile județene din țară, mai ales în cele care nu dispun de forță de muncă suplimentară pentru amplificarea activităților informaționale;

3. transmiterea operativă a documentației necesare procurării documentelor primare destinate activi-

tăților informaționale pe cale de achiziție sau schimb interbibliotecar.

Este știut că eficiența informării bibliografice este determinată de rezistența și pertinența fondurilor de publicații, de prezența cu precădere în fonduri, cel puțin ale bibliotecilor județene, a anumitor categorii de documente, de autori și autori, din anumite colecții. Ne referim la protecția extraeditorială în cadrul căreia, în anul 1984, au apărut lucrări ale unor manifestări tehnico-științifice deosebite, naționale și internaționale, că universitățile, institutele de învățământ superior, academiile de știință, institutele științifice au difuzat un număr impresionant de rezumate ale tezelor de doctorat de o deosebită valoare tehnico-științifică și aplicativă, că au fost tipărite cursuri universitare care reprezintă interes pentru mulți specialiști care își perfecționează cunoștințele, că în afara colecțiilor seriilor cunoscute o serie de ministere, institute de cercetare multiplică lucrări de mare interes (în serii ca: „Biblioteca de economie mondială” (Institutul de Economie Mondială), „Cercetarea în sprijinul producției” și „Îndrumări tehnice”, „Noutăți tehnice” (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Redacția de propagandă tehnică agricolă); „Generalizarea rezultatelor din cercetare” (ICEMENERG — Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice); „Probleme ale conducerii moderne”; „Sinteze documentare” (INID); „Teme pentru programe de perfecționare” (Ministerul Energiei Electrice, etc.). Evident asupra acestor categorii de lucrări informează bibliografia națională curentă dar aceasta nu este suficient, după cum nici împrumutul interbibliotecar, și așa deficitar, nu ar fi satisfăcător în condițiile în care anumite cărți de interes nu pot fi procurate deși ele ar putea fi frecvent solicitate. Procurarea directă ar fi soluția optimă dar momentan aceasta rămâne o problemă deschisă pînă vor fi găsite și modalitățile prin care cel puțin bibliotecile județene în viitor să-și poată procura publicații din producția extraeditorială cu un grad de pertinență ridicat în activitatea de informare și documentare.

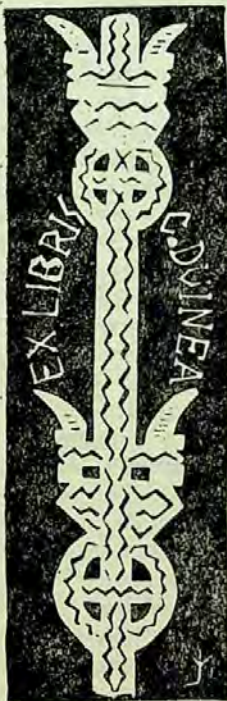
Un adevăr care nu poate fi pus la îndoială astăzi este acela că informarea și mai ales cea de specialitate tehnico-științifică, cu adrese precise, „sprijinirea producției industriale și agricole” nu poate fi privită ca o activitate singulară, adresată numai unei categorii de instituții. Pentru a fi eficientă ea trebuie să facă parte dintr-un adevărat program care să antreneze mai mulți factori, care să aibă în

vedere la nivelul fiecărui județ o multitudine de activități, de la organizarea colecțiilor valoroase ale publicațiilor tehnico-științifice și îmbunătățirea structurii acestora potrivit specificului activităților industriale și agricole ale județului, până la îmbunătățirea informării prin instrumente adecvate, creșterea circulației publicațiilor de profil, estimarea și înnoirea permanentă a potențialului informațional.

Este neîndoiebnic faptul că activitatea de informare bibliografică și documentară pe care o realizează astăzi biblioteca județeană se completează și se susține prin multitudine manifestărilor social-politice, cultural-educative, tehnico-științifice expoziții, dezbateri, manifestări științifice, la care participă specialiști, cadre de conducere, autori. Faptele în sine atestă realizarea unui sistem integrat de activități care vin să susțină obiective fundamentale ale educației și informării. Este necesar ca acest mod de abordare a problemelor multiple ale activității bibliotecii județene, această nouă concepție să se reflecte și în planurile de muncă ale fiecăreia din aceste unități bibliotecare.

Acest deziderat a fost realizat de bibliotecile județene Iași, Constanța, Timișoara, Bihor ș.a. El trebuie însă extins la nivelul tuturor bibliotecilor pentru a avea în permanență tabloul activității la nivelul întregii țări.

Ioana CREȚEANU

Biblioteca Județeană „V. A. Urechia“ Galați

Conținutul activității de informare și propagandă desfășurată de Biblioteca Județeană „V. A. Urechia“ este determinat de obiectivele majore, care asigură integrarea sa dinamică în viața și problematica concretă a dezvoltării economice și social-culturale a județului nostru.

La Galați există o importantă bază de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică pentru industriile de bază — siderurgică, navală, alimentară și construcții — și tot aici funcționează cea mai tînără universitate a țării, două din facultățile sale fiind unice în țară: construcții navale și industria alimentară.

Activitatea de informare și de propagandă desfășurată de bibliotecă este într-o măsură tot mai mare direcționată și subordonată sprijinirii intereselor generale de studiu, informare și pregătire a diferitelor categorii socio-profesionale de beneficiari efectivi și potențiali ai serviciilor de bibliotecă și, în deosebi, a celor direct ocupați în producția de bunuri materiale.

Prin politica judicioasă de reechilibrare tematică a achizițiilor realizată în ultimii 12—13 ani, Biblioteca Județeană a ajuns să pună la dispoziția oamenilor muncii colecții reprezentative, cu importante valențe informaționale, de cărți, periodice românești și străine și alte tipuri de documente (diapozitive, diafilme, fotografii, etc.) din domeniile științei și tehnicii. Astfel, Biblioteca „V. A. Urechia“ deține în colecțiile sale peste 50 000 de volume literatură tehnico-științifică actuală (cca 10 la sută din totalul fondului). Numai în ultimii 2 ani biblioteca și-a completat colecțiile cu 3130 de volume (752 de titluri) de carte tehnică și cu 2430 de volume (561 de titluri) de publicații științifice. Un rol deosebit de important în creșterea influenței potențialului informațional îl au publicațiile periodice (abonamente românești și străine) din care o însemnată parte sînt tehnico-științifice. Astfel, din totalul de 147 de periodice primite în 1984 prin abonament, schimb sau dotări (din care 20 străine), cele tehnico-științifice și de informare-documentare

reprezintă 55 de titluri (din care 16 străine) în domeniile reprezentative ale industriei gălățene. Un loc important în asigurarea bazei de informare tehnico-științifică îl ocupă publicațiile INID-ului, ale altor oficii și centre de documentare (al agriculturii industriei alimentare, al Institutului de Cercetări Metalurgice ș.a.). Instrumente utile și des folosite în activitatea noastră de informare le constituie „Bibliografia R.S.R.“ cu cele două serii: cărți și articole din periodice; buletinele „Cărți străine intrate în bibliotecile din R.S.R.“ seriile Metalurgie, Hidrotehnică, Construcții de mașini, Construcții, Arhitectură, Sistematizare, Transporturi ș.a.; Repertoriul colectiv al periodicelor străine și Catalogul colectiv al cărților străine, elaborate de Biblioteca Centrală de Stat a R.S.R., precum și cataloagele colective ale cărților și periodicelor elaborate pe plan județean, de biblioteca noastră cu colaborarea celorlalte biblioteci din municipiul și preluade, în ultimii ani, din lipsa mijloacelor de multiplicare, de către Biblioteca Universității. Pe baza acestor bibliografii sau a cataloagelor colective, realizăm la cererea specialiștilor și cercetătorilor împrumuturi de cărți, în special străine, de la diferite biblioteci mari din țară.

Pentru realizarea principalelor obiective ale activității de informare, o atenție deosebită se acordă permanent organizării și completării instrumentelor tradiționale de informare ale bibliotecilor (cataloagele principale și auxiliare de tip alfabetic și sistematic), organizării și actualizării unor fișiere tematice ca: „Știința și tehnica românească pe coordonatele noii revoluții tehnico-științifice“, „Creația tehnico-științifică, factor hotărîtor în reînnoirea producției și ridicarea calității“, „Protecția muncii“ ș.a.

O direcție de importanță și semnificație aparte a preocupărilor noastre, accentuată în ultimii ani, o constituie activitatea în scopul pregătirii profesionale și perfecționării continue a creatorilor bunurilor materiale. În acest scop, ca și pentru lărgirea ariei intereselor și cererilor de lectură în principal la nivelul colectivelor de muncă din principalele unități economice gălățene, am inițiat și realizat seria „Micro-bibliografii tematice de recomandare“ sub formă de pliante tipărite (cu apariție doar pînă în 1983). Dintre temele abordate: „Pre-lucrarea metalelor“, „Noutăți în domeniul construcțiilor“, „Metalurgie-siderurgie“, „Construcții navale“ etc. Aceste bibliografii au fost difuzate în număr suficient de exemplare pentru categoriile cărora

li se adresează, iar membrii colectivului nostru, cu sprijinul specialiștilor din întreprinderi, au făcut prezentări și expuneri bibliografice la locul de muncă asupra cărților incluse în microbibliografia sau asupra ultimelor noutăți în domeniul respectiv. În afara acestei serii au mai fost elaborate liste de noutăți tehnice, pe domenii și specialități, iar cu caracter mai general, bibliografia adnotată „Creșterea eficienței economice a productivității muncii — factor principal de accelerare a progresului economico-social”.

O latură importantă a activității noastre de informare o constituie rezolvarea bibliografiilor la cererea cititorilor sau a unităților socialiste. („Cuptoare metalurgice”, „Noutăți în industria textilă”, „Tehnologii noi în domeniul construcțiilor construcțiilor navale”, „Construcții pe pernă de aer”, „Metode noi în domeniul conservării peștelui” etc.).

Introducerea tehnicii noi, aplicarea în producție a celor mai moderne tehnologii, nu se poate realiza fără o temeinică informare, ceea ce ne-a determinat să intensificăm, prin multiple forme, propaganda serviciilor pe care le oferă biblioteca, a instrumentelor ei de informare, eforturi ce vor trebui coordonate cu ale bibliotecilor tehnico-documentare din întreprinderi, pentru valorificarea eficientă a întregului potențial informațional existent într-un domeniu sau altul.

Sprijinirea și stimularea creației tehnice originale locale presupune: cunoașterea preocupărilor concrete în acest domeniu ale colectivelor de inovatori, raționalizatori sau ale unor autori de lucrări. În 1984 am realizat un început bun în acest sens, prin ajutorul concret acordat unor cercetători de la Institutul de Proiectări Județean în elaborarea și predarea la editură a două lucrări din domeniul construcțiilor civile, pe terenurile loessoidice specifice zonei Galațiului, prin punerea la dispoziție a fondului de cărți noi românești și străine deținute și facilitarea procurării cărților noi străine din alte mari colecții ale țării prin împrumut interbibliotecar, pe baza informațiilor din cataloagele colective naționale.

În domeniul propagandei cărții și cunoștințelor tehnice s-a înregistrat o diversificare a formelor folosite și credem că și o creștere a eficienței acestora, de la informarea bibliografică, expoziții, expuneri și prezentări de cărți, până la acțiuni de amploare — dezbateri, întâlniri cu autori de cărți, redactori, oameni de știință, „Zile ale bibliote-

cii” sau „Întâlniri cu biblioteca”, multe dintre acestea direct la locul de muncă al oamenilor.

Marile manifestări organizate anual pe plan republican: „Luna cărții în întreprinderi și instituții”, „Decada cărții românești”, — „Zilele cărții tehnico-științifice” ș.a. alături de altele devenite tradiționale pe plan județean, printre care „Cartea în educația socialistă”, inclusă în amplul program de manifestări „Danubius” au constituit și constituie tot atâtea prilejuri de intervenție a bibliotecii noastre, singură sau în colaborare cu alte organisme educaționale.

În toate împrejurările, orientarea tematică a acțiunilor noastre — expoziții, simpozioane, dialoguri tehnico-științifice pe marginea unor recente apariții editoriale, prezentări și expuneri bibliografice etc. — a fost în consonanță cu prioritățile producției și cercetării științifice, ale conducerii științifice, ale educației economice, iar posibilitățile de ilustrare sint multiple.

De pildă, anul acesta în cadrul „Lunii cărții în întreprinderi și instituții” desfășurate în județul nostru sub genericul „Cartea în sprijinul educației revoluționar-patriotice, al perfecționării profesionale a oamenilor muncii” au fost programate, între altele, expoziția cu tema „Informare, documentare, producție”, Întâlniri-dezbateri între specialiști și reprezentanți ai INID-ului, pe probleme concrete de informare și documentare, constatarea, cu tema: „Rolul informării și documentării în creșterea aportului cadrelor tehnico-ingineresti la activitatea de creație tehnico-științifică”, prezentări de cărți noi tehnice, științifice și economice.

O inițiativă cu bune rezultate, intrată în practica muncii noastre o constituie „Întâlnirea cu biblioteca”. Concepută inițial ca o acțiune de prezentare a bibliotecii, a colecțiilor și serviciilor pe care le poate oferi beneficiarilor săi, ulterior, această acțiune a îmbrăcat o nouă formulă de prezentare, adresându-se, sub genericul „Ziua deschisă a Bibliotecii „V. A. Urechia” pentru întreprinderea...”, îndeosebi cititorilor virtuali din sfera productivă și vizând atragerea unor grupuri omogene ca pregătire și preocupări. Acțiunea s-a bucurat de un real interes în rindul colectivelor de oameni ai muncii de la Combinatul Siderurgic, Întreprinderea Textilă, Institutul de Cercetări și Proiectări Navale, Trustul de Construcții.

Activitatea de informare traversează în prezent o perioadă de

reevaluări și modernizări. Ne-am propus ca încă din acest an, cu acordul factorilor interesați și cu sprijinul B.C.S., să trecem pe memoria calculatorului informația tehnică în domeniul siderurgiei, folosind în acest scop cărțile și periodicele de specialitate existente în biblioteca noastră și în cea tehnico-documentară de pe platforma C.S.G.

Contribuția informării bibliografice la ridicarea nivelului de pregătire profesională a oamenilor muncii, la dezvoltarea creației științifice și tehnice, la mișcarea de masă a raționalizatorilor, se va concretiza, în acest an, prin: liste bibliografice de semnalară operativă a noutăților editoriale în principalele domenii tehnice, specifice industriei gălățene: recomandări bibliografice pentru lectoratele tehnice organizate de Comisia județeană a inginerilor și tehnicienilor; întocmirea unei agende lunare din ziarul „Viața nouă” cu tema „Ce e nou în industria municipiului Galați”; elaborarea, în colaborare cu marile biblioteci din teritoriu, a instrumentelor colective de informare.

Pentru cadrele de conducere, prin intermediul Cabinetului județean de organizare științifică a producției și a muncii, vom elabora bibliografiile necesare pregătirii acestora, precum și expuneri privind cunoașterea și utilizarea instrumentelor secundare de informare în activitatea de conducere. Tot în domeniul conducerii și organizării unităților socialiste ne-am propus constituirea instrumentelor de informare prin trecerea la indexarea coordonată a cărților apărute în acest domeniu, între anii 1970—1985. De asemenea, urmărim să restabilim și să lărgim relațiile de cooperare cu alte biblioteci din teritoriu, în special tehnico-documentare, să investigăm unitățile care prestează servicii de informare în vederea creării posibilităților de apreciere a potențialului respectiv existent, pentru cunoașterea specificului informării prestate de fiecare unitate. Sperăm ca acest demers să conducă implicit la o evaluare a posibilităților de cooperare concretă cu fiecare unitate în domeniul informării, să determine o specializare a acestei activități, o valorificare în folosul beneficiarilor a surselor de informare existente în domeniul respectiv în biblioteca județeană și în cele tehnico-documentare.

Constanța BĂDIC

Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași

Biblioteca Județeană, înțelesă ca un organism integrat prin multiple legături cu viața social-politică, economică și culturală, își definește precumpănitor aria acțiunii sale în sfera informării bibliografice punând accentul pe relația dintre studiu-cercetare-producție.

Urmare a politicii partidului de amplasare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării. Iașul contemporan a fost racordat la ritmurile unei puternice dezvoltări economice, cunoscând mutații radicale în toate domeniile de activitate. Pe platformele industriale ale Iașului, citorite în anii „Epocii Ceaușescu”, puterea economică a crescut de cea 10 ori, ceea ce a determinat apariția unor noi ramuri de producție, realizări deosebite obținând și agricultura județului, care a dat an de an recolte tot mai bogate, situându-se în actualul cincinal pe primele locuri în întrecerea socialistă națională.

Direcțiile Congresului al XIII-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 și orientările de perspectivă pînă în anul 2000 vor asigura în continuare și județului Iași o creștere economică intensivă, cu o accentuare mai puternică a laturilor calitative ale creativității în toate domeniile vieții economice și sociale.

În orizontul cercetării, informarea este recunoscută ca o componentă esențială a procesului, integrată planurilor curente și de perspectivă, simbioza informare-cercetare-producție reprezintă azi o nouă realitate, favorizată de politica de dezvoltare economică condusă de către partid.

Abordând din această perspectivă contribuția Bibliotecii Județene la activitatea de informare bibliografică trebuie să arătăm că ideile programatice cuprinse în documentele Congresului al XIII-lea al partidului sînt definitorii pentru direcțiile activității noastre ca și pentru redimensionarea unora din manifestările informaționale. De altfel, activitatea bibliotecii este influențată și de o serie de factori sociali, economici. Dacă se abordează sociologic cererile de lectură ale cititorilor se observă o deplasare accentuată a intereselor spre cartea social-politică, științifică și tehnică, așa încît de-a lungul anilor procentul acestei literaturi în ansamblul lecturii generale să se

ridice la peste 50 la sută. Numai în anul 1984, din totalul volumelor împrumutate, 53 la sută au fost din domenii nonbeletristice. Mai mult, apar în cadrul diferitelor servicii (împrumut pentru adulți, la sălile de referințe bibliografice) cereri precise, atît din partea unor colecțivități, cît și din partea unor cercetători, a unor cadre de specialiști din industrie, învățămînt pentru lucrări ce vizează rezolvarea unor probleme de producție și cercetare. Aceasta trebuie pusă în legătură cu dezvoltarea mișcării de creativitate, cu organizarea unor manifestări de amploare ce atestă cu putere dezvoltarea economică a județului. Putem nota aici organizarea expoziției „Inventica '84”, înființarea Filialei Iași a Asociației Oamenilor de Știință din România, ca și apariția (sub egida institutelor de învățămînt superior) a unor cursuri de informare tehnică, de inventică, de metodologia muncii intelectuale. Cadrele didactice universitare ieșene realizează și publică anual peste 12000 de lucrări științifice de specialitate, lucrări ce solicită parcurgerea unei vaste bibliografii tehnice, științifice și economice.

Din punct de vedere al procesului bibliografic este necesar deci să se asigure pe de o parte acumularea rezultatelor activităților științifice, tehnice și economice, fixate de obicei, sub diferite forme, în publicații (cărți, broșuri, standarde, brevete etc.), dar și în nonpublicații (benzi magnetice, discuri) și pe de altă parte, satisfacerea rapidă a necesităților de informare ale beneficiarilor reali și potențiali.

Schematizată, deci, întreaga problemă a informării bibliografice constă în conectarea rapidă, prin toate mijloacele posibile, a fiecărui beneficiar individual sau a grupelor de beneficiari, cu acele informații cuprinse în documente, respectiv cu acele documente selectate din masa disponibilă de publicații, strict necesare pentru rezolvarea unei probleme date, unei probleme de producție sau cercetare.

Activitatea Bibliotecii „Gh. Asachi”, alături de a celorlalte biblioteci ieșene, a intrat, odată cu dezvoltarea deosebită a economiei ieșene, într-o nouă etapă, accentul căzînd pe mai multe direcții dintre care, importante ni se par :

— accentuarea propagandei bibliografice, a informării bibliografice și a documentării în rîndul beneficiarilor ;

— încurajarea și dezvoltarea obișnuințelor de lectură a cărții în general, dar cu preponderență a cărții social-politice, tehnice și științifice ;

— corelarea activităților de informare cu întreaga activitate bibliotecară — condiție sine qua non a ridicării eficienței și calității serviciilor oferite de bibliotecă.

Rezolvarea problemelor puse de o informare bibliografică largă nu se poate face individual, de către fiecare bibliotecă, experiența arătînd că este necesară *racordarea* tuturor eforturilor, atît în planificarea activităților, cît și în realizarea unor manifestări informaționale desfășurate în comun. La Iași există de mai mult timp preocupări în acest sens, atît din partea bibliotecilor publice de stat cît și a bibliotecilor institutelor de învățămînt superior și a celor specializate. Această colaborare a căpătat un cadru adecvat în urma Plenarei Comitetului Județean de Partid din iulie 1984 care a analizat sarcinile puse de partid în fața științei și tehnicii românești și activitatea de creație tehnico-științifică ieșeană. Sub egida Cabinetului județean de organizare economico-socială s-a realizat un plan unic al informării și documentării în sprijinul producției, cercetării, învățămîntului, plan la care au colaborat principalele biblioteci ieșene (B.C.U., Biblioteca I.P.I., Biblioteca Institutului Agronomic, Biblioteca „Gh. Asachi”) și unele biblioteci specializate din întreprinderile mari (C.F.S., Întreprinderea de Antibiotice, C.U.G. I.M.A.M.U.S.). Pentru a se evita risipirea forțelor și apariția unor paralelisme s-au avut în vedere mai multe obiective : constituirea și ținerea la zi a aparatului de informare existent în fiecare bibliotecă ; depistarea tuturor izvoarelor bibliografice ; întocmirea unor cataloage cumulative pentru domenii de mare importanță pentru economia județului ; editarea unor repertorii colective privind revistele străine și românești la care sînt abonate bibliotecile ieșene ; editarea unor bibliografii deschise, a unor sinteze bibliografice pentru unele probleme care interesează colective de cercetare din Iași, pentru colectivele catedrelor universitare ; întocmirea unor indici analitici pentru perioadele ieșene ; întocmirea unor bibliografii locale privind dezvoltarea județului.

În acest cadru s-a pus problema diferențierii activității fiecărei biblioteci, a găsirii locului fiecăreia în ansamblul muncii bibliografice locale. De la această cerință a reieșit problema inventarierii tuturor forțelor informaționale și documentare, a cunoașterii atente a posibilităților pe care le oferă colecțiile precum și serviciile fiecărei biblio-

teci. Biblioteca județeană a propus — și ulterior a realizat — întocmirea unui GHID al bibliotecilor din Iași. Au fost inventariate aproape 400 de unități de toate categoriile, subliniindu-se adresele, colecțiile principale, serviciile, publicațiile bibliografice realizate și în curs de realizare, orarul de funcționare ș.a. Au ieșit în evidență marile posibilități informaționale existente ca și aria vastă a lecturii publice locale — o constantă a vieții științifice și culturale. Punerea la dispoziția beneficiarilor a acestui instrument de lucru va însemna un pas înainte în găsirea răspunsurilor la unele solicitări cerute de producție și cercetare.

În același timp, pentru cunoașterea necesităților de informare, dar mai ales pentru sensibilizarea beneficiarilor la serviciile bibliotecare, s-a realizat un ciclu de dezbateri și mese rotunde sub genericul „Cartea și periodicul în slujba producției și cercetării”, susținute într-un număr mare de întreprinderi și instituții, atât din Iași cit și în județ. Pe baza lor s-au organizat, în 1984, cu sprijinul Cabinetului județean de organizare economico-socială și a Consiliului județean al sindicatelor două consfătuiri cu tema „Informarea și documentarea în concordanță cu cerințele actuale ale producției și cercetării” care au avut rolul, pe de o parte, de a concluziona o serie de aspecte receptate din partea beneficiarilor, iar pe de altă parte, de a face cunoscute conducătorilor de întreprinderi concluziile respective. Dacă la una din acestea au participat documentariști și bibliotecari din principalele biblioteci ieșene, la cea de a doua, integrată în activitățile Clubului directorilor, au luat parte cadrele de conducere ale marilor întreprinderi industriale și din unele centre de cercetare. La ambele dezbateri au participat ca invitați conducerea B.C.S., I.N.I.D., B.C.U. București, Centrului de Lăbrării Iași, în ideea cunoașterii atente a necesităților de lectură tehnico-științifică ale unor colectivități, ale unor întreprinderi ca și pentru prezentarea serviciilor documentare oferite.

Concluziile acestor manifestări indică și locul bibliotecii județene în ansamblul sistemului bibliotecar local. Aceasta trebuie să asigure tuturor categoriilor de beneficiari care nu intră în sfera de cuprindere a bibliotecilor specializate o informare generală asupra dezvoltării științei, tehnicii, economiei contemporane. Se pot folosi colecțiile bibliotecii, instrumentele elabo-

rate de bibliotecile specializate și se pot mijloci, la nevoie, serviciile oferite de marile biblioteci naționale. Pe de altă parte, biblioteca Județeană trebuie să desfășoare o activitate informațională generală asupra literaturii social-politice, științifice și tehnice pe linia satisfacerii necesităților de instruire permanentă și de ridicare a nivelului de cultură generală.

În funcție de acestea s-au profilat câteva linii de activitate găsiindu-se și formele de muncă corespunzătoare:

1. Constituirea unui aparat de informare la care să aibă acces marile public și ținerea la zi a acestuia cu documentele de partid, cu lucrările noi care apar în sfera cârții social-politice, tehnice și științifice. Asigurarea sistematică a publicațiilor tehnico-științifice editate pe plan central și local, precum și a lucrărilor tipărite de B.C.S. și I.N.I.D. De mare interes în această sferă de activitate se bucură bibliografia națională curentă, repertoriile de periodice existente în bibliotecile din țară și din județul Iași, cataloagele colective ale cărților străine intrate în principalele biblioteci, bibliografia tezelor de doctorat ș.a. Se poate cita o listă întreagă de lucrări de informare bibliografică realizate pe baza acestor instrumente, ca și teme de cercetare realizate de unii cititori și biblioteci.

2. Crearea și diversificarea unor colecții de publicații capabile să pună la dispoziție beneficiarilor informații de care au nevoie. Atenția noastră se îndreaptă spre un fond de carte enciclopedic științific au la dispoziție în cadrul bibliotecii județene aproape 400 000 de volume) dar cu deosebită grijă se completează colecțiile în profilul ramurilor economice care cunosc o dezvoltare mare la Iași (industrie grea, industrie ușoară). În același timp s-a curtat o colecție deosebită de carte referitoare la problemele de conducere, de valorificare superioară a materiilor prime, combustibililor, energiei, recuperarea cât mai deplină și reintroducerea în circuitul economic a resurselor refolosibile. De asemenea, se urmărește și se va acorda o dezvoltare deosebită în viitor prelucrării adâncite din punct de vedere bibliografic a colecțiilor menționate, în funcție de necesitățile de informație pe care le-au indicat beneficiarii din industrie sau agricultură. Cataloagele sistematice vor cunoaște o dezvoltare, o extindere a diviziunilor referitoare la problemele de conducere, la probleme de producție etc.

3. Informarea bibliografică a organelor de decizie de la nivelul județului, a municipiului prin intermediul unor sinteze bibliografice care oglindesc modul în care problemele județului sint prezentate în presa centrală. Totodată, biblioteca județeană ține la dispoziția beneficiarilor un anuar bibliografic local.

4. Deservirea bibliografică a tineretului studios, în special a aceleia din facultățile economice și tehnice prin colecții de carte (tratamente, ghiduri și îndrumare de proiectare, manuale universitare) și colecții de îndrumare bibliografice care pot furniza informația necesară întocmirii proiectelor de absolviere sau a lucrărilor prezentate în sesiunile științifice, legate de problemele practice ale producției.

Accentul este pus în activitatea noastră în principal pe informarea curentă pe direcțiile enunțate mai sus, în timp ce bibliotecile universitare se ocupă de informare retrospectivă și de documentarea pe probleme ce privesc colectivele de cercetare din instituțiile respective. În același timp, Biblioteca Județeană participă la realizarea unor instrumente de lucru (repertorii de carte străină, repertorii colective de titluri de periodice etc.) editate fie de B.C.S., fie de B.C.U. Iași, Biblioteca Institutului Politehnic Iași.

Diffuzarea selectivă a informațiilor în funcție de beneficiari constituie o latură a activității de mare interes, deoarece astfel se asigură un contact direct al bibliotecii cu acei cărora le sint adresele serviciile. A căpătat, de asemenea, o nouă dimensiune activitatea de informare bibliografică orală. Cu sprijinul Consiliului municipal al educației politice și culturii socialiste s-au inițiat într-o serie de mari întreprinderi ieșene cicluri permanente de „Reviste bibliografice vorbite”, manifestări în care colective de bibliotecari (uneori fiind invitați și autori sau editori) prezintă noutăți editoriale pe o tematică comună. La acestea se pot adăuga două simpozioane realizate în colaborare cu Comitetul municipal U.T.C. pe tema „Lectură-informare-dezvoltarea personalității tinerului”.

De o atenție specială se bucură familiarizarea beneficiarilor cu instrumentele de informare deținute de bibliotecile ieșene. Imbinarea propagandei vizuale cu îndrumarea orală în bibliotecă contribuie la cunoașterea metodologiei necesare folosirii cataloagelor, a revistelor bibliografice, crescând totodată indicele de circulație a publicațiilor de informare.

Liviu MOSCOVICI

Biblioteca Județeană Constanța

După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Realizarea sarcinilor de mare răspundere din următorii ani, dezvoltarea economico-socială a țării cer o activitate susținută în domeniul cercetării științifice, o concentrare mai puternică a forțelor din institutele de cercetare în vederea soluționării problemelor tehnice și tehnologice ce stau în fața întreprinderilor și economiei naționale, a perfecționării tehnologiilor, reducerii consumurilor, ridicării nivelului tehnic și calitativ al produselor”.

Biblioteca Județeană Constanța a căutat să-și dezvolte activitatea informativ bibliografică și documentară în sprijinul creșterii calității producției industriale, punând accentul pe activitatea de informare și documentare tehnico-științifică, în scopul satisfacerii optime a necesităților de informare, a exigențelor superioare ale diverselor grupuri socio-profesionale, ale cadrelor de conducere și de concepție din întreprinderile și instituțiile județului Constanța.

Am început prin a reliefa profilul economico-industrial și de cercetare științifică al județului nostru, stabilind o comunicare permanentă cu Consiliul Sindicatelor, Comisia Inginerilor și Tehnicienilor, Inspectoratul Școlar Județean, colaborare ce s-a materializat prin contacte directe, vizite în diferite sectoare, participarea la ședințe de lucru cu reprezentanții principalelor grupuri de beneficiari, la expoziții cu realizările întreprinderilor pe plan local, la simpozioane, schimburi de experiență între întreprinderile din județ sau din țară cu participarea unor reprezentanți de la OSIM, INID, diverse institute de cercetări, la premierea inventatorilor și inovatorilor ș.a.

Următorul pas făcut a fost acela de a identifica bibliotecile specializate sau cabinetele de documentare tehnică din întreprinderile de pe raza municipiului și a analiza posibilitățile lor de a satisface cererea de informație tehnică.

La baza organizării activității de informare tehnico-științifică de către Biblioteca Județeană Constanța în colaborare cu factorii amintiți anterior au stat de asemenea o seamă de alte realități, cu condiționare obiectivă sau de natură subiectivă:

— progresul tehnic nu poate fi conceput fără o bună informare și documentare în problema abordată;

— în foarte multe cazuri etapa de informare sau documentare, pripriuzisă este eliminată, uneori chiar ignorată, rezolvarea multor teme tehnice bazându-se pe experiența proprie, pe rutină, pe informații culese de la colegii de muncă, iar realizarea efectivă poartă de cele mai multe ori amprenta grabei, cu consecințele ce decurg de aici;

— în fața unui specialist dornic de a fi informat și de a fi la zi în domeniul lui de activitate stau o seamă de bariere informaționale legate în principal de spațiu și timp, pentru că nu te poți deplasa decît la un număr redus de biblioteci-depozit, pentru că nu poți participa decît la un număr limitat de simpozioane, congrese, schimburi de experiență și nu poți păstra contacte decît cu un număr restrins de colegi de breaslă; apoi imensitatea rezultatelor obținute de cercetarea modernă publicate într-un număr din ce în ce mai mare de publicații tehnico-științifice, limbile diferite în care sînt redactate, costul publicațiilor, dispersarea lucrărilor cu profil înrudit în diferite publicații etc.

În paralel cu amplificarea muncii de propagandă a cărții tehnice în cadrul acțiunilor devenite deja tradiționale cu „Luna cărții în întreprinderi” sau „Săptămîna cărții tehnico-științifice” de completare a colecțiilor cu reviste, tehnico-științifice românești și străine, fiind cont de titlurile deja existente în bibliotecile tehnice de pe raza municipiului, de întocmire a bibliografiilor pe diverse teme, de redactare a *Catalogului colectiv al revistelor străine intrate pe raza municipiului Constanța pe anii 1979-1984*, activități specifice oricărei bibliotecii publice, a fost constituit un colectiv de ingineri de diferite specialități din întreprinderile din municipiu, colectiv ce își desfășoară activitatea în cadrul Bibliotecii Județene Constanța într-o sală special amenajată, dotată cu lucrări de referință tehnice (dicționare tehnice bilingve, poliglote, STAS-uri, brevete, cataloage, de produse, repertoare, pliante) și cu reviste de specialitate românești și străine provenite atît din colecțiile Bibliotecii Județene Constanța, cit și din bibliotecilor tehnice din întreprinderi, prin schimb interbibliotecar.

Beneficiarii au fost antrenati în activitatea acestui nou sistem de informare creat, la nivelul majorității operațiilor desfășurate:

— pentru definirea și delimitarea tematicii pe care trebuie să o acopere seriile „Referatelor tehnice” ce se preconiza a fi elaborate;

— pentru evaluarea și selectarea lucrărilor necesar a fi procurate

(abonamente, noutăți editoriale, reviste de referate);

— pentru evaluarea și selectarea publicațiilor ce urmau a fi prelucrate de ei (Referativnyj žurnal în cca 12 serii), beneficiarii putînd da indicații exacte;

— pentru efectuarea operațiilor de prelucrare, precum analiza, evaluarea și sintetizarea informațiilor, cu competența lor de specialiști.

Antrenarea specialiștilor în munca de selectare a documentelor și a informațiilor, activitate esențială pentru asigurarea premiselor de eficiență a sistemului de informare astfel creat, s-a concretizat în întocmirea unor *referate tehnice pe serii*, în conformitate cu direcțiile de dezvoltare socio-economică, specifice județului Constanța (construcții nave, reparații nave, sudura metalelor, construcții hidrotehnice, lucrări subacvatice, depoluare, salvare pe mare, recondiționarea pieselor uzate prin metalizare și încărcare cu sudură, celuloză și hirtie, metode și materiale de protecție anticorozivă și antivegetativă, îngrășăminte chimice, industrie alimentară, conservare legume-fructe, industrializarea laptelui).

Ideea care a stat la baza organizării acestei activități a fost informarea tehnică a specialiștilor din cercetare, proiectare, învățămînt și producție cu ultimile noutăți într-un anumit domeniu, informare ce a devenit un adevărat instrument prin care ei pot discerne, înțelege și utiliza eficient acele informații strict și imediat utile pentru rezolvarea problemelor care solicită efort de creativitate științifică: efectuarea unor cercetări originale, proiectarea unui utilaj, a unei tehnologii, a unei linii tehnologice sau rezolvarea sarcinilor curente de producție.

Referatele sintetizează informația tehnico-științifică apărută pe plan mondial, oferind date sumare asupra articolului de bază și bibliografia de referință. Redactarea, multiplicarea și difuzarea acestor referate tehnice în întreprinderile de pe raza județului a revenit Bibliotecii Județene din Constanța.

În cei 6 ani de activitate am reușit să elaborăm 18 serii ale „Referatului tehnic”, într-un tiraj de cca 2900 de exemplare, unele însoțite de figuri, conținînd peste 1500 de de semnalări tehnice, reprezentînd articole din reviste, cărți sau capitole din cărți, brevete de invenții, expuneri la simpozioane, congrese etc.

Aceste date statistice dobîndesc o mai mare consistență dacă ne referim la ecoul activității noastre informaționale. Astfel, din numărul total de semnalări, 47 la sută au

determinat solicitarea materialelor semnalate, peste 74 la sută din cereri fiind deja rezolvate. Desigur este greu de măsurat aportul direct al bibliotecii la realizarea unor sarcini de producție sau cum au rodit informațiile furnizate în planul creativității, dar este elocvent în acest sens faptul că întreprinderile beneficiare, precum Șantierul Naval din Constanța și Mangalia, Întreprinderea de Producție și Industrializare a Legumelor și Fructelor „Munca” — Ovidiu ș.a., beneficiare ale activității noastre — au simțit nevoia de a ne mulțumi informându-ne în scris asupra realizărilor obținute cu sprijinul nostru în domeniul construcțiilor și reparațiilor de nave, al construcțiilor hidrotehnice ș.a., asupra produselor și tehnologiilor asimilate, a sporurilor de productivitate, a economiilor valutate obținute, iar lista acestora e destul de mare pentru a putea fi transcrisă aici.

Un indiciu de calitate a muncii desfășurate și al intrării serviciilor de informare-documentare oferite de Biblioteca Județeană „Ovidiu” din Constanța în conștiința colectivelor de proiectare și de cercetare din județ este creșterea accentuată în ultimii doi ani a numărului de bibliografii tematice întocmite la cerere, în vederea rezolvării nevoilor de producție, biblioteca implicându-se activ și în procurarea materialelor semnalate.

Prin tot ce am întreprins, am căutat să contribuim la rezolvarea problemelor prioritare pe care le-au avut și le vor avea întreprinderile economice din teritoriu. Faptul că foarte multe întreprinderi când au de rezolvat probleme deosebite din punct de vedere tehnologic se adresează și sistemului informațional existent în biblioteca noastră, este o dovadă că Biblioteca Județeană Constanța a devenit o verigă a informării tehnico-documentare.

ing. Ana RUMBAC

Biblioteca Județeană Bihor

Pentru a putea răspunde cât mai bine cerințelor de lectură și dorinței de informare a specialiștilor din economie, industrie și agricultură, ca și a publicului larg, de buni ani, în cadrul Bibliotecii Județene Bihor a luat ființă o secție de carte tehnică și științifică, care pune la dispoziția beneficiarilor ei o colecție de aprox. 22.500 de volume, din grupele C.Z.U. 0, 5 și 6. Urmărind ritmurile și direcțiile de dezvoltare ale economiei județului Bihor, ramurile prioritare (industriele de alumina, mașini unelte pentru aschiera metalelor, ciment, lacuri și vopsele, încălțăminte etc.), încercăm să menținem în actualitate colecțiile și să le adecvăm continuu nevoilor obiective de informare, prin achizițiile curente. Numai în anul 1981 au fost, astfel, achiziționate peste 12 mii de volume din domeniul științei și tehnicii.

Pe lângă organizarea fondului de publicații, într-o structură cât mai funcțională la raft liber, în atenția lucrătorilor acestei secții a stat realizarea catalogului colectiv al cărților tehnice de pe baza municipiilor Oradea, ca premisă a extinderii posibilităților de informare ale publicului, precum și a unui *librer* al profesilor, care ne este util în primul rând nouă, în procesul de achiziții indicând zonele descoperite ale diferitelor domenii din industria județului, și în organizarea acțiunilor de popularizare și de informare, cit și publicului pentru care publicațiile sint reflectate pe profil profesional.

Peste 50 la sută din cititorii Bibliotecii Județene Bihor aparțin populației active, direct implicate în producție, în sectoare ale activității social-economice. Ținând seama de această realitate, în raport cu cerințele generale ale educației comuniste, în cadrul căreia educația profesională constituie o componentă de bază, încercăm să acordăm o atenție specială activităților de informare-documentare și de propagandă a cărții ce slujește acestui obiectiv.

Chiar dacă nu foarte sistematic, a fost abordată una din principalele probleme ale relației cititor-informație, și anume cunoașterea cerințelor de informare ale cititorilor noștri permanenți și potențiali, în general a principalelor cerințe de informare ale județului Bihor, propunându-ne, pentru început, să cunoaștem profilele economice și industriale, direcțiile și perspectivele de dezvoltare ale economiei acestuia. Această cunoaștere ne-a fost asigurată în pri-

mul rind prin studiul documentelor și directivelor de partid și de stat, precum și a materialelor de analiză și sinteză apărute pe plan local. Un alt mijloc de cunoaștere l-au constituit frecvențele dezbateri organizate cu factori direct răspunzători de realizările economice și sociale din municipiu și județ și nu am omis nici anchetele-chestionar, difuzate unei mari mase de oameni din diverse categorii socio-profesionale, ale căror concluzii au fost suseptive unor ample dezbateri, cu ocazia unor acțiuni organizate de către instituția noastră cu participarea celor direct interesați în problemele abordate.

Principalele cerințe de informare desprinse se axează pe probleme ca: cercetare, calitatea produselor, știința conducerii, informație-creație, noi surse de energie (în special neconvenționale) etc.

Pentru a putea răspunde într-o măsură cât mai eficientă acestor necesități de informare, am regândit organizarea compartimentului de informare-documentare, în ideea cuprinderii unui număr cât mai mare de probleme, pe baza unei judicioase diviziuni a muncii și a specializării lucrătorilor din acest compartiment pe domenii și genuri bibliografice.

Conștienți că în fața unor sarcini de mare complexitate și răspundere ca cele ce ne stau în față, biblioteca nu poate răspunde în mod satisfăcător de una singură, ne-am propus să instituim relații de cooperare cu alte organizații, instituții și persoane, cu atribuții în această direcție.

De asemenea, am pornit de la considerentul că, în activitatea noastră de informare, eficiența maximă ne-o poate aduce doar valorificarea sistematică a instrumentelor de informare elaborate pe plan central — Bibliografia națională RSR, cu toate seriile, cataloagele colective (atât ale cărților, cit și al periodicele din R.S.R.), publicațiile INID etc., pe baza cărora s-a intensificat împrumutul interbibliotecar, avind ca principali parteneri Biblioteca Centrală de Stat, bibliotecile universitare din: Cluj-Napoca, Tîrgu-Mureș, bibliotecile județene Timiș, Sibiu, Galați etc., la rîndul nostru răspunzînd unor solicitări similare din partea bibliotecilor județene Constanța, Galați, Maramureș, Timiș etc., precum și ale unor biblioteci orășenești și comunale din județ. Totodată am căutat să introducem în circuitul informării și o seamă de instrumente de informare străine, precum bibliografiile naționale din R.D.G., R. P. Ungară, U.R.S.S. și Bibliografia slovacă.

Biblioteca Județeană „M. Eminescu” Botoșani

În convingerea că întreaga activitate bibliotecară, de la achiziții și pînă la organizarea cataloagelor și a fondului de publicații, servește direct sau indirect activității social-economice, vom aduce în discuție doar acele acțiuni care au în mod direct această finalitate. Astfel, pentru a putea ține pasul cu cerințele și necesitățile de informare ale beneficiarilor noștri, în practica noastră au intrat *întîlnirile trimestriale*, organizate în colaborare cu Oficiul județean de organizare a muncii și producției, cu *cadre tehnice din unitățile economice*, care lucrează în sectoarele de proiectare și de cercetare și în bibliotecă tehnică. Între temele dezbătute, „*Integrarea informării în procesul producției*”, avînd ca problematică: „Biblioteca — sursă de informare” și „Relația dintre beneficiar și bibliotecă — centru de informare”, a scos în evidență necesitatea unei mai bune organizări a serviciului informațional, care trebuie să asigure o mai riguroasă selecție a materialelor, o mai bună pregătire a celor care difuzează informarea și, în același timp, inițierea beneficiarilor acestor informații. S-au ridicat și probleme vizînd printre altele costul ridicat al xerocopierii, informarea de nivel mediu, etc. Primele rezultate, în urma acestei consfățiri: organizarea cataloagelor de edituri primite din străinătate și selectarea unor referințe pentru a fi trimise cu adresă precisă unor biblioteci specializate; elaborarea unor bibliografii necesare cercetării unor probleme de producție pentru înțelegerea „Sinteza” care s-au dovedit extrem de utile pentru beneficiar.

O altă temă care a constituit obiectul dezbaterilor în cadrul unei asemenea întîlniri a fost „*De la informație la creație*”. Schimbul de opinii a fost completat cu mostre ale producției din unitățile participante și cu o expoziție de carte și reviste de specialitate.

Aceste întîlniri au loc pe baza unui program dinainte stabilit și fiecare beneficiară de un ghid de dezbateri. Atunci cînd aceste întîlniri sînt temeinic pregătite, atît organizatoric cît și științific, rezultatele sînt notabile, atît pentru bibliotecă, cît și pentru beneficiarii ei.

O acțiune, tot cu caracter permanent, a cărei punere în practică a putut fi realizată cu sprijinul Casei de Cultură a Științei și Tehnicii pentru Tineret, a fost organizarea unui curs intitulat „*Tehnica muncii intelectuale*”, la care au fost înscriși 22 de cadre ingineresti de la întreprinderile: „Mecanica” — Oradea, „Înrăjirea”, „Sinteza”, „Viitorul”. Cursanții au devenit cititori permanenți ai bibliotecii și printre cei mai avizați beneficiari ai folosirii

instrumentelor de informare pe care le posedă aceasta

Atenția specială acordată tineretului, ca principală forță de muncă, a determinat și organizarea unui *simpozion anual*, avînd ca temă „*Tineretul și bibliotecă*”, întrînd în cele două ediții de pînă acum peste 100 de participanți. De fiecare dată, acest simpozion a avut ca suport tematic un material de analiză și sinteză bazat pe studiul unui chestionar-anchetă, difuzat cu mult timp înainte în rîndul a sute de tineri din județul nostru, pe baza căruia s-au jalonat principalele direcții de acțiune pentru îmbunătățirea activității noastre.

Cu caracter dinamic, activînd publicul participant, sînt și dezbaterile ocazionale, programate la sediu sau la locurile de muncă, pe teme ca: „Informație și formare prin serviciile bibliotecii”, „Cartea tehnico-științifică în sprijinul producției”, „Noi surse de energie”, etc. precum și prezentările de carte tehnică, realizate cu ajutorul unor colective de specialiaști.

Bibliografiile de recomandare și la cerere au intrat în numai în obișnuinta bibliotecii, dar și a beneficiarilor noștri din municipiu și județ, prin numeroasele referințe științifice pe care le conțin, facilitînd găsirea soluțiilor tehnice care frumusețea colectivului de cercetare din unitățile economice, stimulînd creativitatea tehnică. Că o paranteză și, în același timp, ca o subliniere a importanței ce o poate avea pe linia coordonării activității bibliografice „*Repertoriul colectiv al bibliografiilor nepublicate*”, amînăm cererea unui student cu domiciliul în Vaslui, care, consultînd acest instrument de informare, ne-a adresat o solicitare pentru bibliografia „*Resurse de energie neconvențională*”. Compartimentul de informare-documentare pune la dispoziția solicitanților un *fișier al bibliografiilor elaborate*, un larg avantaj de instrumente de informare primite de la instituții centrale, precum și bibliografiile naționale străine. Pentru informațiile factologice servește fondul de referință pe care îl avem organizat.

În atenția noastră stă și organizarea unui catalog al lucrărilor de grad didactic și de doctorat ale cadrelor didactice și ale specialiștilor din județul nostru. De asemenea, va trebui făcut mai mult pe linia coordonării informației pe plan județean, coordonare avînd deja un punct de plecare — catalogul colectiv al cărților tehnice din toate bibliotecile din județ — și care va trebui să ducă la o mai eficientă folosire a capacităților de informare de care dispune județul nostru.

Nicolae Măriș

Introducerea tot mai accentuată a progresului tehnic, optimizarea indicatorilor tehnici și economici ai producției industriale și agricole sînt *nevoi speciale* care duc la sporirea intereselor de lectură ale cadrelor tehnice. Volumul și calitatea lecturii cadrelor tehnice sînt determinate și de dotarea bibliotecilor cu carte, de sistemul de informare asupra cărților destinate cadrelor respective, de accesul la informația tehnică.

Pentru ca activitatea de informare să se realizeze pe baza unor dimensiuni calitative noi, esențială trebuie să fie grija pentru o bună politică de achiziție atît a documentelor primare (cărți, reviste, descrieri de brevete, rapoarte de cercetare), cît și a celor secundare (bibliografii, publicații ale altor unități cu activitate de informare: INID, OID departamentale, B.C.S. a R.S.R. și alte unități bibliotecare).

Biblioteca „M. Eminescu” din Botoșani realizează achiziții eficiente pornind de la cunoașterea structurii economice a județului, a populației din spațiul social deservit și de la cerințele și preferințele oamenilor muncii, testate prin chestionare și discuții cu cadrele tehnice. Fără a neglija profilul enciclopedic al bibliotecii, punem un accent special pe cartea tehnico-științifică. Numai în anul din urmă, din cele 3 400 de titluri achiziționate, 816 s-au înscris în sfera domeniilor amintite.

Criteriile care au stat la baza achiziționării mai multor exemplare dintr-un titlu, în funcție de bugetul alocat pentru procurarea noutăților editoriale, au fost: cerințele impuse de dezvoltarea unor ramuri ale economiei naționale; profilul unităților economice din județ; nivelul de accesibilitate a lucrărilor tehnice. Dat fiind faptul că numărul de beneficiari care citesc literatură de un mai înalt nivel tehnic (studenți, ingineri) este mai mic la noi decît cel al cadrelor cu pregătire medie, s-au achiziționat mai multe exemplare din unele cărți apărute în colecții accesibile (ex. „Știința pentru toți”) sau din cărți de tipul: „Manualul chimistului”, „Cartea operatorului”... preferate de muncitori, maștri și tehnicieni. Repartiția publicațiilor în secții și filiale s-a realizat în funcție de structura socio-profesională a cititorilor secției respective. Astfel, după sala de lectură și secția de împrumut pentru adulți, Filiala nr. 1, funcționînd în incinta

Casa de Cultură a Științei și Tehnicii pentru Tineret, are prioritate în dotarea cu carte tehnică.

Acțiunile critice au stat în centrul atenției noastre la achiziționarea periodicilor și profilul enciclopedic al bibliotecii pentru publicații centrale și pentru presa EST; structura socio-profesională a cititorilor — pentru publicațiile INID (9 la număr în 1984); inteligibilitatea redacțiilor unor lucrări, cu conținut tehnic. Avem astfel abonamente la reviste accesibile, care prefigurează specializarea și creația originală (Știință și Tehnică, Gazeta matematică, Tehnium) și la publicațiile culturale-științifice care conțin articole cu problematică tehnică: Flacăra, Magazin, Contemporanul. Acestea au avantajul că folosesc un limbaj accesibil tuturor vîrștelor și profesiunilor și reprezintă un izvor preferat de masele largi, mai puțin obișnuite cu rigorile muncii intelectuale autonome. Biblioteca noastră deține un fond de 505 titluri periodice, între care 380 științifice și tehnice. Din păcate însă acest număr nu înseamnă și tot altele colecții complete. Dacă pînă în 1974 a existat o continuitate, după acest an au intervenit întreruperi determinate de condiții obiective.

Se știe că preferințele beneficiarilor pentru anumite surse de informare depind de tradițiile stabilite în informare și de deprinderile celor care consultă sursele. În acest sens, sînt preferate și la noi publicațiile primare (lucrările sub formă de carte și periodicele), fiind surse mai cunoscute, mai ușor accesibile și care conțin informații prelucrate. Dintre publicațiile primare, biblioteca noastră a achiziționat mai puțin din cele speciale (descrieri de brevete, rapoarte de cercetare, comunicări la manifestări tehnico-științifice, literatură de firmă), acestea aflîndu-se mai mult în atenția conducerii unităților economice și a bibliotecilor tehnico-documentare. Am reținut însă propunerile unor documentariști privind posibilitatea bibliotecii noastre de a achiziționa publicații ale OI.D de ramură.

Biblioteca achiziționează și pune la dispoziția beneficiarilor documente secundare neperiodice: sinteze documentare, sumare și, în mai mică măsură, documente secundare periodice pentru domeniul tehnico-științific (reviste de referate și reviste de titluri). În privința publicațiilor și a serviciilor de informare și documentare oferite de INID, ne-am modelat pe parcurs abonamentele și comenzile. La început am optat pentru fișele bibliografice din sistemul PRODOC (pe diverse teme din economia județului); informațiile de tip SELECT-DATA, informațiile semnalate în

SUMARE. Constatînd însă că cititorii nu sînt interesați, de aceste surse (datorită problemelor intermediare și materiale pe care le ridică procurarea documentelor propriuzise), ne-am orientat ulterior spre publicații de informare sintetică și de documentare complexă care redau într-o formă clară și concisă sinteza realizărilor la zi într-un anumit domeniu precum și tendințele care se manifestă în evoluția diferitelor discipline ale științei și tehnicii; pentru cadrele de conducere — „Buletin de informare și documentare tehnico-științifică” — subtitlurile adecvate profilului economic al județului; pentru specialiștii din unitățile economice — „Buletin de referate din literatura științifică și tehnică română”. Din publicațiile B.C.S. la biblioteca noastră pot fi consultate, pentru nevoi de informare în domeniul tehnico-științific: „Bibliografia națională a R.S.R.”; „Catalogul colectiv al cărților străine intrate în bibliotecile din R.S.R.”; „Repertoriul periodicelor străine intrate în bibliotecile din R.S.R.”; „Repertoriul colectiv al bibliografiilor republicate”, iar de la B.C.U. „Din sumarul periodicelor străine”.

Pentru a veni în întîmpinarea nevoilor de documentare ale specialiștilor, practicăm împrumutul interbibliotecar, mai ales pentru cursurile universitare. Astfel în 1984 am realizat peste 100 de împrumuturi de acest fel.

Paralel cu preocuparea asigurării bazei tehnico-documentare, biblioteca noastră își diversifică mereu formele de propagandă și de informare, ieșind în întîmpinarea nevoilor de informare și documentare ale diverselor categorii de cititori, căutînd să stimuleze și să declanșăm altele. Asemenea activități sînt organizate la sediu, în cămine de nefamiliști, școli, întreprinderi, cluburi, cămine culturale. Procentul de realizare a acestui indicator în 1984 a fost de 142 la sută.

În colaborare cu organizațiile de sindicat, U.T.C., femei, ODUS și cu bibliotecile tehnice din întreprinderi, am înființat puncte de împrumut în unitățile industriale mai importante din județ. În scopul stimulării creativității oamenilor muncii organizăm și acțiuni de omagiere a personalităților științei și tehnicii, prin referate, bibliografii, pliante, expoziții de carte.

Acțiunile noastre de propagandă a cărții și a periodicelor trebuie să aducă un plus de cunoaștere într-un timp minim și într-o manieră sintetică, promptă. De aceea, o secție cu profil tehnic, cu bibliotecari documentariști care să țină legătura permanentă și de profunzime cu

specialiștii și cu bibliotecile tehnice din întreprinderi, ar fi foarte utilă.

Cea mai de seamă sursă de informare în legătură cu lucrările tehnice primare, necesare documentării și pregătirii în specialitate sînt catalogele bibliotecii. Am urmărit permanent ținerea la zi a acestora atît în ce privește informarea asupra fondului intrat în biblioteca noastră, cit și din punct de vedere al tehnicii de bibliotecă (introducerea modificărilor, survenite în clasificarea zecimală; sporirea numărului de fișe complementare; folosirea fișelor de trimitere și informative).

Considerînd că un sistem de informare centralizat asupra fondurilor existente într-o localitate duce la economisirea timpului beneficiarului în căutare de informație, în acest an am realizat catalogul colectiv al periodicelor tehnico-științifice (românești și străine) din județ. Sperăm ca legăturile noastre cu documentariștii din unitățile economice să se cimenteze în așa fel încît să primim informațiile necesare ținerii la zi a acestui catalog. Am dori ca documentarul să devină o verigă intermediară între bibliotecar și întreprindere.

Cu scopul de a veni în întîmpinarea cerințelor cadrelor tehnice și a celor de conducere și pentru a economisi timpul afectat de către acestea informării, biblioteca urmărește perfecționarea continuă a instrumentelor de informare întocmite: anuarul bibliografic, fișiere pe anumite teme, liste bibliografice, mape bibliografice, pliante, bibliografii de recomandare, bibliografii la cerere, buletinele de informare metodică.

Avem de asemenea în lucru un *index al meseriilor* din județul Botoșani, ca instrument de informare atît pentru noi bibliotecarii cit și pentru cadrele medii sau pentru elevi și profesori. Am conceput acest index în legătură cu catalogul sistematic, pentru fiecare meserie făcîndu-se trimeteri la indicii din catalogul sistematic, din grupele 6 și 5 (de interes specific).

Biblioteca județeană, ca unitate de informare și documentare, are și obligația de a asigura o informare sistematică și eficientă asupra tuturor surselor de informare și în primul rînd a celor mai puțin cunoscute. Pentru aceasta, realizăm expunerea permanentă în vitrine a documentelor secundare de informare (bibliografii, reviste de referate, publicații ale INID-ului și ale BCS-ului) și popularizarea acestor documente, ca și a rezultatelor muncii noastre în domeniul informării, prin buletine de informare metodică, afișe, pliante, intervenții la stațiile de radiodifuzare din unitățile industriale.

Elena SFRANGEU

Din concluziile consfătuirii

Tematica consfătuirii cu cadrele de bază din bibliotecile județene se înscrie pe linia generală promovată de partid, de secretarul său general — tovarășul Nicolae Ceaușescu — privind perfecționarea, continuarea și dezvoltarea activității economice și realizarea obiectivelor configurate în documentele celui de al XIII-lea Congres al partidului.

Documentele de partid, cuvântările secretarului general ne dezvăluie atât semnificația acțiunii cât și motivația priorității actului cultural. De aici rezultă necesitatea ca fiecare instituție de cultură, dar în primul rând bibliotecile, să își restructureze de așa natură activitatea încât să se integreze organic ca verigi ale sistemului, de concepere, proiectare, organizare și realizare a obiectivelor economice și sociale în plan local și național.

Organizând și dirijând evoluția proceselor economice și politice, în consens cu voința unanimă a întregului popor, partidul îndrumă și procesul vast de evoluție în plan ideologic a oamenilor muncii, întreaga mișcare cultural-educativă și de instrucție a maselor, ca parte integrantă în edificarea noii societăți.

În acest context se regăsește cu prisosință și necesitatea obiectivă a perfecționării acțiunii bibliotecare, care nu mai poate fi privită numai în funcție de satisfacerea unor deziderate literar-umaniste, ci în primul rând ca mijloc activ de educație și instrucție, ca formă superioară de perfecționare profesională de stimulare a creației științifice și tehnice.

Explozia informațională care guvernează astăzi circulația ideilor, perfecționarea sistemelor de înmagazinare și difuzare a tezaurului de cunoștințe, apropierea bibliotecii de beneficiar sunt numai câteva din problemele care trebuie să predeceapă bibliotecile în momentul de față. Activitatea unei biblioteci nu mai poate fi apreciată numai în funcție de numărul de cititori și de cărți difuzate, ci în primul rând în funcție de structura socio-profesională a beneficiarilor, de structura tematică a informațiilor difuzate, în raport cu necesitățile și dimensiunile reale ale colectivității virtual deservite.

Obiectivul consfătuirii a fost în acest sens dezbaterea, analiza și respectiv popularizarea experienței bune a unor biblioteci în direcția sprijinirii creșterii calității producției industriale și agricole, obiectiv fundamental al politicii partidului și statului nostru.

Unele biblioteci județene, cum ar fi cele din Iași, Galați, Botoșani, Oradea, Craiova, Ploiești ș.a. au obținut rezultate bune în acest domeniu. Preocupări în acest sens sînt și în alte județe.

E drept că unele biblioteci beneficiază de condiții mai bune (dimensiunile colecțiilor, număr mai mare de specialiști), iar altele își desfășoară activitatea întîmpinînd unele greutăți legate de numărul mai mic de cadre, starea colecțiilor, a localurilor, etc.

Dar atât la Iași sau Galați, Brașov, Brăila sau Ploiești, cât și la Vaslui, la Botoșani, la Drobeta Turnu-Severin, Giurgiu sau Slobozia, în toate localitățile țării, necesitățile reale de informare și documentare marșează o continuă creștere, industrie și agricultură se realizează peste tot, iar prezența bibliotecii ca tezaur de cunoștințe, deci de cărți, periodica și alte materiale trebuie să se facă simțită peste tot. A rezultat în cadrul consfătuirilor o bună orientare din punct de vedere al continutului în ceea ce privește activitatea bibliografică și documentară, în sensul că preocupările s-au axat în primul rînd spre ramurile de vîrf ale activității economice din județele respective. Acest beneficiu acumulat pînă în prezent trebuie însă concretizat în activități specifice care să acopere toate domeniile, nu numai în localitățile reședință de județ, ci în toate localitățile.

Nu este ușor implicarea bibliotecii în sfera producției începînd de la concepție și proiectare, pînă la finalizarea obiectivelor, presupune o serie de restructurări pe linia completării colecțiilor, a organizării acestora, dar mai cu seamă a-i determina pe bibliotecari să înțeleagă și să aprofundeze noile cerințe ale beneficiarilor reali și potențiali, să poată acționa în stimularea intereselor de informare, lectură și studiu. Deci, este necesară în primul rînd o modificare a conceptului de bibliotecar, în cazurile în care acest proces nu a avut loc.

În al doilea rînd este necesar să se acționeze după ce au fost studiate și aprofundate prioritățile și posibilitățile concrete de acțiune. Este vorba în primul rînd de cunoașterea realităților locale, a structurii producției, nu în mod general, ci pe profile. Nu e suficient să știm că în Galați, de pildă, sînt dezvoltate siderurgia, industria constructoare de mașini, construcția de nave. Construcția de nave nu are nevoie de bibliografii mari, însumînd mii de pagini cu caracter general despre acest subiect, ci oțeva informații cheie privind, de pildă, turnarea elicelor, sudarea, sub apă, etc. Pū-

tem fi mult mai util, în cazul respectiv, dacă punem la dispoziția constructorului interesat informațiile noi, studiile și cercetările întreprinse în țară sau în străinătate privind domeniul, acesta restrîns. Pentru a fi în măsură să sprijinim într-adevăr producția, creșterea calității, reducerea consumurilor materiale, a energiei, s-a nevoie să fim în permanență în legătură cu oamenii care lucrează nemijlocit în producție. De aici rezultă necesitatea de a colabora nemijlocit cu organizațiile de partid din întreprinderi, sau centrele de proiectare, cu bibliotecile specializate, cu organizațiile de masă și obștești, cu unitățile din agricultură. Această colaborare poate apăta, de la caz la caz, forme diverse, fie la solicitarea celor interesați, fie la cea a bibliotecii. Ca metodologie nu se poate indica o rețetă universal valabilă fiindcă așa ceva nu există. Dacă o expoziție de parte și alte materiale, organizate la bibliotecă sau în întreprindere, dau rezultate bune, este bine să se continue în această direcție; dacă se organizează o consultație științifică, o dezbateră, un simpozion, o întîlnire cu autori de cărți etc. trebuie urmărit efectul în timp și în măsura în care rezultatele sînt satisfăcătoare, să se procedeze ca atare. Toate acestea însă nu suplinesc legătura permanentă cu specialiștii, cu cercurile și grupurile de inventatori, cu cei care au preocupări pe linia raționalizărilor, invențiilor și inovațiilor, cu conducătorii unităților, cu organizațiile de partid și de masă din unități.

Este de asemenea imperios necesară o mai mare atenție în elaborarea propriilor planuri de activitate. În realitate, în multe din planurile de muncă elaborate de bibliotecile județene problemele legate de temă pusă în dezbateră sînt destul de puține și la modul general. Or, o muncă ca aceasta de investigare a priorităților în domeniul informării și documentării științifice, tehnice și agricole și de a răspunde în mod corespunzător unor asemenea cerințe prioritare, presupune o gîndire mai dinamică, o aprofundare a problemelor și deci o organizare corespunzătoare a activității în domeniul respectiv. Multe din acțiunile cu caracter republican au locuit în caracter festivist, ele, rezumîndu-se uneori, la întîlniri între un autor, de carte cu publicul, de regulă elevi. La fel se petrec lucrurile și cu unele săptămîni sau ideade ale științei și tehnicii realizate în unele județe. Nu ne interesează însă în nici un caz bifarea acțiunii, ci conținutul ei, beneficiul realizat în planul conștiinței al aprofundării domeniilor respective.

ANIVERSARI

OMAGIU BIBLIOTECII

Sărbătorirea unei biblioteci este mai mult decît un eveniment în istoria culturii unui popor, mai mult decît un prilej de evocare a trecutului și a vîrștelor lecturii. Ea face parte din confirmările fundamentale ale parentității vieții spirituale a neamului, reflectă și preia, aprofundează și transmite partea de îndrăzneală și de vis, de îndoială și de biruință a oamenilor de pretutindeni, deschizînd, miraculos și real totodată, porți către tîmbele de nestîrut și de senuri ale trecutului și ale viitorului.

Biblioteca nu e o lume a spectaculosului și a prezentei zornăitoare, dar ce spectacol poate fi mai cuceritor decît jocul subtil al adevărului și al frumuseții la care participă marile spirite pe scena, adesea modestă — dar cit de puternic luminată — dintre zidurile ei de tăcere?

Biblioteca nu e o lume a gloriei răsunătoare și a fastului orositos, dar care victorie e mai de pret decît cea împotriva uitării, ce biruință poate aduce mai mult decît bogăția durerilor și a bucuriilor trecute-n nestîrut? Odată cu primul semn de dincolo de memorie pentru cei care așteptau nenăscuți sub tîmbla bănuț a vieții, omenească a inventat fără să știe bibliotecile tuturor vremurilor.

Imaginațiile masinilor ale timpului există de mult în liniștea lor înțeleaptă și oamenii au învățat prin ele să colinde înfioratî meleaguri de ieri și de mâine.

Biblioteca nu e un cîmp al roșului care se mîsoară cu puterea numărului așezat sub lucruri, dar ce rodire e mai de pret decît cea a gîndului născut în lumină? A căuta bibliotecile și a le vinde cum se cîntă, cu vorba și cu țîță, înscămînd a potoli și a înțel deopotrîmă cea mai arzătoare sete a omului: aceea de a trăi prin posesia dumintea lui și de a gîndi de la chemarea omului, pe care o străbate.

Să cinșăm dar și noi bibliotecile sărbătorește, pînăși la toate vîrștile mari ale omului lor, în gîndul la toate bibliotecile românești și la mîntirea lor mai presus de tîmbele. Și în fine, să zică: Vivat! Crescă! Floreați!

dr. Ion STOICA

250 DE ANI DE LECTURĂ PUBLICĂ LA BRAȘOV

Anul 1985, al împlinirii a 20 de ani de la istoricul Congres al IX-leu al P.C.R. și al altor evenimente de importanță crucială pentru poporul român, are pentru brașoveni și pentru toți iubitorii de cultură din țara noastră o semnificație în plus. La 31 octombrie s-au împlinit 150 de ani de la înființarea unui prim nucleu de bibliotecă publică, în cadrul Casinei Române din Brașov.

Este interesant de analizat regulamentul de funcționare al Casinei, constituind un model pentru societățile similare ale celorlalte naționalități conlocuitoare, ce vor lua ființă mai tîrziu. Încă din cap. I, regulamentul stipulează că „Această însoțire [este] privitoare spre cultură și spre petrecanie de obște a neguțătorilor noștri [...] la care va fi primită fieșcare persoană împodobită cu caracter moral, fără de osebiră a stării sau bogăției cel nestatornice, care va fi îndatorată la vreme a plăți repartiția sa ce după dreptate de obște fieșcărui s-au găsit cu cale a da”. Remarcăm deci că, deși

„neguțătorescă”, societatea admitea accesul oricărui individ cu o corespunzătoare conduită etică și care va achita o taxă stabilită în funcție de venit. Este un prim pas — ne aflăm la 1935! —, cînd, evident, concepția despre popularizarea culturii și educația generală a maselor era abia în față. Dar să citim mai departe care sînt scopurile acestei societăți: „a fi între toți [membrii ei] o frățescă însoțire spre o plăcută petrecanie ce să va cuprindă în citirea gazetelor și a cărților istoricești...”

Insemnătatea acordată lecturii în noua societate reiese chiar din „datoriile aleșilor dirigători” ai săi, dacă observăm că al doilea din cei patru „otcîrmuritori” ai Casinei „va fi îndatorat a îngrijii cumpărarea sculelor trebuincioase spre podoaba Casinei [și] a ține corespondențele spre aducerea gazetelor ce de obște s-au hotărît a se aduce, adecă: cea nemțească, Beobahter sau Algemein, cea grecească de la Athina și „Curierul românesc” de la București...” (83).

Al doilea otcîrmuritor și ales dirigător deci avea atribuțiunile de bibliotecar! Și nu este de mirare acest lucru dacă ținem cont că pînă la cititorii și primii cîrmuritori ai Casinei se numărau neguțătorii brașoveni ca Ican Iuga, Radu Orghidan, Dimitrie Cepescu ș.a., oameni cunoscuți pentru a fi donat sume însemnate pentru propășirea culturii și învățămîntului românesc în epocă...

Cît privește „orînduțele cele din lăuntru ale Casinei”, despre organizarea și funcționarea sălii de lectură aflăm: „Spre așezarea Casinei cu tot comoditocul este de trebuință ca să se ia cu chirie o casă care să aibă cel puțin 3 sau 4 despărțituri, dintre care case (recte: camere) cea dintîi va fi alasă pentru cititul gazetelor și a cărților istoricești. În această casă, spre odihna cititorilor și a ascultătorilor, nu va fi slobod nimănuia a vorbi tare, ba încă tutun a bea cu totul va fi oprit” — citim în primul alineat al § 4!

În fine, un paragraf special, nr. 6, reglementează „datoria cititorilor de gazete și istorii”, adică, ceea ce am numi astăzi modalitatea de utilizare a fondului bibliotecii: „După venirea gazetei, pînă la 3 zile, nu le va fi slobod [cititorilor] a lua gazeta din casină, de a o citi acasă; dar după trecerea acestui soroc, atunce gazetele se vor da și pe acasă, spre citire la mîdularele (membrii) ce să vor întimpla să fie bolnavi și vor voi să le citească. Și în toată împlinirea lunii vor fi îndatorați cei ce va (sic!) lua gazetele să le aducă la locurile lor; aceste gazete, după trecerea anului, legîndu-se, să se puie în arhivul Casinei spre păstrare. Dar cărțile istoricești ce se vor aduce în casină, nimănuia nu va fi slobod a le lua acasă, spre citire, decît numai stăpînului lor (donatorului) ce le va aduce, iar care să vor cumpăra cu banii societății vor rămîne nestrămutate în Casină”.

Din păcate, nu ni s-au păstrat inventare de cărți și ziare ale casinei, datînd din anii de început. Ele trebuie că s-au făcut, dacă judecăm după minuțiozitatea regulamentului, dar s-au pierdut cu prilejul nenumăratelor mutări, evenimente revoluționare, represalii etc., pe care Casina Română le-a suferit de-a lungul vremii. Primul inventar interesant ce ni s-a păstrat datează abia din anii 1845/46, în care George Barițiu este admis „mădular” al Casinei și investit cu funcția de „actor și arhivaros”, prînd sarcinile bibliotecarului. În acest document figurează o gazetă „neamță” dar și sume cheltuite cu repararea (lipirea) numeroase „cuverte” de gazete ori hîrților și celorlalte documente. La 17 decembrie 1846 apar „gazete românești de al D. Barițiu”, în valoare de 54 crețari, iar la 10 ianuarie 1847, același Barițiu i se achită suma de 118,45 fl. o sumă enormă dacă o raportăm la cea reprezentînd întregul buget, de asemenea pentru gazetele și cărțile sale!

Deși în ultimii ani s-a îmbunătățit sistemul de activități practicate de Biblioteca Centrală de Stat în folosul bibliotecilor din rețea (transmiterea mai rapidă a fișei tipărite, a bibliografiei naționale, realizarea unor instrumente de clasificare a publicațiilor ș.a.), mai sînt multe de făcut și în această direcție. Prelucrarea automată a publicațiilor la Biblioteca Centrală de Stat nu conduce deocamdată și la accesul rapid al bibliotecilor la datele înmagazinate la nivel central. Tezele de doctorat, de pildă, primite prin depozitul legal de B.C.S. și prelucrate automat, nu sînt cuprinse în bibliografia națională. Or, este de presupus că o teză de doctorat este o lucrare de importanță capitală în domeniul respectiv, aici regăsindu-se cele mai noi informații și avansarea unor idei nematerializate încă. Se manifestă încă o serie de greutăți în ceea ce privește împrumutul l.terbibliotecar, în acordarea asistenței de specialitate la nivelul întregii țări. Nici compartimentul de resort din cadrul Direcției culturii de masă din C.C.E.S. nu s-a preocupat în suficientă măsură pentru orientarea activității bibliotecilor spre problemele prioritare care le stau în față, între care se află și sprijinirea creșterii calității producției.

Atît realizările obținute, rezultatele bune relevate, cît și lipsurile și propunerile formulate în cadrul consfățuirii trebuie să conducă la o îmbunătățire calitativ superioară a activității bibliotecare. Este necesar ca la nivel central să se stabilească o mai bună conlucrare cu Institutul Național de Informare și Documentare, cu alte organisme culturale și locale care au preocupări în această direcție. La rîndul său Biblioteca Centrală de Stat trebuie să se afirme atît ca centru metodologic și de îndrumare a bibliotecilor din rețea, cît și în domeniul cercetării, cu mijloace și forme proprii, a fenomenului bibliotecar în ansamblul său, un loc prioritar avîndu-l cerințele de informare, studiu și lectură și posibilitățile de satisfacere a acestora în domeniul științei, tehnicii, al agriculturii, al cercetării în general. La rîndul lor bibliotecile județene trebuie să își exercite funcția de centre metodologice în plan județean ale întregului sistem de biblioteci și să conducă toate activitățile bibliografice inițiate de bibliotecile din județ.

Toate acestea și altele aidoma sint semne că biblioteca de la Casina Română din Brașov dispunea, la 10 ani de la înființare, de un fond însemnat de publicații...

Un inventar special pentru cărți ni s-a păstrat din anul 1884. Nu este cazul să-l analizăm în acest articol dar faptul că include lucrări de Hadesu (*Magnum Etymologicum Romaniae*), Xenopol (*Teoria lui Rösler*), Slavici (*Die Rumänen*), Conferințele Ateneului, Majorescu (*Critice*), Eminescu (*Poesii*), *Analele Academiei Române* ș.a. vorbește suficient despre orientarea politicii culturale a bibliotecii Casinei, în pofida interdicțiilor și greutăților de tot felul suferite din pricina autorităților timpului.

Se știe apoi că în 1898, biblioteca dispunea de 227 de volume „în stare bună și estetic legate”; în 1901, cu toată împlinirea neroricată prin care a trecut (un masiv furt), ajunge la 219 de volume; iar în 1903, la 331 de volume; s-a păstrat de asemenea lista ziarelor și revistelor la care era abonată Casina. Fondurile de cărți și documente vor crește necontenit, pînă în 1935, la împlinirea a 100 de ani de existență. Aceste fonduri, alături de cele din biblioteca publică fondată de dr. Alexandru Bogdan și celor din biblioteca despărțimintului Brașov al „Astrei”, vor constitui cea mai însemnată bibliotecă publică din orașul nostru, sub numele „Astrei”, rămîind astfel pînă la finele perioadei interbelice și chiar mai apoi, în primii ani de după cel de-al doilea război mondial.

În 1951, urmare a Hotărîrii Consiliului de Miniștri nr. 1512, toate bibliotecile publice din Brașov sînt reunite într-una singură, Biblioteca Centrală Brașov, care oferă spre lectură publicului un fond de carte de peste 32.000 de volume.

Azi, Biblioteca Județeană Brașov, păstrătoare și continuatoarea pe plan superior a tradițiilor de educație și de propagare prin lectură a informației în masă, dispune de un fond de carte și publicații care depășește 500.000 de volume și înregistrează anual peste 24.000 de cititori, numărul volumelor difuzate apropiindu-se de 600.000.

Cu acest prilej aniversar, între 11 și 16 noiembrie a.e. la Brașov a fost programat un ciclu de manifestări menite să marcheze evenimentul.

Importanța acordată cărții, rolului ei educativ în zilele noastre se vedește în faptul că manifestările științifico-sărbătorești dedicate Bibliotecii Județene Brașov sînt organizate sub auspiciile C.J.C.E.S., Consiliul Județean și Sindicatelor, Consiliul Județean U.T.C., Universității Brașov, Inspectoratului Școlar, Consiliul Județean al Organizației Pionierilor și Solimilor Patriei etc., antrenînd participarea unor personalități de seamă ale științei și culturii românești, cercetători, autori de carte științifică și tehnică, bibliotecari.

Maria LAMBUCA
directoare
Biblioteca Județeană
Brașov

UN SEMICENTENAR — BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „M. SADOVEANU”

Înființată în 1935, din inițiativa unor personalități de seamă ale culturii românești printre care Nicolae Iorga, Liviu Rebreanu, Victor Ion Popa ș.a. Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu” și-a sărbătorit, în acest noiembrie, semicentennarul.

Începuturile ei se leagă de numele lui Pompiliu Constantin, director pînă în 1933. Potrivit datelor statistice păstrate, biblioteca punea la drum cu aprox. 6300 de volume, în cea mai mare parte provenite din donații. Răspunzînd unei nevoi sociale reale, biblioteca a reușit să inscrie, încă din primul an, 1096 de cititori și să difuzeze un număr de 11.919 volume.

Perioada de consolidare a structurilor organizatorice, de așezare pe baze științifice biblioteconomice a activității se leagă de directoratul Getel Elena Rally, tot ea fiind aceea care a condus, începînd din 1949, procesul de organizare a bibliotecilor populare, devenite apoi filiale ale Bibliotecii Municipale, înființînd, într-o concepție modernă, prelucrarea centralizată a colecțiilor.

Procesul de modernizare a bibliotecii, de perfecționare organizatorică și funcțională a continuat, sincronizîndu-se cu însuși procesul de formare și consolidare a rețelei de bibliotecii publice din țara noastră într-o viziune integrată, sistemică. Ani mulți la conducerea bibliotecii, Nicolae Pascu a avut un rol important în diversificarea serviciilor și modernizarea lor, acțiune continuată și de Alex. Honta. Decenții 7-8 sînt marcate, în istoria bibliotecii, de perfecționarea sistemului de filiale, de organizarea împrumutului în condițiile accesului liber la carte, de organizarea „salonelor literare” ale bibliotecii, care au favorizat creșterea unor colecții de cărți cu autograf și a unor pagini de manuscris de la autori participanți, de inițierea publicării Bibliografiei Orașului București și de constituirea Institutului bibliografic privind retrospectiva Capitalei, de introducerea serviciilor de bibliobus pentru cartierele îndepărtate și lipsite de bibliotecii staționare (cele 4 bibliobusuri de azi strălucesc cel puțin o dată pe săptămîna în 26 de puncte ale orașului, eteva „stații” fiind fixate, la cererea beneficiarilor, în incinta unor întreprinderi: EIROS, ICECHIM, Electrecord), de profilarea unor secții (copii, tineret, muzicală) și mai apoi de profilarea și de specializarea unor bibliotecii din rețea. Pe teritoriul Capitalei ființează azi 10 bibliotecii pentru copii, activitatea Secției muzicale din centrală a fost „întărită” de o filială specializată, iar în cadrul Secției de tineret funcționează o bibliotecă de artă).

Paralel cu perfecționarea organizatorică și funcțională sumar schițată, s-au dezvoltat și diversificat permanent și colecțiile. În prezent, unitatea municipală cu cele 55 de filiale ale sale dispune de cca 1.500.000 de unități de inventar: cărți, periodice, discuri și partituri, diafilme și diapozitive, cărți postale ilustrate și alte documente referitoare la viața cultural-artistică a Capitalei. De asemenea a fost constituit un reprezentativ fond de referință, monografii, enciclopedii, ghiduri și dicționare, albume de artă, anuare, atlasuri etc. Din colecțiile bibliotecii face parte și un valoros fond de carte veche românească și cărți rare străine tipărite între 1531 și 1830, putînd cita spre exemplificare „Cazanla lui Varlaam” (Iasi, 1613) sau lucrarea lui Alfonso Ciacono Hispano, *Historia utriusque bellii dacice*, apărută în 1576. Li se adaugă o interesantă colecție de manuale („Moș Pătru sau Învățătorul de sat”, 1842; „Bucovină pentru învățătura pruncilor”, Sibiu, 1838 și București, 1856, „Leptura-

riul românesc” al lui Aron Pumnul, pe care va fi învățat Eminescu ș.a.), cărți cu autografe (Alecsandri, Cirolva, Kogălniceanu, Iorga, P. Istrati etc.), periodice de mare interes („Floarea duminicii spre înnulțirea col de obște folositoare cunosțințe”, Eravov, 1837; *Gazeta de Moldavia*, Iasi, 1850-1853, *Viața Românească*, Semănătorul etc., în ediție completă).

Biblioteca modernă în concepție și acțiune, Biblioteca Municipală „M. Sadoveanu” îmbină armonios cele două funcții de bază — de lectură și de informare. Astfel, a fost dezvoltat un sistem de cataloage bine articulat (alfabetice, sistematice, analitice — de critică literară, pentru discuri și partituri muzicale etc.). Semestrial este elaborată Bibliografia Municipaliului București, semnalînd materialele de presă ce conțin informații referitoare la diferitele aspecte ale activității social-economice, politice și cultural-științifice ale Capitalei. La solicițarea cititorilor, a organizațiilor de partid, de masă și obștești, a unor întreprinderi și instituții sau în împlinire se elaborează bibliografii tematice sau alte materiale documentare, privind pregătirea politică și profesională a oamenilor muncii.

Diversificarea activității s-a reflectat și se regăsește și în domeniul muncii cultural-educative cu cartea. Pe lângă unele modalități tradiționale sau promovate cu ani în urmă (Teatrul de poezie, saloanele literar-artistice, științifice, de muzică, ea și diferitele zile sau decade ale cărții, etc.) în ultimul timp au fost inițiate unele forme și acțiuni de propagandă cultural-educativă, sistematice, cu caracter de masă, menite să transpună în viață sarcinile conținute de Documentele de partid și de cuvîntările secretarului general al partidului Nicolae Ceaușescu. Dintre acestea menționăm ciclurile lunare: „Din gîndirea economică, filozofică, social-politică a Președintelui României, Nicolae Ceaușescu”; „Congresul al XIII-lea al P.C.R. — tezaur de gîndire și acțiune revoluționară”; „Vocata politică a romanului românesc contemporan”; „Cartea, în formarea personalității tinerei generații”; „Lupta onorului român pentru libertate și independență națională”; „Studiourile de limbă și literatură română „Al. Odobescu”, organizat la Liceul industrial de mecanică fină, și „Liviu Rebreanu” — organizat la Liceul industrial nr. 6 coordonat de bibliotecile publice omonime; „Cartea în sprînjînul producției”.

Tot lunar, se dezbăta și se valorifică creații literare contemporane, fie în cadrul cenașurilor noastre literare, dintre care cel mai prestigios este Cenașul „Mihail Stănescu” condus de criticul Alex. Stănescu, fie în cadrul *Recitalurilor de noaptea* (Marin Sorescu, Constanta Rizea, Ana Elandiana, Nicolae Drăgăș, Nichita Stănescu).

În vederea stimulării creației literare s-au inițiat concursurile de masă: „Cel mai frumos poem al meu”, aflat în acest an la ediția a II-a: „Eroilor acestui neam” — în 1985.

Roadele tuturor strădaniilor consemnate se reflectă sintetic în câteva cifre statistice: 133.000 de cititori tineretului anual, cu o frecvență de 1.200.000 și peste 3.212.000 de volume difuzate.

Acum, cînd Biblioteca Municipală împlineste 5 decenii de existență, oamenii muncii din această instituție, conștienți de rolul tot mai important al bibliotecii publice în edificarea omului nou, cu o multilaterală pregătire politico-profesională și o înaltă conștiință socialistă, sînt animați de dorința și hotărîrea de a-și spori eforturile pentru ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a întregii activități cu cartea în Capitală.

Ioana LUPU

„In principiu sint contra acelor care mor de dorul sa-si vada numele tiparit sub niste vorbe insirate, insirate mar-garie... Am bolgi eu asta manie, contra carora am fulgerat si i-am muscat de mule ori... Cind, in urma eu noua de-cemii, aflat in pragul virstei de 20 de ani, G. T. Kirileanu m scria acestei invata-torii Mihai Lupescu, col care-l indema-nase pasii mai inuti spre Scoala normala „Vasile Lupu” din Iasi, iar apoi spre eugerea folclorului din Valea Bistritei natale, nu banuia, desigur, ca isi pro-feta astfel destinul, memorabil, definit apoi de Titlu Matorasului „Dumneata faci” parte dintre cele care sint mai mult inaltantru decit in atara...”

Intr-adevar, Carturarul nemtan, cu modestia exemplara, dublata de o scribi-vo pe care putini intelectuali din epoca i-au putut-o concura, ne-a lasat la finele celor 83 de ani ai sai (13 martie 1972 - 13 noiembrie 1900) imaginea unei episte-toare erudite si a unei deconcertante ni-sidii de sine, in loc de numeroase si consistente tomuti, pe care bogatia co-morilor gramadite sub apolonica frunte de Patriarh al Civintului le putea naste cu generozitate, avemi, misi altes, dovada ailor, indemnuiri, ajutoare, sfaturi si, subteran, colaborari pentru scrierilo alora.

Datorita lui au vazut lumina tiparului „Dictionarul roman-german” al lui H. Tikin si multe din volumele de „Documente” ale lui Mihai Costaches-cu sau, Andrei Verescu. Datorita lui au fost publicate, colectile de ziclor ale lui Al. Vasiliu-Tatarasi, D. Balaur, L. Birlea, Gh. Madan s.a. Lui i se dato-reaza spiritul, a numeroase initiative si ajutoare morale sau materiala si neamurati omeni de cultura (Octav Bancila, George Vasiliu, Aurel Baescu, Arivu Gorovea, Vasile Bogrea, Sextil Puscaaru).

„Profunda” opinie, iar si putut face pe-ne, desigur, si din ceea ce el numea „Academio”, a oamenilor de fapt bune, duza cum, in luna 1918, fusese ales ca membru de onoare al Academiei E.P.R. - a constituit izvorul, perca al unei simtiri la fel, de profunde, care-l facea sa se confeseze cu, obida, in 1917, lui N. Iorga: „punindu-mi-se un nod in gte de durerea taranului din mine si de nedreptatea puterilor nesurajari, bare de veacuri simlu, mitea de meste cucerita si mntina numai eu a lui sa-deare”.

Pe deplin, considerat ca prob editor al operii lui Ion Creanga (din ala carui manuscris are meritul de a-l salva o buna parte), prim cercetator al de-vi-tatii cu revizor scoala a lui Mihai Eni-nescu, harnic izvoditor al domeniilor fol-clorestii, istoricograf, literar, filozof, geo-grafie, si istoric, G. T. Kirileanu si-a risipit contributiile, cu discreta, in numeroase publicatii periodice, amfand sine, die, volu, cu adorat, me-morabil, al „prezantinului, inimi” (am, citat, din nou, pe G.T.K.).

„Urmul de „Correspondenta”, aparut in urma cu aproape un deceniu la editura bucuresteană „Minerva” (si care valorifi-ca o nitina parte din cele peste 20.000 de scrisori ale sale) ne poate da sugestia ca in aceste pagini, in pres-ti-nante cu entuziasm, si cultural, cu se adia, marea, sa opera. Dupacum, din raturile fondului traditional al G.T. Kirileanu, din Piata Neamtasos, a la mta, la, dispoziția cenzurarii, lora, pe la 25.000 de volume, de inestimabilu, de zaur, pe care, si donat, lora, din nou, noua, tificilor, sa conecati.

BIBLIOTECA UNIVERSITARA FILMUL DIDACTIC CA MATERIAL INFORMATIV

Ca in toate domeniile de activitate economico-sociala, si invatamintul a cunoscut, in Epoca Ceausescu, o cea mai feruta din istoria bimilenara a patriei noastre — o infortie fara precedent. Sirauctia concepie a secretariatului general al partidului cu privire la dezvoltarea omului nou, concretizata in cunos-cuta triada invatamint-cercetare-produc-tie, a determinat un salt fara preceden-t, in procesul de formare a uneriului, de pregatire a acestuia pentru munca si viata. In acest context, o atentie deosebita s-a acordat inzestrarii inva-tamintului de joate gradele, inclusiv a invatamintului superior, cu o ridicata baza tehnologica. Aşa cum sublinia tova-rasul Nicolae Ceausescu, in cuvintarea sa, exceptionala insemnata, teoretica si practica posita la Iasi, cu privire la deschiderii noului an de invatamint, „aati in invatamintul general, in invata-mintul local, cu si in invatamintul super-ior, avem o buna dotare materiala si ca-dre de inalta pregatire.”

In acest context se inscriu si preocu-parile privind utilizarea filmului didac-tic in procesul de invatamint, aiti in scop, informativ, cu si formativ, cunos-cut, fiind faptul, ca imaginea in mis-care inlocuie, de sunet, are o valoare educationala sporita, aiti prin forta de reproducere a realitatii, cu si prin ece-tele de ordin emotional.

El trebuie evaluat in contextul intregii dotari tehnologice a invatamintului su-perior, cu mijloace audiovizuale, cu ma-sinile de invata, cu sterofoane, tehnico-productive, cu machetele demonstrative etc. Aceste mijloace au intrat deja in seria colectiilor de care aproape toate bibliotecile mari din tara noastra de-au informat si promovat in conformitate cu cele mai importante rezultate ale revolu-tiei stiintifice si tehnice. In principiu, a-cese mijloace, in baza diavolului, dia-gramelor, filmelor de scurt metraj, ino-gramelor, pe benzile magnetice, microfimo-tele, activitatea lor, mai sustinuta din acest unghi si colora la colectiionarea, depozitarea si punerea in functiune didac-tice a acestor mijloace.

La prima vedere, aceste colectii ar pareca suficiente dar realitate concrete au demonstrat ca, pentru a raspunde in mod adecvat cerintelor procesului didactic stiintific si informativ, trebuie sa se realizeze astfel de materiale si in-a, autoabundent, chiar de catre marile biblioteci, raspunzand astfel, obiectivelor carora le sint destinate. Este necesar sa, amintim, ca in prezent, activitatea instructiv-educativa dispune, pentru in-vatamintul elementar si mediu de o bogata gama de asemenea materiale rea-lizate aiti de „intreprinderile didactice”, cu si de studiourile cinematografice si de televiziune. Nu este lipsita de interes nici mentinerea ca exista aici un cimp de activitate extrem de vast, care este in aceasta masura, din si rentabil, daca avem in vedere necesitatea reale nu-marului si importanta beneficiarilor etc.

Pentru nevoile invatamintului superior realizate de acest el, sint in general, mai restrinse, poate si din cauza unor dificultati de natura mai mult sau mai putin obiectiva, cum ar fi de pilda profilarea si specializarea foarte stricta, numarul mult mai redus de beneficiari, diversitate si inerte, procesului de rea-lizare a unor filme cu un caracter teh-nic, de inalta calitate etc.

Desigur ca realizarea unor astfel de filme presupune existenta unor specia-listi care sa, in multe cazuri, a unor mi-lioane de bani, sunt asigurate de reuota de catre laboratoarele universitare. Necesita-tatea si utilitatea acestor filme se naste, in multe imprejurari, aiti in cazul pro-gramului didactic de si al cercetarii sti-intifice, ca sa nu vorbim de nevoile edu-cative, in activitatea didactica, care da multe ori lucrari ce trebuie pre-

zentate studentilor dar care se execută in unitati a caror vizitare presupune o deplasare unora destul de lungă. Altor-ori realizarea lucrării presupune intru-nirea unor conditii ce nu pot fi asigu-rate pentru fiecare grupa de studenți sau oriunde avem nevoie. Atunci reali-zarea unui film asigura prezentarea pro-cesului sau a fenomenului in cele mai bune conditii fara cheltuieli de depla-sare, fara timp pierdut etc. Filmoarea didactica permite organizarea vizionarii filmelor si in sistemul de consultii pentru grupul de studentii domiciliu sa-si fixeze mai bine amănuntul lucrării res-pective.

Prin aceste filme multe discipline care aveau un pronuntat caracter descriptiv, fapt pentru care ridicau probleme stu-dentilor in intelegerea unor lucrari si insusirea cunostintelor, au devenit mult mai accesibile. In acelasi timp, cadrele didactice si-au usurat munca in buna masura, avind astfel posibilitatea sa faca unele schimburi si sa dea unele expli-catii imposibil de realizat pe planse sau diapozitive care au un caracter static, mai putin elocvent decit filmul ce reda fenomenul in dinamica sa.

Avantajele filmarii si ale filmului au dus la introducerea sa si in cercetarea stiintifica, mai ales in cazul unor pro-cese rapide, necesitare usor cu ochiul liber.

Determinati de aceste avantaje ale mo-dernizarii procesului de invatamint, s-a trecut la Biblioteca Centrala a Universi-tatii Braşov la organizarea unui labora-tor cinematografic care la momentul de fata este in masura sa realizeze anual 5-6 filme de scurt metraj sau sa co-pieze filme realizate de alte institutii. Filmoarea intruneste astazi peste 100 de titluri de filme didactice stiintifice si de protectia muncii, curent utilizate in cele doua cinematografe ale Universi-tatii. In acestea, trebuie sa precizam, in-tre altele, si 70-100 de filme educative, in fiecare an, deservind atitudinea Casei de Cultura a Studentilor, ale cluburilor stu-dentesti constituite pe facultati, actiunile educative din ani si grupe organizate de cadrele didactice, acupunle, Casei universitarilor etc.

Unele filme didactice stiintifice, elabo-rate in laboratorul nostru cinematografic, cum ar fi „Diagnosticarea stării teh-nice” „Autovehiculelor”, „Forjarea libe-ră”, „Tehnologia de prelucrare a rotilor dinat”, „Tehnologia cresterii si valorifi-cării porciului”, etc., sint solicitate si de alte institutii de invatamint su-perior sau de specialisti. Filmoarea ino-stanta mai cuprinde si multe copii ale unor productii realizate de studiourile centrale cinematografice si de televiziune, cum ar fi „Flabitarea”, „Sivillarea”, „Iomni-lor”, „Dăunatori”, „Trasneasciori”, „China ereditati”, „plantelor”, „Chemiaa padu-rii”, „Polonia usilor”, „Cromotera-vinatului” s.a.m.d.

Filmele de protectia muncii sint orien-tate ca tematică pe probleme generale dar in special pe aspecte cu care se intaltesc studentii in atelere, laboratoare si in timpul practicii in productie. Astel, pentru studentii facultatii de indus-trializarea lemnului avem filme ca „Protectia muncii in industria forestie-ră”, „Protectia muncii la masinile de presat si debitat” etc., iar pentru stu-dentii facultatilor de T.C.M. si Mecanica, peliculele „Omul la locul de munca”, „Atentie la benzile transpor-toare”, „Doar o miscare gresita”, „3 N — Neatentie, nepăsare, nealinită”, etc.

Dintre filmele instructiv-educative, rea-lizate de laboratorul nostru, merita sa mentionam „Schilul contra cronometru”, „A.B.C.-ul schiului”, „Miscare si re-laxare”, cu precizarea ca o parte din ele au fost prezentate si de televiziune. Desigur ca si pentru educarea benefi-ciarilor bibliotecii ne-am preocupat sa realizam ceva cit mai potrivit nevoilor studentilor. Inceputul i-am facut aiti un film alb-negru de 22 minute intitulat

„Biblioteca în sprijinul studenților” prin care studenții fac cunoștință cu biblioteca, cu metodele de lucru în bibliotecă, cu mijloacele de informare de care dispune biblioteca etc. Filul este prezentat la începutul fiecărui an universitar studenților din anul I la întâlnirile tradiționale cu colectivul bibliotecii și el a avut un rol însemnat în inițierea acestora în unele activități specifice, cum ar fi, de exemplu, utilizarea listelor, a bibliografiilor etc.

Aceste rezultate ne-au încurajat să acționăm în continuare pentru realizarea unor noi producții proprii. Astfel, ne pregătim, pentru anul „Cum ne documentăm”, destinat inițierii studenților de au teme științifice sau proiecte de realizat, mai ales în anul II-V.

În activitatea consacrată modernizării continue a procesului de învățămînt, ne preocupăm în continuare de realizarea prin resurse proprii a noi filme didactice care, împreună cu celelalte mijloace tehnologice, reprezintă un factor important de spornire a eficienței educaționale, social-umane și economice a activității instructiv-educative, răspinzind astfel cu întreaga noastră capacitate de creație și inovare vibrantelor mesaje adresate studenților școlii românești de toate gradele, de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

conf. dr. ing.
Aurel NEGRUȚU
director
Biblioteca Centrală
a Universității din Brașov

BIBLIOTECA ȘCOLARĂ

LOCUL BIBLIOTECII ÎNTR-O ȘCOALĂ AJUTĂTOARE

„În lumea contemporană preocuparea pentru copilul cu deficiențe mintale este înregistrată tot mai frecvent în domeniul deosebit de variate studii și perspective tot mai multiple. Astăzi, familia școlară, medicul, psihologul școlar, logopedul, cadrul care activează pe tărîmul asistenței sociale care se află în contact cu copilul deficient mintal sînt puși în situația de a rezolva, din punctul propriu de vedere, probleme deosebit de complexe și diferite. Tot astfel și bibliotecarul.

Existența acestor categorii de elevi ne-a pus în situația de a le studia cu atenție particularitățile individuale ale proceselor psihice, volitive și afective.

Avînd în vedere realitatea psihopedagogică a dificultății pe care o prezintă citirea și înțelegerea unei cărți, am pornit în munca noastră de la o comparație deosebit de reușită pe care o face cu o rară perspicacitate comparînd cartea cu o rădăcină împletită pe care înaintea învoinței o despățim. Dezvoltarea societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră cere să facem ca fiecare elev să devină un „învoitcel” care să despice prin propriile forțe această rădăcină împletită.

Dacă elevul dezvoltat normal din punct de vedere intelectual, înțîn pină dificultăți în receptarea mesajului unei cărți, această rîdică a problemei mult mai mari și mai complexe cînd e vorba de elevul handicapat mintal, care trebuie ajutat să depășească pe cît posibil greutățile inerente ale lecturii.

Studierea în programele școlare ale tuturor disciplinelor cuprinse în planul de învățămînt ne-a completat profilul general al viitorului cititor de carte. Pe această bază am căutat să completăm fondul de carte cu titluri adecvate celor două cicluri de învățămînt primar și gimnazial, urmînd ca pe lingă satisfacerea dorinței de lectură să contribuim și la împlinirea obiectivelor educative ale literaturii de diferite tipuri; educarea tinerețului în spiritul patriotizmului și al umanismului revoluționar;

pregătirea tinerețului pentru muncă și viață, respectul pentru munca, producătoare de valori materiale; cultivarea înălțurilor progresiste, revoluționare, ale poporului nostru; cultivarea înălțurilor trăsături morale ale omului, nou, afirmarea în viață a principiilor eticii și echității socialiste.

Împreună cu profesorii de limbă și literatură română, încercăm să găsim acele metode și procedee prin care să învățăm pe elevi să citească. Actul citirii fiind un act greu, punem un accent deosebit pe primii pași în sala bibliotecii în această minunată lume a basmelor, a povestilor.

Unul dintre obiectivele majore cuprinse în programul anual al bibliotecii este acela de a atrage întregul colectiv de elevi la lectură, atenție specială acordînd celor din clasa I, acestor viitori cititori. În colaborare cu învățătoarea clasei în organizăm vizitarea bibliotecii și pentru a face cit mai atractivă această vizită organizăm pentru ei o „sezoană literară”. Desigur, pare prețioasă organizarea pentru clasă, în a unei sprijinătoare a unei aspienței manifestări, dar astfel, la vizitarea bibliotecii, ei vor găsi o lume plină de basmi, cu personaje coborîte din lumea plină de farmec a cărților pentru copii. Utilizînd melodii adecvate, versuri lor, diafume din lumea basmelor, atmosfera devine mult mai plăcută, mai atrăgătoare. Impresia e puternică și la plecare ei își exprimă dorința de a reveni cît mai des în clasă cu o povestire.

Celor din clasa a V-a, care vin deja singuri să împrumute cărți, li se prezintă lista de lecturi literare obligatorii și suplimentare pentru anul respectiv. Ei sînt albiți să se orienteze independent în bibliotecă și sînt antrenati în discuții în apărarea nevinovată de nere regulamentelor de funcționare al bibliotecii, acoperîndu-se asupra îndatoririlor ce revin cititorului de a păstra curățenia și a nu abuzare cartea.

Cunoștința în buna parte colectivă a cititorilor, particularitățile lor psihice și intelectuale și gradul de dezvoltare a limbajului, aceasta din colaborarea permanentă cu profesorii logopezi din școală, reușim să determinăm înaintea cartea pe care are capacitatea să o înțeleagă. Celor din ciclul primar li oferim cu atenție cărțile de colport, cele bogate în ilustrații și cu texturi ușure, înțînnd astfel multe din obiectivele procesului de învățămînt în școlii înșirîri rapide și corecte a scrisului. Într-o unitate coordonată metodice, corectă și unei orientări spațiale temporale adecvate, lumea plină de farmec și învălîmînt prezentă în povestile și basmele românești este recomandată cititorilor din clasele mai mari, a III-a și a IV-a, a căror lectură se desfășoară sub direcția îndumărare a învățătoarei și educatoarei clasei respective.

După amiezele de basm sînt momente unice pentru ei, adevărate călătorii într-o lume mirifică. Astfel au loc întîlniri cu zine, cu Ileana Cosbuzeană, cu Fetei Frumoși, cu Harap Alb, cu Fata mosului cea cuminte, erol îndrăgîit de copil pentru că ei reprezintă calitățile morale ale poporului nostru — hărnicia, modestia, cinstea, vitejia, dragostea față de adevăr etc. Tată, schematic, cum decurge o asemenea întîlnire cu lumea plină de întîmplări dintr-una din povestirile lui Ion Cerangă — „Fata babel și fata moșnegului”. Participanți: un grup de copii din clasele a III-a. Primul moment: prezentarea diafilmului cu basmul respectiv. Momentul următor: un dialog viu și spontan în care micuții cititori parcurg firul epic și efectuează caracterizarea antiteică a fetei moșnegului (frumoasă, hărnică, ascultătoare și bună la inimă) și a fetei babel (slută, leneșă, tifnoasă și rea la inimă). În timpul dialogului micii cititori sau o atitudine critică față de fata babel, arătînd că și în clasă lor sînt elevi leneși. Fata mosului este îndrăgîită de toți copiii tocmai pentru înaltele cali-

tăți morale pe care le înfrunchează. Am căutat să facem totul pentru ca ei să poată descifra mesajul etic al basmului, să dobîndească reprezentări clare despre bine și rău, despre calități și defecte, subliniindu-se pregnant valoarea muncii, a curajului, a bunei credințe, a hărniciei și solidității față de cei din jur. Soluționarea conflictului, cu învingerea răului de către bine, cultivă încrederea în copil. În oameni buni, în dragoste, în răsplata muncii. Avem convingerea că prin asemenea acțiuni de prezentare a unor basme oferim copiilor mijloace eficiente de educație în spiritul unor baze virtuților morale.

Elevilor din clasele ciclului gimnazial le este asigurată participarea la viața spirituală a școlii prin evocarea tuturor evenimentelor social-politice și culturale. Pentru evocarea sărbătorilor prilejului de diferitele evenimente sînt organizate expoziții de carte social-politică, expuneri de carte, recitaluri de poezie, audii muzicale. Astfel, sub genericul „20 de ani care au devenit o epocă” au fost prezentate elevilor o parte din măreții realizări ale poporului nostru, obținute sub conducerea înțeleptă a Partidului Comunist Român, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii Socialiste România.

Elevii școlii sînt ținuți la curent cu toate evenimentele din viața internă și internațională prin existența colectivelor de ziare centrale și locale, precum și prin revistele pentru copii: „Știința”, „Știința tinerețului”, „Năzuința”, „Culezătorii”, „Lumina”. Aceste ziare și reviste sînt consultate în comun, sub îndrumarea dînzătorilor și a învățătoarelor, urmîndu-se ca înecîncet pe cît posibil să se treacă la o activitate independentă în acest sens, sădindu-se înțînere temeinică de informare, deprinderi de consultare și presel.

Un loc important în preocupările noastre îl ocupă activitatea bibliotecii în sprijinul orientării școlare și profesionale a elevilor, prin organizarea unor prezentări de meserii, accesibilitate elevilor handicașilor mintali valorificînd literatura de care dispunem în acest sens — cărți de îndemînări practice, rapoarte din diverse medii de muncă etc.

Cu bune rezultate funcționează în cadrul bibliotecii noastre „Cercul Micilor Bibliotecari” care se preocupă să asculte în interesul pentru lectură să-și familiarizeze cu participarea la municipiilor organizate. Ei participă cu oștină la îndeplinirea sarcinilor încredințate cum ar fi: arătarea cărților în traficul de servicii cu publicul și colegilor mai mici, asigurarea ordinii și curățeniei în bibliotecă. Pentru ca nu totuși elevii să grîie de carte, am considerat că este util ca în colaborare cu atelierele școlii să înființăm un „cerc de legătorie” care să se ocupe de recondiționarea cărților deteriorate. Această activitate are și o înărcătură educativă, spornid respectul față de bunurile obștești.

Desigur munca noastră nu poate fi desprinsă din ansamblul celei desfășurate de întreg personalul didactic din școală, de organizația de pionieri, de celelalte organizații de masă și obștești din școală. Stăruința noastră comună este mereu crescîndă, dorînd să răspundem prin rezultatele noastre cerințelor conducerii superioare de partid puse în față școlii românești, politici unitaritate de recuperare socială a copiilor handicapați.

Școala Ajutătoare, Simleu Silvaniei, Sălaj
Premiul I la concursul
Cea mai bună bibliotecă
școlară

BIBLIOTECA CASEI DE CULTURĂ
A SINDICATELOR RM.-VILCEA

Așezămint modern într-o veche vatră de cultură în care cartea s-a bucurat de un deosebit respect, biblioteca noastră își trăiește din plin tinerețea. Dispunând de o colecție de publicații bine constituită, de condiții materiale bune la nivelul unei case de cultură moderne am atras la lectură în jur de 1700 de cititori. Mulți dintre ei participă în mod activ și la acțiunile de propagandă a cărții organizate la sediul bibliotecii sau în întreprinderile și instituțiile din oraș.

Preocuparea pentru diversificarea mijloacelor pe care așezămintele de cultură ale sindicatelor le pun la dispoziția oamenilor muncii în vederea petrecerii timpului liber în mod plăcut și instructiv a stat și în atenția bibliotecii noastre. Fără a neglija misiunea ei de bază — satisfacerea cerințelor de lectură, biblioteca s-a implicat în activitatea culturală a casei de cultură prin mijloacele de care dispune — cartea, discul, diapozitivul, publicațiile periodice — și prin formele specifice domeniului. Printre altele, ne-am asumat sarcina de a sprijini formațiile artistice — teatrul muncitoresc, formația de estradă, grupul satiric — și activitatea „Cenaclului umoristilor vilceeni”.

Pornit la drum cu gânduri mari și oameni puțini, cenaclul numără astăzi 26 de membri: muncitori, cadre didactice și medicale, ingineri, funcționari, elevi. Întâlnirile de lucru biunare și prezențele lunare în fața publicului, uneori cu lucrări „în premieră”, mențin activitatea cenaclului „sub presiune”. Faptul că prezența lui se face remarcată și apreciată la locurile de muncă ale vilceenilor, la cluburi și căminele de ne-familisti l-a sporit popularitatea, contribuind, totodată, la răspândirea mai largă a cărții în diverse medii socio-profesionale. De altfel, membrii cenaclului sînt și buni colaboratori ai bibliotecii, ajutorul lor făcîndu-se simțit la completarea colecțiilor, organizarea și susținerea unor acțiuni ca dezbateri, medalioane, prezentări de noutăți editoriale.

Inseris în Festivalul național „Cîntarea României”, cenaclul și-a onorat statutul nu numai prin creația literară a membrilor săi, dar și prin prezența permanentă în mijlocul oamenilor muncii, așa după cum am mai menționat. Asa remarcă, în acest sens, întîlnirile cu oamenii muncii de la Antrepriza de Construcții Industriale Govora, de la Intreprinderea Minieră Berbesti, de la Șcheia de Foaie, de la căminele de ne-familisti aparținînd Combinatului de Prelucrare a Lemnului și Intreprinderea Județeană de Construcții Montale sau cele de la Clubul Muncitoresc Brezoi.

Maria TUFEANU
bibliotecară

Biblioteca Casei de Cultură
a Sindicatelor Rm.-Vilcea

INTILNIRE CU BIBLIOTECARI
SINDICALI

Cititori constanți și interesați ai revistei „Cîntarea României” și ai buletinului „Biblioteca” — pe care le considerăm instrumente de lucru —, bibliotecarii sindicalii au pus în discuție o seamă de probleme legate de activitatea pe care o desfășoară la locurile de muncă — case de cultură, cluburi, întreprinderi, instituții —, de măsura în care publicația de specialitate a abordat teme de strictă actualitate legate de propaganda cărții, de aspectele specifice așezămintelor de cultură ale sindicatelor.

Ne mai insistînd asupra faptului că problemele cu care se confruntă o bibliotecă a sindicatului sînt, din punct de vedere biblioteconomic, aceleași pentru toate tipurile de bibliotecă — aspect asupra căruia participanții au fost de acord —, au fost purtate discuții asupra modalităților de îmbogățire a rubricii destinate special de către redacție exprimării și realizării unui schimb de experiență între bibliotecarii sindicalii. Susținută în bună parte de către cei cărora le este destinată, ea poate fi în continuare îmbunătățită atât din punct de vedere al conținutului, cit și al formelor publicistice. Călea cea mai eficientă? O colaborare mai susținută a lucrătorilor din această rețea cu redacția. Considerăm, de altfel, că prezența bibliotecarilor sindicalii se impune și la alte rubrici ale publicației de specialitate. Deci o invitație — făcută și în cadrul întîlnirii, pe care o reînnoim în rîndurile de față — lansată tuturor cititorilor din acest sector.

Faptul că „dialogul profesional” este apreciat datorită calității intervențiilor nu a înlăturat cererea majorității de a primi un ajutor mai substanțial din partea publicației de specialitate privind tehnica de bibliotecă. Solicitarea unui manual care să se adreseze masei mari a bibliotecarilor — singurii la locurile de muncă și confrunțați permanent cu complexe probleme ale clasificării și catalogării —, făcută și cu ocazia altor întîlniri, a fost reînnoită. Explicațiile oferite de către redacție privind cauzele netipării, pînă în momentul de față, a acestui manual nu au avut darul să convingă. Bibliotecarii au nevoie de un asemenea instrument de lucru.

Îmbogățirea bibliotecarilor sindicalii în multitudinea de probleme ce stau în atenția întreprinderii sau instituției din care fac parte conduce, în mod firesc, la manifestarea unui interes mai mult sau mai puțin accentuat față de statutul, organizarea colecțiilor și modalitățile de acțiune ale bibliotecarilor specializați (tehnică, cum ne-am obișnuit să le spunem). Nerezolvarea pînă în momentul de față a multor probleme necoforme cu rolul și funcțiile acestor bibliotecari — și reformarea prezentei de specialitate a personalului în recunoașterea în ereditate, deși de aproximativ 10 de ani se încearcă și organizarea fondurilor de publicații (cu toate că multe categorii de specialitate și alte probleme semnificate de-a lungul anilor și prin publicația noastră — au fost puse în discuție și la această întîlnire. Apare însă faptul că a fost introdus o subrubrică specială în scrierile bibliotecarilor specializați din întreprinderi și instituții, participanții la discuții au sugerat redacției să militeze, prin mijloacele specifice preselor, pentru clarificarea statutului acestor bibliotecari.

În concluzie, o întîlnire desfășurată sub semnul unui util schimb de experiență.

Anne-Marie MIHAI

TRADIȚIE ȘI CONTEMPORANITATE
ÎN LECTURA PUBLICĂ

Brașovul și-a cîntat cei 150 de ani de lectură publică și printr-o sesiune de comunicări științifice care, circumscrise problematicii enunțate în titlu, au creat posibilitatea iubitorilor de carte veniți din toate colțurile țării să ofere unui auditoriu avizat date și idei interesante privind diversele aspecte ale lecturii publice.

Atmosfera sărbătorească creată de momentul aniversar nu a intrat „în contradicție” cu nivelul științific al comunicărilor susținute. Abordarea unor probleme privind începuturile de bibliotecă românească în Șcheia Brașovului (secolul XV) umaniști și croniciari români brașoveni din secolele XVII—XVIII, acțiuni brașovene de difuzare a cărții românești la milocul secolului al XIX-lea ca și altele privind prezența brașovenilor în contextul unitar de spiritualitate românească au contribuit la conturarea ideii că cei 150 de ani de lectură publică își au izvoare adînci și trainice în conștiința unei colectivități ce a luptat pentru menținerea și înflorirea ființei naționale.

Contribuții de înaltă valoare științifică au adus și cei care au abordat probleme privind funcția socială a bibliotecii, sociologia lecturii, cartea ca factor de educație, literatura pentru copii și tineret, rolul preselor în stimularea participării la viața social-economică. Lectura privită prin prisma stilului de viață, în relație cu mass-media, ca oglindă a orizontului cultural, lectura ca instrument indispensabil în procesul de pregătire și perfecționare profesională al celor din sectoarele productive, lectura tinerilor și a copiilor, relația editură—carte—bibliotecă, sub aspectul optimizării conținutului lecturii tineret generații au oferit un cîmp larg abordărilor competente ale referenților. Două momente au prilejuit celor prezenți adevărate delectări ale spiritului: îmbinarea de imagine și muzică realizată de Stefan Andronache (Biblioteca Municipală Tecuci) pe tema „Cartea și cititorul în artă” și vizita la Muzeul Șcheii Brașovului.

Vom zăbovi cîteva rînduri asupra acestor adevărate călătorii „în timp” realizată sub călăuzirea lui Vasile Oltean, directorul acestui așezămint de veche cultură românească. Recunoașterea ca primă școală românească, ce își află începuturile la sfîrșitul secolului al XIV-lea și s-ar putea chiar în secolul al XI-lea (ceerțărilor sînt în curs), școala din Șcheia Brașovului se înscrie în cerințele de instruire necesare unei puternice comunități românești ce purta legături comerciale nu numai cu celelele ținuturi românești, ci și cu Peninsula Balcanică și Levantul. Conversată sub aspectul datei întîlnirii (în cele din urmă, cercetările nașionalelor în domeniu vor clarifica și acest aspect), ea oferă suficiente dovezi materiale privind enoarea ei de înflorire în perioada aducerii în darulul coresian de la Tirgoviște (secolul al XVI-lea), rolul slujitorilor ei ca exponenți ai legăturilor cu Muntenia și Moldova, evidenta înnoire a așezămintului în epoca luminilor în condițiile în care negustorii din Șcheia sînt în plină prosperitate materială, ca și rolul de „prolog” al primului gimnaziu brașoven. Parcurgînd, pe rînd, vechea clasă „Anton Pann”, sala cu vatră destinată tabloului istoric și etnografic al populației din Șcheia, sala coresiană, sala intitulată „Cartea, factor de unitate națională” cu dovezi ce ilustrează unitatea spirituală a poporului nostru, sala destinată primului gimnaziu brașoven, ca și cea închinată cărții și cărturarilor brașoveni — și prin aceasta am menționat o parte din sălile ce stau la dispoziția vizitatorilor, muzeul aflîndu-se în plină restaurare — cei prezenți la festivitățile brașovene au fost cu adevărat privilegiați.

Semicentenarul Bibliotecii Municipale „M. Sadoveanu” din București a fost evenimentul ce a marcat hotărâtor în acest an tradiționalele „Zile ale bibliotecii” (ediția a 14-a, 4-10 noiembrie 1985).

Din bogatul program de manifestări culturale-educative ale acestei ediții jubiliare, spicăm câteva momente de referință, menite să marcheze poziția de prestigiu a instituției sărbătorite în viața spirituală a Capitalei, specificitatea demersurilor ei, continuitatea unor preocupări și disponibilitatea instituției de a inova, de a fi creativă în relațiile cu publicul:

● Manifestarea festivă a fost marcată de prezența unor prestigioase personalități reunite să omăgieze prin cuvântul lor instituția sărbătorită: prof. univ. dr. Suzana Gădea, președinte al C.C.E.S., dr. Ghiză Florescu, președinte și Eugenia Mândiță vicepreședinte al Consiliului de Cultură și Educație Socialistă al municipiului București, prof. univ. dr. Victor Sahini, directorul Bibliotecii Academice, Angela Popescu-Brediceanu, directoarea Bibliotecii Centrale de Stat, dr. Ion Stoica, director al Bibliotecii Centrale Universitare București, Alex. Ianculescu, directorul Centrului de Librărie București, prof. univ. dr. doc. Dan Simionescu, Nicolae Pascu și Alexandru Hoală, directori-pensionari ai bibliotecii, delegați ai unor instituții bibliotecare din țară și din Capitală, reprezentanți ai unor instituții de masă și obștești și, de bună seamă, lucrătorii bibliotecii sărbătorite și mulți dintre cititorii lor.

Un program artistic de elevată tinută au susținut actorii Leopoldina Bălanuț, Silvia Popovici, Ovidiu Iuliu Moldovan și muzicienii Ion Voicu și Dan Atanasiu. Momentul culminant al sedintei festive l-a constituit citirea dispoziției privind acordarea Diplomei de Onoare a C.C.E.S. Bibliotecii Municipale „M. Sadoveanu” și a înaltei „Evidențiat în munca cultural-educativă de masă” unor bibliotecari și activiști obștești.

● Pandantul ședinței festive inaugurale l-a constituit „matineul jubiliar” din prozia închiderii care a reunit bibliotecarii, colaboratorii apropiați ai bibliotecilor publice, cititorii. Un prim moment a fost dezbaterile pe marginea unor lucrări de referință pentru literatură românească contemporană („Clio” și „Dragostea și revolutia” de Dinu Săraru, „Pumnul și palma” de Dumitru Popescu, „Tentativa” de Platon Pardiu și versurile lui Nicolae Drazos). Un alt moment, înedii ca factură, l-a constituit înmănușarea de distincții din partea bibliotecii celor mai vechi cititori ca și celor mai noi, înseris în ziua respectivă, precum și celor mai buni colaboratori ai instituției. Între care conf. univ. Adina Nanu, critică de artă Marin Mihalache și Radu Ionescu, Marcel Duță, cercetător la Institutul „G. Călinescu”, criticul literar Alex. Ștefănescu, scriitorul Constantin Turturică, mulți actori, reprezentanți ai organizațiilor de masă etc. O distincție specială a primit și cel mai de succes exponant în galeria de artă plastică a Bibliotecii „M. Sadoveanu”, în persoana prof. Nina Stuparu. Un ultim moment l-a reprezentat recitalul literar susținut de bibliotecarii poeți și interpreți, Ioan Iacob, ViCTOR HAIDE, Horia Frunză ș.a.

● Sub genericul „O carte de onoare” s-a realizat un dialog, inspirat conștient de Romulus Vulpescu, despre carte, bibliotecă și artă, cu participarea unor semnatari de-a lungul timpului în Cartea de onoare a bibliotecii. Printre aceștia, acad. Șt. Milcu, criticul de artă Dan Grigorescu, muzicologul Petre Codreanu și compozitorul Laurențiu Profeta, scriitorul Mircea Horia Simionescu, tenorul

Florin Diaconescu și actorii George Mihăiță, Gh. Danlău și Mihaela Bustucină. Au mai fost prezenți, cu gândul consemnat în scrisori, Dinu Săraru și Ioan Alexandru.

● Omagierea tradițională a scriitorului Mihail Sadoveanu al cărui nume s-a înscris pe frontispiciul bibliotecii a fost marcată în primul rând prin Simpozionul „Sadoveanu în conștiința bucovinenilor”. Participanți: acad. Alexandru Balaci, Alexandru Paleologu, Petre Stoica și Paul Anghel. Actrița Olga Tudorașe a întregit programul cu un fragment din „Baltagul”.

● La a doua sa ediție, concursul „Cel mai frumos poem al meu”, inițiat de Cenuclul literar „Nehit Stănescu” condus de criticul literar Alex. Ștefănescu, a fost jurizat de conducătorul cenuclului și de vicepreședintele acestuia Petru Marinescu și de Tia Șerbănescu, Ion Cirstoiu și George Arion. Laureatul au fost: Gh. Moroșanu, jurist, Fălticeni („Citate pentru betoniști din tunel”) — pr. I, Dorel Sauciu, prof. Pascani („Poemul din fracțiunea de secundă”) — pr. II; Petre Paulescu, arhitect, București („Actual... actual...”) — pr. III și Matei Opris, elev, Tîrgoviște („Poem”) — mențiune.

● „Trofeul micului cititor” — în organizarea Secției pentru copii a Bibliotecii „M. Sadoveanu” în colaborare cu Consiliul municipal București al Organizației Pionierilor și Școlimilor Patriei — a fost conferit, în această a XII-a ediție, următorilor lucrători din producția editorială 1984: „beteristele” — „Măgărușul” de E. Chelmez; „Sora prozilor” de Marta Cozmin; „Liliac alb în iugașie” de G. Doru; „Marce Polo” de Ioana Postelnic; „nonbateristă” — „Povestiri istorice” de D. Almas; „Povestiri de vitelce” de G. Bălanaru; „Enciclopedia practică a copilului” vol. 8; „Explorări încreșinate” de Călina Muscă; „Păștile în petală românească” de Dimitrie Radu și „Construcții instructive” de Clăudia Vodă; „grafică de carte” de Dorel Ștefan („Biserica românească”) și Vasile Olăc („Humbly Grove”).

● Un lot special l-a ocupat — ca în general în preocupările bibliotecii — propaganda cărții, tehnici științifice, dezbateri pe marginea unor analize editoriale de profil „destășurând-se sub genericul „Cartea în sfera noastră de producție” la întreprinderea de Utilități Transport și la Întreprinderea Electromagnetica.

● Intrate deopotrivă în conștiința iubitorilor de poezie și a creatorilor înșiși, „recitalurile de poezie” au culminat în această săptămână cu o „gădă” la care au participat, sub conducerea lui Eugen Simion, poeții Ana Blandiana, Marin Sorescu și Nicolae Dragoș, dându-și concursul actorii Ion Caramitru, ViREL OARȘANU și Florin Călinescu și cântăreții folk Anda Călugăreanu și Augustin Frățilă.

● Imbinând caracterul festiv cu cel de lucru, manifestările aniversare au cuprins și o interesantă sesiune de comunicări desfășurată, pe parcursul a două zile, sub genericul „In lumina programului ideologic al partidului — bibliotecă publică, factor de cultură și educație”. Prestigioase personalități ale culturii românești (prof. univ. dr. Dumitru Ghișe, prof. univ. dr. Victor Sahini, prof. univ. dr. Dan Simionescu), sociologi și culturologi (dr. Dumitru Bazac, dr. Constantin Schifrinet, cercet. st. Pavel Caravita), reprezentanți ai unor biblioteci județene din țară (Mircea Avram — Sibiu, Ion Pinzaru — Suceava, Constantin Bostan — Piatra Neamț), specialiști de la Biblioteca Centrală de Stat, de la presa de profil și, nu în ultimul rând, lucrătorii Bibliotecii Municipale „M. Sa-

doveanu”, au adus interesante contribuții în domeniul istoriei cărții și a bibliotecilor, sociologiei lecturii, biblioteconomiei, culturologiei.

I. L.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ ROMÂNĂ ȘI SĂRBĂTOREȘTE CENTENARUL

În podisul moldovean încă o bibliotecă municipală își serbează anul începuturilor: în anul trecut Biblioteca municipală birădeană „Stroș Belloescu”, în anul acesta, la început de toamnă (20.09.1985), româșanii s-au bucurat de cei 100 de ani împliniți de biblioteca lor publică și au invitat și pe alții să participe la simpozionul și la celelalte manifestări organizate cu acest prilej. Ambele — ca și alte biblioteci — sînt pornite din darul și strădania unor profesori, cărturari ai locurilor, conștienți că, alături de școală, biblioteca publică este instituția ce oferă publicului — de la școlar la omul matur sau la vîrstnicul care se vrea util cetății, țării sale, cu sfatul înțelepciunii și chiar cu fapta —, posibilitatea de a se informa, de a-și mentine în actualitate informația, de a se forma prin adîncirea unor cunoștințe sau prin căpătarea unor cunoștințe în alte domenii, prin chiar deprinderea ei mai deplină a artei și științelor informării, a documentării și lecturii publice. „Sesiunea de referate și comunicări” din dimineața mai sus amintite a rămas a avut o parte introductivă, istorică, firesc și binevenită pentru a lăsa bună tradiție de sarcinile viitorului imediat și de perspectivă, de unde și intitularea: „Activitatea bibliotecilor sub semnul cerințelor și exigențelor cuprinse în documentele Congresului al XIII-lea al P.C.R.”. Ea s-a deschis printr-un cuvînt cald al vicepreședintelui Comitetului Județean de Cultură și Educație Socialistă Neamț, Marcel Drăgoșescu, detaliile privilegiate a istoricului bibliotecii sărbătorite și ultimele sale înfăptuiri fiind rezolvate în referatul Mariei Vartolos, bibliotecară coordonatoare a activității Bibliotecii Municipale Române, următor „Cuvîntul introductiv”. În prezidiul ad-hoc au fost prezenți, pe lângă cei dela citat: Amza Săceanu, secretar la Comitetul Județean P.C.R. Neamț, secția propagandă, Gheorghe Mîlea, director adjunct C.C.E.S., Mihai Hodoroșea, președinte C.C.E.S., — Direcția cultură, de masă, Victoria Păduraru secretara P.C.R. — Comitetul municipal Roman, secția propagandă, alte personalități locale, invitați.

Despre profesorul George Radu Melidon, initiatorul fundării bibliotecii și primul donator am aflat, pe lângă referatul dela citat, și din comunicările arhivistului Gheorghe Radu și ale bibliotecarului C. Bostan. Acesta din urmă a valorificat patrimoniul lăsat de G. T. Kirileanu concetățenilor săi din Piatra Neamț — în aceeași linie de tradiție ca și Melidon. Zămisirea bibliotecii și evoluția ei au fost — prin aceste ultime comunicări — situate într-un context mai larg cultural și socio-economic, celulel Bostan îndrăznind să caute o formulă mai puțin uzitată de circumscriere a activității donatorului initiator: schitarea unor crîmpe de viață cotidiană a urbel Roman. Liliana Zaharia, directoarea Bibliotecii Județene Vrancea — ce poartă numele scriitorului Duiliu Zamfirescu —, Gheorghe Macșin, directorul B. J. „N. Iorga” din Ploiești, Varvara Alexescu, directoarea B. J. Bacău, Dolina Radu, bibliotecară de la B. J. „V. A. Urechia” din Galați și alți colegi au tratat teme de actualitate bibliotecară — în care teoria se îmblina cu experiența practică — sesiunea a prilejuit astfel o informare și un schimb de experiență foarte folositor pentru ca aportul bibliotecilor și bibliotecarilor, ai unor activități, și manifestări să fie încă mai eficiente în optimizarea procesului de pregătire și perfecțio-

...a diferitelor cadre de muncitori și specialiști (B. J. V. A. Urechia), ... în difuzarea operei literare contemporane care reflectă marile realizări ale poporului român în opera de faurire a socialismului... în cei 20 de ani ai Epocii Ceaușescu" (B. J. Duliu Zamfirescu). În domeniul educației patriotice, revoluționară a muncitorilor (B. J. Bacalbău) etc. Desigur, noi nu putem decît spicui din densul program al sesiunii care, așa cum regreta în cuvântul său scriitorul Cîțos, instructor principal la Direcția Culturală de Masă din C.C.P.S., nu prea are permis să discute decît în limită ad-hoc din pauzele scurte făcute...

În ziua a doua bibliotecarul-coordonator al B. M. Teacui, Ștefan Andronache, pasionat al documentului, în imaginația realizat o veritabilă pledoarie, prin diavolicele despre bibliotecă din țară și din lume, despre contribuția pe care o poate aduce acest tip de document în creșterea eficienței educative a activității bibliotecilor publice prin folosirea mijloacelor audio-vizuale. Cuvântul lui Nicolae Buzoiuc de la B. J. Georgehe Asachi... Însă a pledează o încăntare pentru florilețel de cunetări aspen lecturii și lecturii publice în educația revoluționară a tineretului iar cuvântul profesorului-pensionar, Gheorghe Globanu (Liceu "Roman Vodă" din Roman), devotat prieten și colaborator al bibliotecii sărbătorite, s-a situat din același ton de încredere, pledând pentru virtuțile documentului școlar, ale artei muzicale, în acțiunea formativă educativă, fie ca o sursă naturală în folosirea mijloacelor audio-vizuale, fie chiar ca act de participare colectivă la trăirea și recreația prin interpretare, a având ocazia unei înlesniri care, de realizare, deplină sensului, adică voința Festivalului Național "Cinstirea României" — sub egida cărui s-a înscris și acest centenar — Constanta Bădică (coautor, se pare, al unui contribuțiv colectiv-gălățean) înalta valoarea culturală locală în activitatea cărții, și în legătura sa cu Romanul și sărbătorirea sa invocând documentele, privitoare la strădania lui V. A. Urechia pentru ridicarea unei stațiuni a lui Miron Costin în orașul Roman, fapt realizat efectiv acum cîțiva ani...

Cum era firesc, au fost organizate și vernisajele și gaura expozitivă "Omagiul Epocii Ceaușescu" și "Un veac de lectură publică la Roman" în elocventă reflecție, muzică și înfățișare românească... Aici, putem vedea din vechile cărți ale bibliotecii, din cărțile noi ce poartă dedicații și semnături autografe ale scriitorilor, respectiv, diploma și alte distincții acordate de țară și de țări, Biblioteca Municipală, Grație celei care a fost țara, patrimoniului, de la care cele peste 200 de volume ale începuturilor, la care peste 150.000 volume actuale — ca și creșterea serviciilor prestate publicului de la cîteva zeci și ani, sute de mii, la cei peste 8.000 de cititori de azi frecvenți fiind încă mai remarcabilă ca și numărul volumelor imprimate și consultate — 225.000 de volume în 1984, față de cei 5.327 de volume consultate în anul 1933. Cîțiva de mai sus, noul local, scutite și dilatele, organizarea, bugetele, constanța și raportarea unor indicatori înșiși dovedesc spiritul organizator local și județean ce ținează bibliotecă. Toate dovedesc salutul curativ și calitativ datorat și stimulativ colectivității de lucrători de azi ai bibliotecii, așa cum remarcă și tovarășa Elena Bîdoiu, directoră B. J. Neamț în comunicarea "Tradiție și actualitate în activitatea bibliotecilor din județul Neamț" ea însăși fostă bibliotecară a Bibliotecii publice românești...

În ziua a doua, amplasarea acestor zile au avut loc "Adunarea Festivalului" care au rostit cuvinte de deschidere, cuvinte de salut și îndemn pentru noi realizări — din partea Institutului respectiv — tovarășii Marin Apetriu, prim-secretar al

Comitetului Municipal P.C.R., primar al Romanului, Amza Săcăanu, secretar al Comitetului Județean Neamț P.C.R., Gheorghe Mița, director adjuncți în Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Gheorghe Macșin — din partea bibliotecilor din țară. De asemenea, au fost aduși cuvînt de salut — prin cadre de conducere în Consiliul Municipal al Sindicatelor Roman, Comitetul Municipal al U.T.C. Roman, Consiliul Municipal al Organizațiilor Pionierilor, întreprinderile din Roman și alți beneficiari-cititori ai bibliotecii centenare. S-a dat citire dispoziciilor Președintelui Consiliului Culturii și Educației Socialiste, prin care se acordă Bibliotecii Municipale Roman *Diploma de onoare* pentru activitatea culturală deosebită depusă și distincții (Meritul Cultural) actualelor lucrători, bibliotecari ai bibliotecii centenare, ca și înora din fostii conducători, prieteni și cititori vechi și asidui ai săi. În cuvîntul lui de Maria Vartolă, bibliotecară-coordonatoare a Bibliotecii Municipale Roman, și de prof. Gh. Ciobanu — prieten și cititor vechi — s-a mărturisit mulțumirea pentru distincțiile acordate. În numele lucrătorilor bibliotecii, tovarășa Vartolă s-a rostit angajamentul pentru creșterea eficienței activității bibliotecii, pentru realizări încă mai bune potrivit noilor cerințe, orientărilor date în recente documente de partid și de stat.

În încheiere, s-a dat citire unei telegramme solene către secretarul general al Partidului Comunist Român, Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în care a dăruirea a adus respectuosul său omagiu activității neobosite creatoare, fără de care n-ar fi fost posibilă înaintarea din acest mileniu de artă pe drept numită Epoca Ceaușescu.

Gazetele au avut amabilitatea să ofere participanților la sărbătorirea bibliotecii un spectacol festiv cu concursul formațiilor artistice din municipiul Roman, la care a avut loc Festivalul Național "Cinstirea României"...

SĂPTĂMÎNA CĂRȚII
PENTRU TÎNERETUL ȘCOLAR
Anunșată la IV-a ediție a Săptămîna cărții pentru tîneretul școlar (10-17 octombrie) organizată de Biblioteca Județeană "Mihai Eminescu" și Casa Școlară Didactică Botoșani, s-a situat anul acesta în lumina sarcinilor ce s-au desprins din Convînzarea roșie de secretar general al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu, la deschiderea anului de învățămînt 1983-1984, în municipiul Iași eveniment deosebit de important în viața tineretului studios, al studenților școlilor din patria noastră...

Avînd ca generic "Lectură — mijloc de educare a patriotismului revoluționar socialist", acțiunile programate în grădini, școli generale și licee au urmărit să satisfacă prin diferite modalități interesul deosebit al elevilor de toate vîrstele privind cunoașterea și înțelegerea sensului luptei desăvîrșite de partid pentru independență și libertate națională, pentru o viață mai bună și mai dreaptă, sub conducerea celui mai iubit și al națiunii noastre, patriot înțelegător și revoluționar înecercat, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Acțiunile au abordat teme diverse și au îmbrăcat forme adecvate mesajului și scopului urmărit: dezbaterea, Exemple eroice al luptătorului nemăcarat pentru triumful idealurilor comuniste la Liceul "Scribner" și Grupul școlar M. I. U. concursul "Ani de glorie, ani de lumină, județul Botoșani", la Liceul Pedagogic expunerea "Anul Internațional al Tineretului și Participare, Dezvoltare, Pace" la Liceul agroindustrial, urmat

de discuții pe marginea cărților "Secvențe botoșănene" și "Oameni și pasiuni" de Corneliu Filip.

Prin conținutul acestor acțiuni s-a urmărit dezvoltarea interesului pentru lectură, adîncirea cunoașterii realizărilor socialismului în județul Botoșani, cultivarea dragostei și respectului pentru muncă și faurarii ei, știind că drumul scîrbii românești, trece prin amfiteatrele muncii...

Medaloniul literar "Muncă, patriotism, conștiință, sub semnul Centenarului Liviu Rebreanu, la internatul Liceului Sanitar, precum și interesanta masă rotundă "Momentul Liviu Rebreanu în dezvoltarea romanului românesc" la Liceul "A. T. Laurian" au constituit afit un omagiu adus scriitorului aniversat, cit și un mijloc de consolidare a cunoștințelor dobîndite la clasă, de adîncirea a bibliograficului școlar.

S-a călătorit în lumea basmelor, cu pasagerii de această dată soimii de la Grădinița nr. 25, s-a organizat la Școala Generală nr. 13 o instructivă convorbire asupra valorii cărții și respectului față de ea, iar la Școala Generală nr. 8 consfătuirea "Cartea — izvor de cunoaștere și lumină" a angajat în fructuos dialog iubitorii de lectură. În toate aceste împrejurări, prin participare și conținut, prin mesajul literar transmis, s-a contribuit la creșterea spiritului de răspundere față de moștenirea înaintașilor, a hotărîrii de a duce mai departe minunatele înfăptuiri ale prezentului pe pămîntul României.

Veronica ONICIUC
Bibliotecă, Mihai Eminescu Botoșani

PRIMUL DRUM AL UNEI CĂRȚI

Printr-o acțiune de colaborare a Editurii Academiei cu centrele de librărie și comitetele de cultură și educație socialistă ale județelor Arad, Bihor și Satu-Mare, în anul 1983, s-a organizat, a.c. lansarea cărții *Unitatea națională a românilor în epoca modernă, 1821-1918*, volum dens și antrenant care grupează, în cinci capitole, studii ample, de altitudine și reînțelegere documentară, semnate de Apostol Stăn (*De la unitatea de neam la ideea unității naționale, 1821-1848*), Anastasie Iordache (*Unitatea poporului român în perspectiva înfăptuirii statului său național, 1848-1859*), Nichita Adănilionie (*Unitate și independență, 1859-1879*), Alexandru Porteanu (*Spre unitatea politică a tuturor românilor, 1878-1914*) și Paul Oprescu (*Înfăptuirea statului național unitar român, 1833-1918*).

Se observă și din această enumerare că specialiștii și cititorii au la îndemînă o veritabilă istorie tematică a luptelor politice ale românilor, în epoca modernă, văzute prin prisma fundamentala, absorbantă, sîncere, a instituționalizării puternicii idei de unitate națională, în unitate politică, în unitate statală.

Cartea sensibilizează și instruește cititorul, luminînd, prin prisma materialismului istoric, un secol de lupte politico-diplomatice, de relații interne și externe, caracteristice pentru maturizarea și realizarea politică a națiunii românilor.

La întîlnirea cu publicul au venit istoricul dr. Alexandru Porteanu, din partea autorilor, și Niculina Florea, șef de redacție la Editura Academiei. Din cuvîntul lor s-a desprins importanța colaborării dintre editură și Institutul de istorie "Nicolae Iorga" în îndeplinirea conștientă a unui plan de cercetări istorico-didactice, în înfățișarea seriei editoriale "Biblioteca istorică", ajunsă la numărul 56, cu prezența cărții de asemenea, în susținerea și tipărirea altor serii sau cărți la care cercetătorii acestui Institut Național îs aduc contribuția...

Am putut observa și acum, ca și la alte cărți lansate în aceste părți, puternicul sentiment al publicului, de trăire a tradițiilor istorice ale neamului, grațitudinea și respectul pentru autorul și editorul de carte a identității noastre, dorința de adevăr și conștiința adevărului istoric, așa cum tot mai deplin îmi valdează judecata timpului și a popoarelor. Mergind pe un drum de memorie, în contextul Zilei Armatei, la Arad, Oradea și Satu-Mare s-a lansat și s-a primit o carte, care înseamnă încă o izbândă a istoriografiei noi românești, o carte pe care cititorii o pot îmbrățișa și trece în bibliotecă de conștiință a țării.

Constantin MALINAȘ

UNIVERSITATEA CULTURAL-ȘTIINȚIFICĂ

De la înființarea Universității Cultural-Științifice, Biblioteca Județeană „M. Eminescu” din Botoșani a fost o fidelă colaboratoare a acestei forme de ridicare a nivelului cultural al maselor de oameni ai muncii.

Pentru anul de învățământ 1981-1985 biblioteca a fost implicată în mai multe direcții:

— Funcționarea, în cadrul bibliotecii, a unei filiale a Universității cu următoarele cursuri: „Cunoașterea istoriei poporului român — fundament al activității ideologice a P.C.R., al educației patriotice, socialiste a cetățenilor patriei” (director de curs: prof. Stela Giosan, director al Filialei Arhivelor Statului Botoșani); Permanența umanismului în istoria culturii (director de curs: prof. univ. dr. doc. Alexandru Tănase — București); Omul și medicamentele (director de curs: dr. Vioreca Moruzi — Spitalul Județean Botoșani); Grădinile botanice și rolul lor în conservarea naturii (director de curs: prof. botanist Angela Tonluc — Grădina Botanică Iași); Ocrotirea naturii și a mediului înconjurător (Angela Tonluc); Cele mai importante infracțiuni din partea specială a Codului penal și necesitatea combaterii lor (director de curs: avocat Dumitru Săndulache — Botoșani); Socialismul și condiția femeii. Edificarea socialismului în patria noastră, urmă istoric al emancipării depline și al afirmării plene a femeii în societate (director de curs: prof. Cornelia Fercalo — Biblioteca Județeană).

— Cuprinderea în Consiliul științific al Universității a unor lucrători bibliotecari: Cornelia Fercalo — prorector al Universității, Dana Petraru, director al Filialei Universității Cultural-Științifice de la Biblioteca Județeană, Olga Romanovschi — director de curs.

— Susținerea unor cursuri de către lucrătorii ai bibliotecii la căminul de ne-familiste al întreprinderii de confecții — Veronica Onciuc; la întreprinderea de confecții — Cornelia Fercalo; la Casa Științei și Tehnicii pentru Tineret — Olga Romanovschi.

De o rezonanță deosebită se bucură în rândul lucrătorilor din cultură cursul susținut de mai mulți ani de Al. Tănase care pleacă de la premisa că civilizația socialistă și uminismul socialist ridică pe o treaptă superioară cele mai de seamă realizări umane din istoria culturii și civilizației.

D. P.

ANIVERSAREA LUI LIVIU REBREANU LA CRAIOVA

Timp de două zile (8 și 9 noiembrie). Cetatea Băneli, cetate deopotrivă a științei, culturii și industriei românești, a fost gazda unor manifestări de prestigiu: aniversarea centenarului nașterii cititorului romanului românesc modern:

Liviu Rebreanu, Aniversarea, recomandată și de UNESCO, a fost pentru doljenii un pretext de a-și arăta grațitudinea față de tot ceea ce, sub direcționatul lui Emil Grigăncă, a fost secretariatul literar al Teatrului Național din Craiova în stagiunea 1911/1912. Au omagiat personalitatea marelui scriitor român, cercetători de prestigiu din București și Craiova: prof. univ. dr. doc. George Macoveșcu, prof. univ. dr. doc. Al. Piru, istoricul literar Nicolae Gheran, editorul operei rebreniene, prof. dr. Ion Hangiu, secretarul Societății de Științe Filologice din R. S. România, dr. Stancu Ilie, autorul ultimei monografii despre Rebreanu, cercetătoarea Nedea Burcă din colectivul de autori al ediției Rebreanu, dr. Valeriu Șuteu, redactor șef la Editura Științifică și Enciclopedică, Iordan Dăcu și Ion Nistor, redactorii la editurile „Minerva”, respectiv „Albatros”, Grigore Traian Pop, redactor șef la Animafilm, regizorul Pompiliu Gîlmeanu și operatorul de film Horia Bolboceanu, Marian Constantinescu de la Redacția publicațiilor pentru străinătate. Din județul gazdă, contribuții esențiale și inedite la evocarea autorului „Răscoafei” au avut-o: prof. univ. dr. doc. C. D. Păpăște, conf. univ. dr. Al. Olaru, conf. univ. dr. Ion Pătrașcu, dramaturgul I. D. Sirbu, prof. dr. Rodica Fireșcu, prof. dr. Marian Barbu, prof. dr. Tudor Nedelcea, Al. Fireșcu, secretarul literar al Naționalului craiovean, prof. C. M. Popa, Claudiu Moldovan.

Manifestările organizate sub formă de simpozion, mese rotunde, dezbateri, urmate de recitalurile actorilor și din fonoteca de aur de voce a scriitorului, desfășurate sub egida Comitetului Județean de Cultură și Educație Socialistă Doji și cu contribuția Teatrului Național, a Inspectoratului Școlar și a Bibliotecii Județene, s-au desfășurat la Teatrul Național, Liceul nr. 6 Craiova și Casa de Cultură a orașului Segarcea. De asemenea, a fost vizitată casa din Craiova în care a locuit Liviu Rebreanu.

TRAI NEDELCEA
BIBLIOTECII DIN TIMIȘOARA
OMAGIAZA PE REBREANU

Centenarul lui Liviu Rebreanu a oferit bibliofililor din Timișoara prilejul unor multiple manifestări. Săuta acțiunilor a fost inaugurată în aprilie 1985, când, la Olimpiada elevilor prezenți pentru acest concurs, Teatrul Național din Timișoara a găzduit expoziția documentar-bibliofilă: „Liviu Rebreanu”. A fost, fără îndoială, cea mai cuprinzătoare expoziție de carte, presă, manuscrise, fotografii, tablouri, grafică etc., toate aparținând bibliofilului prof. dr. Ion Iliescu. La vernisajul acestei expoziții unice (25 vitrine și tot atâtea panouri) a participat și Puța Florica Rebreanu. Cu această ocazie, bibliofilii Ion Iliescu și Cezar Apreotesei au realizat un pliant omagial, distribuit tuturor participanților la Olimpiada pe tară. Elevii și profesorii prezenți au manifestat un deosebit interes deopotrivă pentru expoziție, cit și pentru pliantul bibliofil.

Stimulați de acest prim succes, bibliofilii timișoreni au continuat seria de acțiuni consacrate centenarului lui Liviu Rebreanu.

Astfel, la Casa de Cultură a Studenților din Timișoara, profesorii Cezar Apreotesei, Ion Iliescu, Simion Simion au susținut un colocvium istoric-literar „Liviu Rebreanu”. Dezbaterile a avut loc în cadrul unei noi expoziții organizate de cercul de bibliofilie „Lucașfăruș”.

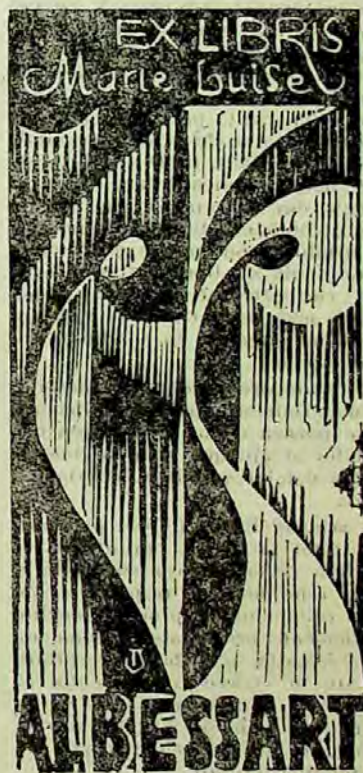
Invitați de forurile culturale din Jimbolia și Lipova, bibliofilii Ion Iliescu și Cezar Apreotesei au organizat expoziții bibliofile, însoțite de comunicări cu date inedite despre Liviu Rebreanu. Intrucit tot în această toamnă a fost sărbătorit și „Centenarul M. Sorbul”, expozițiile de la Jimbolia (organizată cu materiale do-

cumentar bibliofile din colecția Cezar Apreotesei) și cea de la Lipova (numai cu manuscrise și fotografii inedite aparținând lui Ion Iliescu), au avut ca notă distinctivă o tematică dedicată celor două centenare literare.

La Timișoara, în zilele aniversare, au mai fost organizate expoziții culturale „L. Rebreanu”, însoțite de expuneri, la Asociația Scriitorilor din Timișoara, la Institutul Agronomic, Casa Armatei și Cenaclul literar „I. Slavici”.

În perspectivă, cercurile de bibliofilie din Timișoara preconizează organizarea unor expoziții și simpozioane la Gura Hont, la Biblioteca Județeană Timiș și Casa Tineretului. Expoziția de la Universitatea din Timișoara se distinge prin includerea unei galerii de artă plastică „Rebreanu” în cadrul expunerilor documentar-bibliofile pe aceeași temă omagială.

prof. univ. Ioan ILIEI

De la descrierea bibliografică tradițională la descrierea bibliografică internațională standardizată (IV)

E. MATERIALE AUDIO-VIZUALE

Cele mai profunde schimbări în abordarea teoretică și în structura schemei de descriere s-au produs în tratarea catalografică a materialelor audio-vizuale (non-book materials), în cuprinsul textului ISBD (NBM) apărut în anul 1977. Schimbarea rezultă nu atât din faptul că noua schemă de descriere este altfel decât celelalte scheme ISBD specializate, ci din diferențele foarte mari față de regulile catalogării tradiționale.

Dacă înainte erau incluse în categoria „non-book materials”: atât manuscrisele, cit și cartografiile, publicațiile muzicale, înregistrările sonore, filmele și microfilmele, picturile, desenele și alte reprezentări grafice, acum delimitările pe categorii de documente sînt mult mai clare în textele ISBD. Astfel, ISBD (NBM) se referă numai la categoriile de documente care au ca purtători ai informațiilor înregistrarea sonoră, pe cea filmată și microfilmată sau microfotată, fotografia și alte imagini grafice. Totodată sînt cuprinse și documentele de tipul „multimedia”, în a căror componență pot intra ca anexe și unele materiale care constituie obiectul celorlalte ISBD — cărți, seriale, hărți, publicații muzicale.

Unele din materialele cuprinse în sfera „NBM” constituie reproduceri pe purtători moderni ale documentelor originale de tipul cărților, seriilor, cartografiilor etc., în scopul de a fi mai lesne conservate în colecțiile bibliotecilor, în condițiile crizei de spațiu.

În catalogarea tradițională, descrierea materialelor reproduse după originale pornea de la prezentarea originalului și ajungea abia în final la redarea datelor specifice materialului descris.

În schema ISBD (NBM) ponderea este total inversată, prioritatea în descriere revenind, așa cum este și firesc, reproducerei respective, iar datele originalului reprodus constituind elemente prezentate în zona notelor. Această schimbare de prioritate are în vedere considerentul că documentul nou obținut prin reproducere pe alt tip de purtător devine de fapt un nou document primar cu caracteristici proprii.

Schema este atotcuprinzătoare, înglobînd materiale foarte variate aînt din punctul de vedere al purtătorului, cit și al informației prezentate. Ordinea elementelor și punctuația sînt următoarele:

Titlul propriu-zis [Desemnarea generală a materialului] — Titlul paralel: alte informații despre titlu / prima mențiune de responsabilitate asupra titlului; următoarele responsabilități. — Mențiunea de ediție — Mențiunea paralelă de ediție / prima mențiune de responsabilitate asupra ediției; următoarele responsabilități, mențiunea suplimentară de ediție / prima mențiune de responsabilitate asupra ediției suplimentare; următoarele responsabilități. — Primul loc al publicării sau al furnizorului; următorul loc al publicării. Numele editurii sau al furnizorului [funcția furnizorului], data publicării sau distribuției [locul producerii], numele producătorului, data producerii. — Desemnarea specifică a materialului și extinderea acesteia: alte detali fizice; dimensiunile materialului; menționarea materialului insolit. — (Titlul propriu-zis al seriei) — Titlul paralel al seriei: alte informații despre serie / prima mențiune de responsabilitate asupra seriei; următoarele mențiuni de responsabilitate, ISSN al seriei; numerotarea în cadrul seriei. Titlul subseriei — Titlul paralel al subseriei: alte informații despre subserie / prima mențiune de responsabilitate asupra subseriei; următoarele mențiuni de responsabilitate, ISSN al subseriei; numerotarea în cadrul subseriei. — Zona notelor, — Numărul standard; Termenii de procurare și/sau preț.

Regulile expuse în ISBD (NBM) sînt mult mai amănunțite și mai precise decât cele ale catalogării tradiționale și chiar decât cele ale celorlalte ISBD specializate.

Comparația cu catalogarea tradițională se referă în special la două materiale de referință: codul de catalogare anglo-american din 1967 și Ghidul de catalogare și clasificare a colecțiilor din bibliotecile universitare.

Vechile norme de catalogare erau marcate de aceeași mentalitate a expunerii problemelor specifice ale altor materiale decât cartea spre regulile de descriere ale cărților. Odată

amănunțite aceste reguli nu se mai simțea necesitatea de a mai fi reevaluate și adaptate la specificul materialelor audio-vizuale, publicațiilor muzicale sau cartografiilor.

Materiale din categoria NBM avînd un caracter complex și prezentîndu-se aproape întotdeauna într-o formă mixtă, regulile de descriere sînt și ele mai numeroase și mai precise.

În zona titlului și a mențiunii de autor insistăm mai ales asupra situațiilor cînd materialele NBM sînt compuse fie din foarte multe lucrări cu titluri distincte, fie nu au titlu deloc. În ambele situații se recomandă redactarea unui titlu adecvat de către bibliotecar și menționarea acestuia pe locul titlului propriu-zis între paranteze drepte. În primul caz, se mai adaugă în notele de conținut titlurile numeroase ale lucrărilor cuprinse în material. Este cazul înregistrărilor sonore pe benzi care nu au fost intitulate sau al unor pelicule de tip antologic.

O altă regulă prezintă un interes deosebit și ar putea fi inclusă și în celelalte ISBD, mai ales la cărți: dacă un material constituie o parte dintr-o serie formată din mai multe componente (ca și o lucrare în mai multe volume), se poate alege una din cele două variante posibile: partea poate fi descrisă separat, cu menționarea titlului general în zona seriei sau se poate opta pentru descrierea pe două niveluri începînd cu titlul general la primul nivel și cu titlul părții la al doilea nivel.

Desemnarea generală a materialului este la fel de importantă pentru materialele NBM ca și în celelalte ISBD specializate. Pentru unitatea de lucru, în anexele ISBD (NBM) sînt prezentate două liste din care una cuprinde termenii standardizați recomandați în cazul limbii engleze în exprimarea noțiunilor respective: Braille, Kit (set), Microform (microformat), Motion picture (film), Multimedia, Sound recording (înregistrare sonoră), Videorecording (înregistrare video-sonoră) etc.

Ar fi deosebit de utilă stabilirea unei liste de materiale într-o terminologie unitară românească și pentru uzul bibliotecarilor din țara noastră.

Zona ediției este mai bogată în elemente bibliografice pentru a utiliza cit mai bine orice informație găsită pe materialele din categoria NBM, de obicei sărace în date prezentate pentru beneficiar.

În zona datelor publicării, în afară de elementele bibliografice obișnuite asupra cărora se oferă recomandări comune cu ale celorlalte ISBD, apare ca interesantă indicația de a se folosi anul producerii fizice a materialului pe locul datei de publicare, dacă aceasta din urmă lipsește. Dacă anul publicării este altul decât cel

al producerii și diferența respectivă prezintă interes, elementele se așează pe locurile indicate de schema ISBD. Exemplu: — London; National Sa-
verge Committee, 1971 (produs 1969)

Zona descrierii fizice începe cu desemnarea specifică a materialului și extinderea acestuia.

Pentru a utiliza o terminologie unitară, în anexa ISBD (NBM) există o listă de noțiuni care exprimă tipurile de materiale specifice, afiliate la categoriile mai largi expuse în lista GMD (desemnarea generală a materialului).

De ex. pentru „înregistrări sonore” există o listă de materiale specifice: casete, discuri, benzi.

Dacă materialul specific este format din mai multe componente, acestea se notează între paranteze rotunde:

1 diapozitiv (6 cadre duble).

1 set (3 role film, 1 hartă, 5 broșuri, 13 minerale).

„Alte detalii fizice” se referă la culoarea peliculei sau a materialului, ilustrațiile identificate în material etc.

Dimensiunile se redau în centimetri, specificând aspectul bi-sau tridimensional.

Materialul însoțitor se descrie prin aceleași metode recomandate la celelalte ISBD specializate.

Un capitol separat, de un interes deosebit îl constituie regulile referitoare la descrierea materialelor formate din mai multe componente, făcându-se distincție între componentele de același fel (de ex. mai multe discuri) și componentele de tip multimedia (de ex., un set compus din: diapozitive, ilustrații și broșuri). Materialele multimedia se recomandă a fi prelucrate prin metoda descrierii pe două sau mai multe niveluri, atunci când fiecare tip de component prezintă diferențieri bibliografice importante (titluri distincte, autori diferiți etc.).

*
* *

Prin suplețea schemelor propuse de ISBD și a multitudinii elementelor care pot fi reflectate în descrieri considerăm că noile reguli vor răspunde pe deplin necesităților de prelucrare și de regăsire.

În deosebi schemele ISBD specializate însoțite de textele explicative vor trebui traduse și puse la dispoziția bibliotecilor deținătoare de asemenea materiale în termen cât mai scurt. Noile reguli vor fi cu atât mai ușor de introdus în practica de catalogare cu cât catalogarea tradițională nu oferă detalii suficiente, ceea ce a făcut să se ajungă nu o dată la forme incomplete, neunitare sau hibride de reflectare.

Florica CÎMPEAN

Cartea pentru copii

Convorbire cu redactorul șef al Editurii „Ion Creangă”,
scriitorul Viniciu Gafița

Sevastia Bălășescu: Cercetînd rafturile bibliotecilor, cărțile expuse în vitrinele librăriilor sau în rafturile-expoziție, bibliografiile de specialitate, „Catalogul” publicat de-a lungul vremii de Editura Ion Creangă, volumele de istorie și critică literară, cărțile adunate în biblioteci personale — cititorul mai tinăr sau mai vîrstnic, dar și specialistul — iubitor al universului literar adresat copiilor descoperă în răstimpul a patru decenii o activitate ce impresionează prin miile de titluri și milioanele de exemplare. V-aș propune să facem o scurtă „călătorie în timp”, cunoscut fiind faptul că sinteți dăruit cu totul acestui domeniu al literaturii.

Viniciu Gafița: Încă din anul 1948, cînd a luat ființă Editura Tineretului, editarea cărții pentru copii s-a înseris ca o preocupare constantă care, pe parcurs, a căpătat o extindere tot mai mare. Astfel că, în 1969, cînd a luat ființă Editura Ion Creangă, exista deja o experiență în domeniu. Noua editură a pornit la drum cu un program ce își propunea, în primul rînd, largirea tematică și diversificarea genurilor și speciilor literare conform cerințelor de formare a noii generații. Iată cuprinsul primului „Catalog” al editurii: Literatură pentru preșcolari și Proză (originale), Proză (traduceri), Versuri (originale), Versuri (traduceri); Cărți de colorat. Cărți de desenat. Cărți ștanțate; Literatură pentru școlarii mici — Proză (originale); Povestiri istorice — Proză (traduceri), Versuri (originale), Versuri (traduceri); Teatru; Colecția „Prima mea bibliotecă”; Colecția „Traista cu povești”; Colecția „Povestiri nemuritoare”; Literatură pentru pionieri și școlari — Proză (originale), Proză (traduceri), Versuri (originale); Colecțiile „Biblioteca școlarului”; „Preludii”; Colecția „Icar”; „Clubul temerarilor”; Literatură de informare; Literatură științifico-fantastică; Literatură în limba maghiară; Literatură în limba germană; Indice alfabetic pe autori.

S.B.: Au apărut, pe parcurs, unele modificări?

V.G.: Sub semnul îmbunătățirii structurii planului editorial, au fost operate unele schimbări. De exemplu, „Biblioteca școlarului” și-a ex-

tins aria tematică și pentru elevii din clasele I-IV, la alte colecții s-a renunțat pe parcurs. În schimb, au apărut unele noi. Așa cum este colecția „Biblioteca pentru toți copiii” — cu lucrări din literatura română și străină — însumînd peste 80 de numere. Axată inițial pe proză, ea a inclus, pe parcurs, poezie și basme. Sau colecția „Biblioteca contemporană”.

S.B.: Dar seria „Biblioteca de aur a copiilor”...?

V.G.: Deosebit de îndrăgită de către cititorii noștri, și datorită aspectului grafic de calitate, această serie le-a oferit posibilitatea cunoașterii scrierilor din Petre Ispirescu, Ion Luca Caragiale, Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Otilia Cazimir, Frații Grimm, H. Ch. Andersen, W. Hauff ș.a.

S.B.: Să ne oprim puțin asupra altor două colecții: A.B.C. și ALPHA.

V.G.: A.B.C.-ul se adresează copiilor pînă la 9 ani cu lucrări despre fenomene și evenimente din natură și societate. Structurată pe trei serii — științele naturii, științele tehnice și științele istorice — colecția a oferit micilor cititori titluri ca: Locomotive românești, Ana Ipătescu, Automobilul, Aurel Vlaicu, Magnetul, Pinguinii, Peșterile, Henri Coandă, Grigore Antipa, Meșteri vestiți ai țiparului.

Colecția ALPHA caută să familiarizeze copiii, la nivelul lor de înțelegere, cu diverse probleme ale științei, accentuînd ideea că nimic nu se obține fără muncă, fără efort, mai ales în cazul oamenilor de știință. Iată și cîteva titluri: Tehnica folosește „brevetele” naturii; Chimia în slujba omului, Calculatorul electronic „unealta” secolului, Prin Africa, Uzina Terra..., Aqua, Cosmos, Flora. Merită menționată și seria Enciclopedia lucrărilor practice pentru copii (8 volume) alcătuită pe baza sugestiilor făcute de către persoane adulte dar și de către copii.

S.B.: Care este locul cărții cu problematică istorică?

V.G.: Fără să fie constituită ca o serie, este prezentă sub emblema „Virtuți strămoșești”.

S.B.: De altfel, istoria — fie sub formă de roman, fie de povestire — apare și în alte colecții.

V.G.: Selecția materialului se face conform anumitor criterii, corespunzătoare cerințelor educației tine-

rei generații în spiritul dragă față de patrie, față de trecutul și prezentul ei.

S.B.: Sub aspectul limbii, al limbii române scrise și vorbite, corect, cum s-a achitat editura de această dificilă sarcină dar deosebit de importantă, mai ales că se adresează unui public cititor în plină formare?

V.G.: Am militat, și sper că nu am abdicat de la ceea ce ne-am propus, de a cultiva o frumoasă limbă românească, respectând ortografia, morfologia și sintaxa recomandate de Academia Română. Cartea pe care o editează instituția noastră este, în exclusivitate, pentru copii și nu pentru studii științifice, lingvistice, estetice sau stilistice.

S.B.: Răsfoind reviste, ziare, lucrări de istorie și critică literară am constatat că nu întotdeauna sînteți înțeleși prin prisma scopului educațional-instructiv pe care vi l-ați propus drept criteriu de editare.

V.G.: Consider că încă se dă puțină atenție literaturii pentru copii. Nu i se înțelege importanța. Spre deosebire de atitudinea radioului și a televiziunii care au popularizat cartea pentru copii în scopul concret al educării.

S.B.: Cum își face cunoscute editura strădanile ei în rîndul larg al publicului cititor?

V.G.: O modalitate reprezintă întâlnirile cu cititorii și cu educatorii, care nu se limitează doar la prezentarea unei cărți, ci devin „tribune” literar-artistice construite pe specificul vârstei audientului.

S.B.: Ați amintit de educatori. Cum se concretizează colaborarea cu învățămîntul?

V.G.: În condiții foarte bune, pe bază de colaborare și schimb de informații. Căutăm să sprijinim procesul de învățămînt prin literatura adecvată atît tematic, cît și pe grupe de vîrstă.

S.B.: Tirajele reprezintă o problemă?

V.G.: Nu. Editura beneficiază de tiraje foarte mari pentru titlurile prevăzute în bibliografia școlară.

S.B.: Cum se conturează în perspectivă activitatea editurii?

V.G.: În primul rînd, căutăm să îmbogățim tematic literatura cu subiecte inspirate din istoria poporului nostru și din prezentul ce se derulează sub ochii beneficiarilor noștri, „schimbul de mîine” cum s-ar spune. Preconizăm realizarea unei colecții „Cunoștințe folositoare”. De asemenea, căutăm să dăm o mai mare extindere repovestirilor după operele clasice ale literaturii române și universale. Vom continua publicarea de opere pentru copii ale scriitorilor de limbă germană și maghiară din țara noastră, precum și traduceri din limba română, în aceste limbi. Editura are și o bogată activitate de export pe baza comenzilor făcute de firme străine. Traduse în limbile engleză, franceză, rusă, germană, polonă, cehă, bulgară, creațiile scriitorilor români sînt cunoscute de milioane de copii din alte țări. Cărțile editurii noastre sînt apreciate peste hotare atît din punct de vedere al conținutului, cît și din punct de vedere al realizării grafice. Editura Ion Creangă se poate mîndri cu numeroase premii internaționale.

S.B.: Există o instituție pe care nici o editură nu o ignoră...

V.G.: Vă referiți, desigur, la bibliotecă. Pentru noi, bibliotecile pentru copii reprezintă „antenele” noastre în perceperea celor mai fine nuanțe ale opiniilor scriitorilor privind munca noastră și produsele ei finite: carte. Și ținem seama de ele.

Convorbire realizată de
Sevastia BALĂȘESCU

INFORMARE DOCUMENTARĂ

În sprijinul bibliotecilor specializate din întreprinderi și instituții

ABC-ul informării

Prelucrarea documentară preliminară

Pentru cunoașterea categoriilor, speciilor și subspeciilor de literatură tehnico-științifică și pentru caracterizarea acestora după format este necesară determinarea unor elemente care pot permite identificarea rapidă a materialului documentar în structura fondului documentar. În acest sens, se organizează prelucrarea documentară preliminară, care constă în examinarea elementelor de identificare și caracterizare privind forma de existență a materialului documentar, în scopul organizării evidențelor necesare regăsirii acestuia.

Pentru a putea răspunde acestui scop, este necesară elaborarea unui instrument de semnalare, pentru fiecare material documentar, care să conțină elementele necesare asigurării răspunsurilor la solicitările beneficiarilor (criterii tematice, categorii de literatură tehnico-științifică, limbi de comunicare ș.a.).

Semnalarea individuală se realizează prin evidența individuală, fișă de catalog,* care conține o referință bibliografică (în cazul automatizării evidenței se înregistrează direct referința bibliografică).

(Referința bibliografică reprezintă un ansamblu de date ordonate potrivit unor reguli stabilite, necesare identificării unui document sau a unei părți de document într-un fond documentar.)

Operația de determinare a elementelor necesare întocmirii referinței bibliografice se definește ca descriere bibliografică. În scopul caracterizării documentelor științifice și tehnice, se realizează descrierile bibliografice, care constau în prezentarea acelor elemente caracteristice, minimum suficiente pentru definirea documentului, așezate într-o ordine stabilită, servind drept bază pentru identificarea și regăsirea documentelor după datele lor bibliografice. Descrierea bibliografică este necesară pentru alcătuirea indexurilor și pentru efectuarea trimiterilor conținute în genul referativ de literatură tehnico-științifică

* N.A. Apariția fișei de catalog a generat expoziția frazei documentare.

și documentării (III)

(Forme de descriere bibliografică a documentelor a apărut încă din antichitate, o dată cu crearea cataloagelor pentru colecțiile de lucrări scrise. Privitor la regulile pentru descrierile bibliografice practicate în antichitate, savantul grec Calimah, în lucrarea sa bibliografică care datează din anul 250 î.e.n., evidenția pe primul loc numele autorului, apoi titlul și primele rânduri din fiecare lucrare, precum și datele de elaborare a acesteia. În secolele care au urmat, dezvoltarea cataloagelor a fost strins corelată cu dezvoltarea culturală a societății, reprezentată prin preocuparea pentru scrierea și colecționarea cărților care constituiau o valoare și necesitau o evidență strictă. O dată cu apariția și răspândirea rapidă a lucrărilor tipărite, descrierile bibliografice au părăsit aspectul unor liste de inventar, completându-se cu elemente noi — numele editorilor, locul și anul apariției cărții — devenind astfel un mijloc de bază pentru descrierea fondurilor documentare.)

Descrierile bibliografice au la bază reguli general independente de tipul documentelor și de scopul urmărit prin descrierea acestora.

(Astfel, de exemplu, între descrierile bibliografice pentru cataloagele de bibliotecă și cele pentru indexurile bibliografice pot apare, uneori, diferențe, cele din urmă având un scop mult mai restrâns și mai precis. În același timp, trebuie să existe o legătură reciprocă între cele două descrieri, deoarece ambele indică același material documentar. Legătura reciprocă se realizează prin începerea ambelor descrieri cu același cuvinte, care reprezintă caracteristicile cele mai importante pentru documentul dat. Aceste caracteristici sînt: numele autorului individual al documentului, denumirea instituțiilor sau organizațiilor care răspund de publicarea documentului.)

Descrierile bibliografice se alcătuiesc pe baza unor reguli bine definite, în funcție de tipul publicației, sursa fiind documentul în totalitatea lui (vezi STAS 6158-77).

(1)	(2)	
	(3)	
	(4) (5) (6)	
	(7)	
	(8)	
		(10)
(9)		

(1) Cota
 (2) Autor (nume și prenume)
 (3) Titlul lucrării (titlul tradus)
 (4) Locul apariției
 (5) Editura
 (6) Anul apariției
 (7) Paginația
 (8) Note
 (9) C.Z.U. (clasificare zecimală universală)
 (10) Sigla unității deținătoare

Fig. 1. Fișă de catalog pentru cărți

Nr. de inventar al catalogului	C.Z.U.	Cod CUPS	Clasificarea unitară a produselor și serviciilor
Nr. P.T.	19 45	Cod SIRUES	
Autor	Titlu Subtitlu		Codul unității economice după SIRUES
Tipul documentului	Țara		
pag. Nr. figi tehnice. Jan			
Descriptori			Cuvinte cheie

Fig. 2. Fișă catalog pentru prospecte și cataloage industriale

Fișele de catalog au apărut din necesitatea cunoașterii organizării categoriilor de literatură științifică și tehnică clasice (ziar, reviste, cărți, publicații); nu a fost necesară tipizarea datelor bibliografice pe foaia de carton, dar s-a standardizat formatul și liniatura acestuia (vezi fig. 1).

Revoluția tehnico-științifică a generat apariția celorlalte specii de

literatură tehnico-științifică, fapt ce a impus tipizarea datelor bibliografice conform speciei de literatură tehnico-științifică (standard, brevet, catalog industrial, traduceri, manifestări tehnico-științifice, microformate, benzi magnetice ș.a.) generând fișe de catalog specializate (vezi fig. 2, 3 și 4).

Pentru completarea fișelor de catalog este necesară observarea as-

Minicalculatorul în organizarea bibliotecii

	(21)	(51)
	(22)	
	(71)	
	(72)	
	(54)	

(21) Dosar număr
(51) Clasificarea internațională
(22) Data înregistrării
(71) Solicitant
(72) Inventar
(54) Titlul invenției

Fig.3. Fișă de catalog pentru brevete

Indicativ și număr standard	
Colecție standarde - Nr. Inv.	
Inlocuiește	
Titlul	
Subtitlul	
An _____ Nr. pag. _____ file _____ tab. _____ formule _____ planșe _____	
Standarde similare	
Elaborat de	Descriptori
Aprobat de	

Fig.4. Fișă de catalog pentru standarde

pectelor fizice, răsfoirea documentului (sau derularea acestuia), citirea elementelor editoriale și completarea acelor date bibliografice ce răspund cîmpurilor de caracterizare din fișa de catalog sau conform cerințelor standardizate. Aceste operații fac parte din prelucrarea documentară preliminară.

Insumarea fișelor de catalog/referințe bibliografice după anumite cri-

terii (alfabetic: persoane, subiecte, tematic ierarhizat; specii și genuri de literatură tehnico-științifică; natura suportului) constituie catalogul fondului documentar specializat. Catalogul rezultat din însumarea acestora, deținut de aceeași unitate, formează catalogul cumulativ.

Este unanim recunoscut faptul că operațiile de bibliotecă pot fi îmbunătățite prin aplicarea principiilor și metodologiei științifice, prin folosirea echipamentelor moderne. Calculatorul cu întregul său apanaj de calitate a pătruns în viața bibliotecilor încă cu peste trei decenii în urmă. Insolit din punct de vedere fizic, dar masiv din punct de vedere al preocupărilor. Dacă în anii '60, bibliotecarii se gîndeau sau chiar foloseau uneori megacalculatoare, fie cooperînd între ei, fie apelînd mai adesea la institutele lor tutelare, prețul acestora fiind deosebit de ridicat, în anii '70 ei și-au îndreptat atenția spre minicalculatoare, pentru ca în ultimii zece ani opțiunea majorității să fie pentru microcalculatoare. Microcalculatoarele sînt apte să îndeplinească multe din funcțiile unei biblioteci, ca, de exemplu, gestiunea împrumuturilor, achizițiilor, producerea fișelor de catalog, înmăzazinarea colecțiilor, cercetarea referințelor bibliografice etc. Pertinente pentru fonduri de publicații ce includ pînă la 200 000 de documente, microcalculatoarele sînt capabile să răspundă concomitent la 20-60 de beneficiari, nu au nevoie de un spațiu mare pentru amplasare și nu cer condiții speciale de temperatură. În plus, sînt mult mai puțin costisitoare.

Ce este de fapt un microcalculator? Microcalculatorul este un sistem de calcul a cărui unitate centrală este implementată cu ajutorul unui microprocesor (integrat). (Procesorul este un echipament sau un dispozitiv capabil să execute un set de instrucțiuni, să formeze adresele lor și să citească într-o memorie care păstrează programul pe durata executării lui. Microprocesorul este un procesor realizat cu un număr redus de componente integrate pe scară largă și deosebit de ieftin.) Datorită facilităților de structură a sistemului în jurul unei magistrale (multimea conductoarelor folosite în comun de mai multe unități funcționale pentru transmiterea semnalelor care codifică un vector binar) oferite de microprocesor și numărului mic de interfețe (dispozitive ce permit comunicarea a două echipamente cu caracteristici funcționale deosebite), acest sistem de calcul are un preț de cost redus și poate fi utilizat în aplicații de amploare mare dar

Emil VLAD

care nu necesită o viteză de prelucrare deosebit de ridicată. Sub-sistemul soft-ware (totalitatea programelor și a preocupărilor corespunzând realizării acestora) este simplu și, de obicei, este implementat prin simularea microprocesorului pe un sistem de calcul folosind limbaje la nivel înalt.

Alegerea unor criterii de lucru care să se potrivească cu interesele unei biblioteci și cu caracteristicile unui microcalculator necesită reflecție din partea organizatorilor. Ținând seama că înșși calculatorul a fost creat urmărindu-se modul de rezolvare a problemelor de către om, prin analogie cu modul de lucru al bibliotecarului, se poate construi o schemă pertinentă și eficientă de muncă pentru microcalculator, dobândindu-se un spor real în lărgirea și aprofundarea unor operații și în viteza de obținere a rezultatelor. La elaborarea sistemului trebuie luate în considerare tipurile de documente de care dispune biblioteca, metodele manuale folosite până în momentul introducerii microcalculatorului, fișierele existente etc.

În funcție de profilul bibliotecii se situează cimpurile necesare diferitelor tipuri de documente: cimp autor, cimp titlu, cimp cuvinte-cheie etc. Se pot crea sute de cimpuri dacă este necesar. Punind la punct un astfel de sistem, bibliotecarul poate îngloba până la 800—1000 de caractere într-un cimp. În această etapă, de concepție, bibliotecarul trebuie să se decidă ce tip de indexare vrea să adopte: directă, inversată, uniterm, automată. Cimpurile, la rândul lor, pot fi împărțite în subcimpuri (1 la 3 subcimpuri). Astfel, pentru un cimp dat, un subcimp poate cuprinde „anul, luna, ziua”. În cazul indexării subcimpului unui congres, se poate indexa doar numărul congresului sau simbolul unei date, celelalte elemente ne fiind necesare. În scopul limitării dimensiunii notițelor bibliografice, a reducerii timpului de sesizare și pentru diminuarea erorilor se apreciază în mod deosebit rolul tabelelor de validare. Într-o tabelă de validare fiecărui cuvânt-cheie i se poate atribui un cod format din 1—10 caractere și o etichetă (redactare) incluzând 1—50 de caractere. Codul este înregistrat în fișierul bibliografic, iar eticheta sa poate fi utilizată la sesizare și poate apărea la afișaj sau atunci când se editează materialul (decodificare).

Un sistem construit pentru microcalculator acceptă mai multe baze de date disjuncte. La rândul ei, fiecare bază de date poate fi divizată în segmente sau domenii, de pildă

până la 100 de compartimente. Un segment reprezintă o categorie largă de documente: de pildă, studii monografice, din cadrul bazei rapoarte—studii. Baza „Publicații” poate fi segmentată pentru a prelua cărți, articole etc. Bibliotecarul hotărăște pentru fiecare segment, domeniul sau tip de document la ce bază trebuie atașat, ce nivel bibliografic trebuie folosit etc. Pentru fiecare cimp reținut el fixează repetitivitatea maximă corespunzătoare fiecărui fișier, adică ce ocurențe vor fi admise (citi autori, cuvinte cheie etc.).

În pregătirea judicioasă a sistemului pentru microcalculator fixarea structurii și stabilirea modalității de funcționare a diferitelor fișiere este de maximă importanță. Aceste fișiere asemănătoare cu cele clasice, manuale, reprezintă totodată o serie de caracteristici deosebite.

Fișierul bibliografic include toate notițele înregistrate în format variabil; numărul de referință urmat, pentru fiecare cimp al segmentului, de codul său intern și de datele de sesizare.

Fișierul index cuprinde, pentru fiecare cuvânt cheie provenind dintr-un cuvânt dat, lista numerelor de referință ale tuturor notițelor unde a fost găsit. Fișierul lexic este de fapt dicționarul tuturor cuvintelor cheie extrase din totalitatea cimpurilor indexate. Dispune pentru fiecare cuvânt-cheie de un contor al utilizărilor sale în cercetare, de un pontator conectat la fișierul de sinonime și de un salt pentru teazaur. În plus, pentru fiecare cimp la care se referă, el înregistrează numărul documentelor indexate.

Fișierul auxiliar stochează acei termeni intilniți o singură dată și denumiți „candidați descriptori”, doar dacă apar a doua oară ei vor fi indexați automat. În timpul indexării.

Fișierul de sesizare tratează notițele cu format variabil, identic cu cele ale fișierului bibliografic, care sînt în curs de sesizare, ce urmează să fie transferate după un timp în fișierul bibliografic, fișierul index, fișierul lexic și eventual în fișierul auxiliar.

Un ansamblu format din fișiere principale este utilizat pentru majoritatea programelor: **fișierul maestru** sau model care definește bazele, cimpurile; **fișierul beneficiar** care controlează accesul la sistem și înregistrează statisticile necesare sistemului și **fișierul mesaje** care poate cuprinde până la o mie de mesaje.

Alte fișiere, ce pot fi luate în considerare și proiectate, sînt **fișierul tabelelor**, care servește la validarea datelor de sesizare la co-

dificare și decodificare, fișierul sinonimelor care secondează pe beneficiar în faza de căutare, **fișierul imprumut** care ține evidența imprumuturilor și **fișierul editări** care înregistrează răspunsurile la solicitările făcute de beneficiari.

Fișierul beneficiar cuprinde date despre beneficiar, accesul său la diferite servicii ale bibliotecii (exemplu: durata imprumutului, numărul maxim de documente pe care le poate imprumuta etc.). Fișierul întocmește în mod automat statistici referitoare la imprumuturi pe un an și pe cinci ani, la numărul de referințe vizualizate, precum și la cele tipărite. Orice fișier poate fi editat atît în scopul securității informațiilor, cît și pentru a servi ca indexuri în vederea controlului și corecturilor.

O serie de prelucrări sînt necesare în vederea transmiterii ulterioare în diferite fișiere. Astfel, zilnic se prelucrează fișierul de sesizare pentru a transfera notițele în fișierul bibliografic, index, lexic, auxiliar. Reindexarea fișierului bibliografic se efectuează bază cu bază. Operația îngăduie transferarea notițelor din fișierul bibliografic în cel de sesizare. Apoi sînt șterse datele respective din fișierele bibliografic, lexic, index, auxiliar pentru baza respectivă și se trece în mod automat la indexarea fișierului de sesizare. Operația se face atunci cînd apar noi dispoziții de lucru sau cînd sînt necesare unele modificări. Operația se face maximum o dată pe trimestru sau chiar pe semestru.

Pentru a se răspunde cererilor de informare bibliografică, zilnic se editează pe baza materialelor negăsite din fondurile bibliotecii, respectiv din fișiere, schița bibliografică imprimată, conținînd o pagină de gardă cu numele și adresa solicitantului, expunerea completă a strategiei de căutare și lista notițelor obținute în stilul de prezentare adoptat de sistem.

Somațiile pentru împrumuturile nerestituite la timp sînt editate pe liste, precizîndu-se date bibliografice și numărul de zile depășit. În mod automat un împrumut solicitat poate fi refuzat atunci cînd un beneficiar nu a restituit la timp un împrumut anterior.

Introducerea microcalculatorului înseamnă cu mult mai mult decît reiese din enumerarea de mai sus, care a încercat doar să sugereze potențele acestui instrument, ca de pildă cercetarea interactivă a colecțiilor de către beneficiar, difuzarea selectivă a informațiilor etc. etc., dar despre aceasta vom reveni cu un alt prilej.

Eliza ROMAN

Microformatele—o nouă dimensiune biblioteconomică (XIII)

În țările unde producția micrografică este dezvoltată, s-au întreprins numeroase cercetări urmărindu-se reacțiile cititorilor față de acest suport informatic. O astfel de cercetare a fost realizată în S.U.A., în anul 1975, în laboratoarele Companiei telefonice Bell, în rîndul cititorilor care consultau rapoartele tehnice. Din cei 100 de subiecți anchețați, doar 25 studiau rapoartele în adîncime, 75 numai le răsfoiau. Dintre aceștia din urmă, 43 consultau mai întîi rapoartele pe hîrtie, lăsînd microfîșa spre a fi cercetată mai tîrziu. Niciuna din cele 25 de persoane, care cercetau rapoartele în adîncime, nu făcea lectura acasă, așa cum proceda cu rapoartele pe hîrtie. Concluzia autorilor studiului era că, deși cititorii privesc cu rezervă acest purtător de informații, editarea rapoartelor tehnice pe microformate nu va afecta în nici un fel lectura oamenilor de știință sau tehnologiilor. Aceștia nu refuză microformatul, ca suport al informației, critica lor îndreptîndu-se spre neajunsurile tehnice datorate slabei calități a aparatelor de lectură și a înșesii produselor micrografice.

Avantajele stocării informațiilor pe microformate au fost subliniate în aproape fiecare capitol.

Vom proceda acum la o enumerare a acestor avantaje:

— alternativă unică la creșterea exponențială a documentelor tipărite; economie de spațiu (98 la sută comparativ cu hîrtia); difuzare rapidă, datorită greutății reduse (99 la sută în raport cu hîrtia); economie de timp în cercetările documentare, la căutarea datelor, datorită informațiilor stocate compact; posibilitatea realizării de duplicate și copii pe hîrtie, direct lizibile, la un preț mult inferior produselor originale; clasificare și organizare la raft simplă datorită unității de format; editare facilă și posibilități de reactualizare a informației în cazul microformatelor COM; creșterea indicelui de pertinentă a informațiilor prin concentrarea informațiilor; securitatea informației arătînd exemplarelor de siguranță păstrate în depozite speciale; posibilități unice de a pune în valoare documente destinate unei circulații limitate, dar de un mare interes științific sau economic; accelerarea circulației informațiilor prin simplificarea proceselor de prelucrare documentară.

Dezavantajele stocării informațiilor pe microformate au fost și ele evidențiate de numeroși cercetători, îndeosebi de adversarii acestor purtători de informații.

Rezervele cercetătorilor față de microformate sînt destul de numeroase. Unele dintre acestea sînt datorate unor cauze obiective, altele sînt pur și simplu de ordin subiectiv. Există specialiști care făcînd distincția între utilizarea activă (a documentelor cu valoare pasageră utilizate pentru nevoile curente de informare) și utilizare arhivară (a documentelor înregistrate și stocate în biblioteci pentru o perioadă mare de timp) a produselor micrografice, acceptă microformatele doar pentru stocarea documentelor cu valoare pasageră.

Ceea ce cititorilor le displace în primul rînd este aparatul de lectură, dispozitivul optic pentru lectura microformatelor, care se interpune între utilizator și text. Dacă în prezent, realizarea unor aparate de lectură, de bună calitate, permite o lectură la domiciliu agreabilă, aceasta însă nu va putea fi făcută niciodată în timpul călătoriilor, cum se procedează frecvent cu cartea, ziarul și rapoartele tehnice.

Mulți cititori, în cazul unei lecturi de durată, acuză oboseala ochilor. Este o senzație asemănătoare cu cea resimțită de o persoană care urmărește mai multe ore programul televizorului. Cauzele acestei oboșeli sînt următoarele: efortul îndelungat de concentrare; lectura unor produse micrografice de slabă calitate (dublarea imaginii, contrast slab, contrast puternic etc.); efortul în a urmări trimerile încrucișate în vederea regăsirii anumitor cadre.

Un alt impediment privește incompatibilitatea dintre echipamentul de lectură și produsele micrografice. Deși s-a reușit astăzi să se impună pe plan internațional anumite standarde atît în privința formatelor de înregistrare, cit și a echipamentului de exploatare, ceea ce a permis dezvoltarea cooperării între diferite institute de informare ale căror produse micrografice au devenit compatibile, există încă în lume importante firme producătoare care nu respectă standardele internaționale.

Eliminînd motivele de ordin subiectiv, dezavantajele utilizării microformatelor ar fi următoarele:

A. Aparatul de lectură: controlul insuficient al sursei de lumină (ilu-

minarea ecranului); lentile invariabile; ecran cu poziție fixă.

B. Calitatea fotografică a microcopiei: fotografierea nereușită a originalului; original imperfect.

C. Acces bibliografic: instrumente interne și externe de regăsire deficitare.

D. Formate: existența încă a o serie de produse micrografice nestandardizate.

E. Copiere: dificultăți în obținerea de copii; costuri ridicate ale microcopiilor.

F. Implicații fiziologice: oboseala ochilor; efort fizic intens.

G. Ambient: controlul insuficient al luminii în sala de lectură; absența spațiilor pentru luarea notelor.

Fără îndoială, cele mai multe din aceste dezavantaje sînt ușor de eliminat — rămînduși cîteva care urmează să fie înlăturate în timp.

Avantajele economice ale microformatelor, cum am avut prilejul să arătăm în capitolele precedente, sînt de un mare interes pentru știință și tehnologie. Trebuie reținut că microformatele sînt exploatare, în primul rînd, pentru valoarea lor proprie și nu ca înlocuitoare ale cărților. Domeniile de mare interes pentru microformate sînt tocmai acelea care rămîn nerentabile pentru producția de carte. Este vorba, între altele, de sistemele de consultare și referință, unde problemele oboșelii, în general, nu se pune — ochiul urmărind ecranul pentru o scurtă perioadă. Apoi, în ultima vreme au apărut aparate de citit tot mai perfecționate care permit o lectură îndelungată.

dr. Mircea REGNEALĂ

P 1

Col. Nr. 21

Biblioteca lui Liviu Rebreanu

Reconstituirea unor biblioteci particulare ale unor personalități ale culturii românești (Stolnicu C. Cantacuzino, C. Brâncoveanu, Mavrocordat, M. Eminescu, Ion Creangă etc.), constituie o îndubitabilă necesitate, ea având darul de a aduce noi elemente fișei biografice, de a arăta orizontul cultural-științific sau al influenței altor confrăți asupra operei creatorului în cauză. Cu atât mai mult se cuvenea reconstituirea, acum în anul aniversar, bibliotecii autorului **Răscoalii** cu cât acesta fusese acedat, de către cei care-l cunoșteau unilateral activitatea, ca fiind un scriitor „elementar”, „incult”, cu o pregătire mediocră. Deși această reconstituire nu face obiectul unei cărți anume, ci doar un mic capitol dintr-o carte mare, intitulat prin vorbele lui Rebreanu: „M-am sculat de o sută de ori să consult lexicoanele, cărțile, harta”, Stancu Ilin are meritul incontestabil de a elucida, lapidar, dar pertinent, această problemă. Neînțelegerea deplină a capacității intelectuale a marelui romancier se datorează și faptului că Mihai Dragomirescu și Eugen Lovinescu, primii săi îndrumători în ale creației literare, deși s-au extaziat în fața lecturii tinărului scriitor, căruia ei înșiși i-au imprumutat cărți de filozofie, au neglijat acest aspect în scrierile lor.

Valorificând plenar manuscrisele și corespondența rămasă de la Liviu Rebreanu, printr-o muncă aridă, fără glorie doar pentru acei cunoscători superficiali ai fenomenului în sine, Stancu Ilin peruce de așadar la înlăturarea unei imagini false despre marele romancier.

Rebreanu și-a început constituirea bibliotecii personale încă din perioada sa transilvană, adică înainte de 1909, dată la care el se strămută în București. La început, își cumpăra cărțile apărute în colecții de masă, fiind mai ieftine, dar cu o selecție de rigoare, ale unor scriitori sau filozofi renumiți: E. Madach, Thomas Mann, Nietzsche, C. Rădulescu-Motru, Knut Hamsun, C. Dobrogeanu-Gherea, Al. Russo, Shakespeare, Cehov. Apoi, pe măsura unei ușoare creșteri a posibilităților materiale, își colecționează, sistematizat, lucrările scriitorilor clasici ai literaturii universale: Balzac, Stendhal, Maupassant, Goethe, Schiller, Hardy, Proust, Tolstoi, Dostoievski, Gorki etc. O fișă din arhiva sa atestă această preo-

cupare programatică: „Opere de completat în bibliotecă: Delavrancea, Ionel Teodoreanu, Lovinescu, Sadoveanu, Kant din Reclam, Torouțiu, Studii și documente III și IV, Convorbiri literare, ian-febr. 1933 — Mite Kremnitz, Amintiri fugare despre Eminescu, Gide, Le Journal des Faux-Monnayeurs” (citată după Stancu Ilin). Printre cărțile sale figurează și un miscelaneu scris în sec. al XVII-lea. De altfel, biblioteca sa, totalizând circa 8.000 de volume (fiind una din cele mai mari biblioteci aparținând unui scriitor român) are un caracter enciclopedic, cu cărți și periodice de filozofie, istorie, estetică, sociologie, politică, economie, științele naturii, astronomie, fizică, chimie, alături de, firește, cele de literatură. Dar biblioteca sa nu era un „Turn Babel” în sensul imaginat de Borges, nu forma „un depozit de cărți, ci o bibliotecă funcțională... Pentru Rebreanu, cărțile erau instrumente de lucru, incintătoare, ale cunoașterii și fanteziei, cum precizează Stancu Ilin. Ca orice intelectual în sensul real al cuvântului, el se refugiase în bibliotecă, creîndu-și o stare de evadare din realitatea imediată, deseori potrivnică lui, aici găsim și mediul ambiant propice creației: actul lecturii, cunoscut în taină era o pasiune care l-a provocat și mici neazuri, ca cel din 1907 pe cînd se afla ofițer la Pesta, „colonelul Schnörch, un șovinist patentat”, îl dușmănea pentru că subalternul său avea o „bibliotecă românească”.

Biblioteca lui L. Rebreanu, voluminoasă și valoroasă în același timp, și-a găsit după moartea scriitorului, adăpostul binemeritat în cea mai de seamă instituție științifică din țară, grație donației soției și fiicei scriitorului, Fany și Puia-Florica Vasilescu-Rebreanu, donație acceptată în cadrul sesiunii generale extraordinare a Academiei Române din 18 decembrie 1947. Această danie de marcă, pioasă datorie față de memoria lui L. Rebreanu, fost membru activ al Academiei Române, a rămas, așa cum preconizau donatoarele, „o mărturie vie a preocupărilor sale permanente, a ambianței spirituale în care s-a dezvoltat întreaga sa gândire și activitate, închinată promovării culturii românești și prezenței ei active în cultura umană”

dr. Tudor NEDELCEA

Biblioteca Județeană Constanța, CARTEA. *Buletin metodic și bibliografic*. Coordonator: Dumiriu Constantin-Zamfir. Redactor: Eugen Marinescu. Constanța, 30, nr. 4/1985. 77 p. multigr. Ceea ce caracterizează ultima apariție a „periodicului” constănețean este o mutare a accentului de la aspectul metodicobibliografic, la cel metodicobiblioteconomic: de fapt o caracterizare și mai corectă ar fi: imbinarea echilibrată, armonioasă, a celor două corodone de conținut.

Partea bibliografică, cum de altfel ne-au obișnuit de mult autorii, are în primul rând un caracter aniversar, de astă dată 30 decembrie, „Decada cărții românești” și „Pontica”, iar la „Calendar cultural” — Gheorghe Ionescu-Sisest, Mihai Sorbul, Grigore Alexandrescu. Liviu Rebreanu. Bibliografiile sînt judicioas prefațate prin prezentarea respectivelor evenimente sau, în medalion, a personalităților aniversate. De asemenea, ele depășesc, în cele mai multe cazuri, caracterul strict enunțativ, fiind ilustrate antologic, ceea ce e benefic pentru micile biblioteci cu colecții limitate.

Rubrica „Vitrina cărții adrogene” realizează, prin recenzii, pagini de bibliografie locală, cel mai adesea, ca și în acest număr, de interes pentru economia județului.

Partea metodicobiblioteconomică, bogată și diversă, răspunde nevoilor perfecționării activității bibliotecare în județ și, în consens cu această cerință, ale ridicării calificării și culturii profesionale a lucrătorilor din bibliotecă.

Un prim material din această secțiune tematică îl constituie, în cadrul rubricii „Biblioteca și actualitatea economică-societății și politice”, o „Sinteză a indicilor de bază ai bibliotecilor orașenești la sfîrșitul semestrului I” — elocventă, clară și fără comentarii, prin cifrele referitoare la indicii de activitate și de eficiență, prin raportarea la media pe județ, la un capitol sau altul al activității, prin evidențierea performanțelor și deopotrivă a celor celor mai scăzute atinse. O invitație indirectă la reflecție pentru lucrătorii din bibliotecile cercetate intru corectarea deficiențelor din activitatea lor și totodată o incitare la emulație.

De interes profesional aparte este prezentarea „Cabinetului bibliologic” și a posibilităților existente pentru informarea de specialitate a lucrătorilor din bibliotecă și, consonantă cu aceasta în cadrul rubricii „Lucrări de referință pe domenii”, o bibliografie selectivă pentru bibliologie.

Slujind culturii profesionale, rubrica „Biblioteca — tradiție și actualitate” adăpostește seriialele (unele în debut, altele deja cu o existentă îndelungată): „Istoria scrisului și a tiparului”, „Cartea românească în lume”, „Bibliotecă intrate în istorie”, „Bibliotecă națională”. Cu aceeași finalitate, rubrica „Patrimoniu” continuă prezentarea unor valori bibliofile din colecțiile Bibliotecii Județene, de astă dată, desigur și în legătură cu centenarul Rebreanu „O carte cu autograf”. al acestuia.

Ioana LUPU

Biblioteca Județeană Gorj. INDUSTRIA MINIERĂ ÎN JUDEȚUL GORJ. 1980—1982. *Contribuții bibliografice*. Fasc. I. Tg. Jiu, 1984. 30 p. dactilo.

Lucrarea, întocmită în cadrul compartimentului de informare bibliografică de Elena Roșol, răspunde nevoilor de informare ale lucrătorilor dintr-un domeniu prioritar în economia județului Gorj și totodată acoperă o latură importantă a bibliografiei locale. Preconizată a avea o apariție periodică (Următoarea fasciculă va urmări informațiile privind industria minieră în perioada '83—'85), lucrarea realizează pentru moment o retrospectivă apropiată, urmînd a dobîndi, se pare, un caracter de înregistrare curentă.

Bibliografia pe care o prezentăm înseriază 307 referințe — articole din publicații periodice, organizate în 6 capitole: Probleme generale; Acțiunea 7 000; Exploatarea minieră Motru; Întreprinderea minieră Rovinari; Întreprinderea minieră Jolț. Alte centre miniere.

Descrierea e făcută cu acuratețe, adnotări concise, la obiect, aducând precizări cu privire la conținut și localizare.

Un Index alfabetic de nume și localități înregește această utilă lucrare de informare, căreia, din păcate, sistemul de multiplicare nu-i asigură decât o circulație limitată.

I. L.

Biblioteca Institutului Politehnic — București. REVISTE ȘTIINȚIFICE STRĂINE. Foreign scientific magazines. Revues étrangers scientifiques. Ausländische Wissenschaftliche Zeitschriften. Redactor: Doina Ștefana Saucan. Buc., 1985. 56 p. multigr.

Deținătoare a unui impresionant fond de publicații periodice — 5 194 de titluri, în colecții complete sau parțiale, obținute pe cale de abonament sau prin schimb, Biblioteca Institutului Politehnic susține în mod exemplar procesul didactic și activitatea de cercetare științifică desfășurată de institut.

În ideea de a asigura o valorificare și mai deplină a acestui fond, prin intermediul unui instrument de informare mobil, biblioteca și-a propus și a realizat un catalog selectiv. Selecția se referă exclusiv la publicațiile periodice cu profil tehnico-științific străine. Au fost înregistrate astfel un număr de 1945 de titluri pentru care s-a realizat o descriere sumară: titlul și în paranteze rotunde localitatea și anul editării. (Neindicarea și a țării creează unele posibilități de confuzie, una din cele mai evidente fiind în cazul publicațiilor apărute la Berlin).

Autoarea a optat pentru organizarea strict alfabetică a informațiilor. Trezirea în revistă a titlurilor, ca de altfel și o specificație din notele finale arată aria largă de domenii reprezentate: 345 chimie, 277 fizică, 75 matematică, 530 electronică, cibernetică, informatică, electrotehnică, telecomunicații; 350 metalurgie, mecanică și construcții de mașini etc., etc. De aici o întrebare firească: o structurare pe domenii nu ar fi slujit mai bine nevoilor unei informări rapide, indexul alfabetic rămânând ca un instrument auxiliar?

De asemenea se observă o mare diversitate a limbilor de redactare: 275 de titluri în franceză, 420 în germană, 590 în engleză, 534 în limbi slave, 61 în italiană, 34 în spaniolă, 105 în alte limbi. Aceasta ne îndeamnă la o sugestie pentru o viitoare ediție: realizarea unui index auxiliar pe limbi.

La capitoul „sugestii” ne mai permitem câteva observații legate de actualul aspect al lucrării și cerințele ce decurg de aici. Adnotarea unor titluri ar permite o necesară distincție între publicațiile primare și cele cu caracter secundar (buletine bibliografice de diferite tipuri).

Pentru titlurile ce au cunoscut o anumită mobilitate de formulare ar fi utilă înregistrarea tuturor variantelor cu venite trimiteri spre primul sau spre ultimul titlu. De asemenea ar fi binevenită menționarea nu numai a anilor de apariție, ci și a celor deținute de bibliotecă. Cum nu există nici în nota introductivă nici în cele finale vreo specificație din care să rezulte dacă înregistrările privesc doar colecția bibliotecii centrale, sînt îndepățați a crede că ele au în vedere și colecțiile bibliotecilor de facultăți. În acest caz, inserarea siglelor unităților respective (eventual și a cotelor de depozit), ar scurta regăsirea lor. Sînt deziderate privind perfecționarea acestui instrument și așa util, pentru creșterea calității lui de instrument de lucru.

I. T.

Colectivul buletinului BIBLIOTECA urează cititorilor săi

La Mulți Ani!

Prin bibliotecile universitare americane

Legile determinismului social și teoria generală a sistemelor au făcut posibilă punerea în relație a celor mai îndepărtate fenomene și banalizarea unor afirmații care pînă mai ieri se cereau demonstrate. A spune azi: „ai vîrsta arterelor tale“ sau „spune-mi ce citești ca să-ți spun cine ești“ sau „o universitate are valoarea bibliotecii de care dispune“ nu mai înseamnă a comunica adevăruri neștiute, pentru că desfășurarea raporturilor dintre parte și întreg, organizarea relațiilor complexe dintre părți, urmărirea modalităților specifice de interacțiune care asigură existența și progresul unui sistem au devenit valori cu care operează curent societatea contemporană.

Chiar atunci cînd termenii relației sînt foarte diferiți și determinările sînt abia sesizabile, printr-o exagerare inversă, nimeni nu mai riscă respingerea totală a influențelor, căutîndu-le cu iscusință, îngroșîndu-le, adesea, inventîndu-le, uneori. Problema cheie în asigurarea și funcționarea sistemelor rămîne tocmai cunoașterea perfectă a acestora, măsurarea tuturor parametrilor, identificarea tuturor caracteristicilor, înțelegerea priorităților, păstrarea proporțiilor corecte etc., adică abordarea dintr-o perspectivă integratoare a fiecărei zone a existenței.

O vizită prin cîteva din marile universități americane poate prilejui oricărui biblioteconom observanței și reflecții interesante despre modul în care relația informație-formație are în relația bibliotecă-universitate corespondențe valabile. Peisajul e destul de divers, unitățile de măsură nu se suprapun, dar obiectivele și mijloacele impun trăsături surprinzător de asemănătoare, în ciuda unicității fiecărei structuri.

Cea mai exactă observație este, poate, aceea că bibliotecile universitare au, aproape peste tot, aceleași caracteristici generale ca și școlile superioare în cadrul cărora funcționează. Organismul universitar a evoluat în întregul lui determinînd o mișcare oarecum armonică a tuturor componentelor. Chiar și în cazul unor biblioteci în care tradiția are un cuvînt greu, ca cea de la Harvard, de pildă, nimeni n-ar putea afirma că celebra universitate are o bibliotecă anahtonă. Tradiția a impus menținerea unor forme mai vechi de organizare a documentelor, dar zona fundamentală a

bibliotecii, a oricărei biblioteci contemporane, accesul la informații a intrat deplin pe terenul modernizării.

Dintre numeroasele cîmpuri de interes am reținut pe cele care particularizează mișcarea biblioteconomice universitare din Statele Unite, ori îi pun mai bine în lumină direcțiile.

Statutul bibliotecilor în complexul universitar este rezultatul unui anumit tip de gîndire formativă. Bibliotecile sînt zone centrale ale campusurilor, spații de polarizare, expresii, la alte dimensiuni, ale stilului „open“, în care pot fi descifrate toate păcatele și virtuțile individualismului american. Considerarea bibliotecii ca teritoriu științific unde se manifestă deschis și integral politica universitară și recunoașterea locului și valorii informației și autoinformării ca factori indispensabili în pregătirea specialiștilor, determina o mobilitate aparte a structurilor biblioteconomice, o implicare frontală și de profunzime în obiectivele universității. Personalul științific al bibliotecii, bibliotecarii, documentariștii — dar și analiștii și programatorii — se înserează în ansamblul academic cu responsabilități majore, distribuite pe toată scala de interese ale școlii superioare: recrutarea de noi studenți, creșterea nivelului științific, perfecționarea cadrului și ambianței studiului și cercetării etc.

Din acest statut academic decurg și unele forme de totală implicare în obiectivele universității. Biblioteca reprezintă componenta cea mai sensibilă la condiția specială a studentului american. Acesta din urmă este adesea angajat în citeva activități paralele, de zi sau de noapte, care îi asigură mijloacele financiare pentru plata taxelor și pentru întreținere. Timpul de studiu, cu deosebire în marile universități, se repartizează pe toată întinderea zilei astfel încît, receptivă, biblioteca organizează programe de întîmpinare foarte convenabile. Există universități în care programul de lectură coincide cu durata zilei și nimeni nu e surprins să vadă spații de studiu solicitate intens între miezul nopții și ivirea zorilor.

Organizarea de tip radial a structurii, cu unități centrale și filiale specializate, confirmă o evoluție generală în perimetrul universitar. Diferite sînt însă dependențele, raporturile dintre „centrală“ și departamente. De obicei, zona nu-

cleică este considerată instituție de cercetare cu funcții complexe care exercită o anumită presiune coordonatoare asupra ansamblului. Colecțiile satelit au o funcție exclusiv didactică deși unele activități, inclusiv cea de schimb internațional, sînt la rîndul lor distribuite tuturor componentelor. Privite ca sisteme, structurile biblioteconomice universitare nu au suficientă unitate și coeziune. Alinierea lor la comandamentele universității se realizează doar pe coordonatele cele mai generale.

Nouă și surprinzătoare pentru vizitator a fost modalitatea de utilizare a bibliografiilor. Biblioteconomia americană a dat în ultimele decenii, mai ales după extinderea informatizării, un alt conținut acestei activități. Bibliograful nu întocmește bibliografii, nu editează instrumente de informare, nu elaborează sinteze. Misiunea lui este mai complicată. Atașat unui compartiment de muncă, el este specialistul care veghează asupra stării colecțiilor, urmărește mișcarea editorială, stabilește relații, inițiază schimburi, deschide direcții noi de dezvoltare a zestrei documentare, propune și realizează formele noi de organizare a colecțiilor, de receptare a informației, este capul limpede al proceselor celor mai importante care se desfășoară în compartimentul respectiv. La nivelul întregii biblioteci, bibliograful formează statul major al instituției. Este, cum se vede, o altă accepție dată unei funcții pe care evoluția și modernizarea bibliotecilor americane n-o mai putea integra în limitele vechiului conținut. A întocmi bibliografii în condițiile informatizării unor întregi rețele de biblioteci și în condițiile adăcirii caracterului analitic al bazelor de date din sistemele documentare înseamnă a ști să interoghezi sistemele automatizate. Beneficiarii își construiesc singuri temelia documentară a cercetării lor pe baza imensului travaliu pe care l-au împlinit înainte toți cei antrenați anonim și eficient în prelucrarea documentelor și în organizarea informației.

Cea mai izbitoră realitate în bibliotecile universitare o constituie informatizarea. În ultimii zece ani s-au constituit sisteme naționale și locale, au „înghețat“ uriașe instrumente tradiționale de reflecție a colecțiilor, au apărut profesii noi, s-au dezvoltat alte deprinderi de relație între bibliotecă și beneficiari. Introducerea automatizării n-a fost doar o uriașă reciclare tehnică a bibliotecilor, n-a schimbat doar instrumentarul cotidian de lucru, ci a însemnat, mai ales, o profundă revoluție în gîndirea bibliotecono-

mică, o victorie clară împotriva cantității copleșitoare și a hazardului informațional. Sistemul cel mai larg de biblioteci computerizate este O.C.L.C. (On Line Computer Library Center) care conectează peste 6000 de mari colecții, din aproape toate statele uniunii. Inițiat ca un program local pentru necesitățile campusului universitar de la Ohio State University, din Columbus, sistemul O.C.L.C. a câștigat repede adepti devenind azi o adevărată structură națională a cărei unitate de referință bibliografică și de prioritate metodologică este chiar celebra Library of Congress din Washington. Integrand posibilitățile sistemului național cu capacitățile sistemelor locale (O.R.I.O.N. la Los Angeles — și altele) se obține o inimaginabilă punere în relație a tezaurilor documentare. Automatizarea a dat bibliotecilor șansa menținerii în prima linie a progresului, atât prin contribuția adusă la mișcarea informațională cât și prin consecințele pe care le are asupra evoluției structurii lor și a conținutului profesiei. Numai în cadrul unor sisteme interconectate se poate utiliza întreaga cantitate de informație disponibilă, se pot aprecia corect: direcția și intensitatea interesului, dimensiunile reale ale proceselor informaționale, verigile slabe ale rețelilor, paralelismele și lacunele, costurile informației, numai pe această cale se pot stabili legături productive cu alte sisteme naționale și internaționale asigurându-se potențial utilizarea tuturor resurselor de informație la scară planetară.

Vizitatorul român prin bibliotecile universitare de dincolo de ocean se întilnește, frecvent și cu bucurie, cu impunătoare colecții de carte editată sub arcu Carpaților. Relații îndelungate și rondoane între instituții și persoane au încheșat în toate marile universități fonduri reprezentative de carte contemporană românească iar, uneori, ca la Library of Congress, Ohio State University Library, Harvard University Library, printre mii de volume, se pot găsi rarități bibliofile, cărți ale începutului tiparului de la noi ajunse acolo după uimitoare volte de timp și de spațiu.

O sinteză a notelor de lucru după un periplu care a inclus biblioteci din New York, Washington, Los Angeles, Columbus, Philadelphia, Boston pune întotdeauna în dificultate pe propunător. Esențială mi se pare însă observația că întreaga mișcare biblioteconomică americană își caută un echilibru nou, mereu cu fața către omul veacului care vine.

dr. Ion STOICA

ATANASE LUPU

O nesfârșită durere, greu de cuprins în cuvinte, încearcă colectivul Bibliotecii Centrale de Stat la stingerea din viață — nefiresc de timpurie — a iubitului lor coleg și prieten Atanase Lupu, a celui care timp de 3 decenii, în fruntea serviciului metodic al Bibliotecii Centrale de Stat a fost promotorul propășirii bibliotecilor publice românești create în zoni orindurii noastre socialiste.

A pășit în Biblioteca Centrală de Stat, încă din primul an al înființării acesteia, în martie 1956, preluând de la început conducerea serviciului metodic, într-o epocă în care pe tot cuprinsul țării luau ființă mii de biblioteci publice ce se cereau a fi organizate în chip unitar, într-un ritm neobișnuit de rapid și pe măsura unor programe educaționale de o mare anvergură.

Spirit cutezător, dotat cu o inteligență remarcabilă și un simț de dăruire rar înfilit, neluând niciodată în seamă efortul, sacrificându-se pe sine și familia sa, Atanase Lupu, cu surinsul său dătător de putere și încredere în fapta noastră bibliotecară, a străbătut neobosit întreaga țară, precum nimeni altul dintre noi nu a făcut-o.

Nu există bibliotecă publică, mai mare sau mai mică din Capitală și pînă în cel mai îndepărtat colț al țării, care să fi luat ființă, să fi crescut și dezvoltat fără sfatul sau sprijinul său îmbrăcate întotdeauna în cea mai autentică și caldă simțire colegială. Prin el și mai ales prin el, Biblioteca Centrală de Stat se poate socoti părtașă la acest uriaș proces. De numele lui se leagă de asemenea ampla activitate bibliografică desfășurată de Biblioteca Centrală de Stat în primul său deceniu de existență. El a fost acela care ală-

turi de alți mari specialiști, în același deceniu, a elaborat două ediții abreviate ale Clasificării Zecimale Universale. El a fost cel care a inițiat, elaborat sau a participat la întocmirea unor categorii diferite de lucrări pentru uzul bibliotecilor noastre publice începând cu manualele și sfârșind cu regulamente și instrucțiuni ce vizau diversele laturi ale activității bibliotecare.

Timp de 3 decenii, Atanase Lupu a fost sufletul și creierul creșterii bibliotecilor noastre publice, care, astăzi, în semn de omagiu și recunoștință, îl revendică drept un părinte al lor; a fost cadrul de conducere al bibliotecii, care cu ochi scrutați, cu inteligență și tact, cu o neegalabilă experiență și o imensă dragoste a contribuit la edificarea Bibliotecii Centrale de Stat.

Prin stingerea din viață a lui Atanase Lupu, biblioteconomia românească pierde una din personalitățile sale cele mai de vază. Și dacă marcantă personalitate a lui Atanase Lupu lasă un loc greu de înlocuit în biblioteconomia românească, omul Atanase Lupu, lasă un gol de neînlocuit în inimile noastre.

Deosebit de generos, cu o capacitate de înțelegere adesea neînțeleasă de largă, cu o inteligență științifico-teoretică, Atanase Lupu a fost omul, colegul, prietenul care cu o vorbă de duh făcea ca amarăciunile să pară mai ușoare, exarcerbările să devină ridicole, iar norii unei atmosfere încărcate să se risipească; a fost nervul vieții Bibliotecii Centrale de Stat.

A fost iubit și respectat ca om, ca specialist, ca prieten de toate generațiile.

A fost tânărul pe care mai vîrstnicul cutezător Ștefan Gruia îl asculta cu sfîntenie, a fost tânărul pe care o specialistă de talia Elenei Getta Raly sau a Olimpiei Năstase îl consultau cu plăcere, a fost tânărul cu care o altă mare specialistă a biblioteconomiei românești Constanța Boeru avea pasionate controverse profesionale, a fost tânărul pe care cel ce scrie aceste rînduri l-a simțit mereu alături, puternic și statornic, în marea lui credință față de cauza bibliotecilor.

Admirabil coleg cu cei din generația sa, pildă pentru cei din generațiile mai tinere, Atanase Lupu rămîne pentru noi toți un adevărat simbol al demnității și dăruirii profesionale.

S-a stins încă în activitate ca și cum tihna bătrîneților pe care ar fi binemeritat-o nu i-ar fi priit; poate aceasta a fost ultima lui glumă, în fața căreia de această dată nu mai zimbim senin și ne plecăm frunțile, copleșiți de durere.

Angela Popescu-Brediceni

